

RAITTIUSKANSAN
KALENTERI 1928

RAITTIUSKANSAN
KALENTERI

1928

Raittiuskansa,

Laulakaa omista
laulukirjoistanne!

Jos laulukirjanne ovat käyneet kulu-
luneiksi, tilatkaa uudet. Hallussamme
on isompi määrä kaikkialla suosittua

Kansan laulukirjaa

Hinta 25c kpl.

Suuremmissa erissä ostaen annetaan
alennus.

Tilataan osoitteella:

S. K. R. Veljeysseura,

1430 E. Third Street,
DULUTH, MINN.

Helmikuun 19 päivänä alkavaa
viikkoa

toivoo S. K. R. Veljeysseuran johtokunta
vietettävän

Yleisenä Raittiusviikkona

kaikkialla suomalaisten asutuksilla Ameri-
kassa. Siksi kehoitamme ensiksikin kaikkia
raittiusseuroja jo hyvissä ajoin järjestä-
mään viikon vieron siten, että siitä koituisi
mahdollisimman suuri hyöty niinhyvin hen-
kisesti kuin aineellisestikin.

Arvoisia seurakuntien pastoreita pyyde-
tään myöskin mainitun viikon aikana saarna-
ja puhetilaisuuksissaan painostamaan rait-
tiin elämän tärkeyttä ja kieltolain kunnioit-
tamisen välttämättömyyttä.

Neljä vuosikymmentä on Veljeysseura
työskennellyt kansalaistemme henkisen ta-
son kohottamiseksi ja raittiuden edistämi-
seksi. Toivomme että erikoisemmin tänä toi-
mintavuotena ja yllämainittuna viikkona
kaikki kansalaisemme muistavat sivistyshar-
rastustemme äitiä, joka tarvitsee tukea. Kar-
tuttakaa sen puhujarahastoa keräyksillä ja
kolehdeilla. Väkijuomien valmistajat ja myy-
jät käyttävät vuosittain suuria summia levit-
tääkseen käsitystä kieltolain huonoudesta,
päästäkseen siten taas joskus valtaan. Me tar-
vitsemme myöskin rahaa. Työtämme on jat-
kettava edelleenkin väsymättömällä innolla!

Veljeysseuran Johtokunta.

KIRJAPAINO-ALA

kuuluu taide-teollisuusalalle. Sentähden se vaatii harjoittajiltaan ei ainoastaan pätevää teknillistä taitoa, mutta lisäksi luontaisia taiteellisia lahjoja. Sen takia eivät läheskään kaikki, jotka kirjapainoalalle alkavat, voi siinä edistyä ja menestyä, kun ei heillä ole niitä ominaisuuksia, mitä ammatti vaatii.

Tästä myöskin johtuu, että kirjapainot luokituvat sen mukaan, minkälaisia ammattilaisia työntekijät ovat. Työ tulee luonnollisesti sen mukaista. Siksi näkeekin niin monen eri luokan kirjapainotuotteita. Ollisi kuitenkin muistettava tässäkin, että kunnolliset tuotteetkaan eivät useinkaan maksa enempää kuin ala-arvoisetkaan. Toteutuu sana: "kolmen markan suutari tekee kuuden markan vahingon".

Me voimme ilolla todeta, että maamme suomalainen raittiusväki on yleensä hyvin arvostelukykyistä tässäkin suhteessa, niinkuin monessa muussakin. Tämmähän onkin luonnollista, sillä raitis ja korkeamoralinen elämä terästä ihmisen sielullisia kykyjä, siis arvostelukykyäkin.

Käytämme tässä tilaisuutta lausuaiksemme kiitollisuutemme raittiusväelle siitä jatkuvasta luottamuksesta, jota se on osoittanut liikkeellemme. Erittäinkin kirjapainomme ja kirjansitomomme ovat saaneet monia vuosia, jopa kymmeniä vuosia, tehdä ensiluokkain palvelustaan raittiusväelle, sekä järjestöille, että yksityisille.

Olemme vuosi vuodelta kehittäneet ja uudistaneet työvälineitämme ja huoneustoaamme, voidaksemme pysyä ammattikehityksessä ajan tasolla. Kun työntekijämme ovat aina olleet ensiluokan ammattiväkeä, niin tuloksena on tuotteittemme korkea taso. Hintamme ovat silti hyvin kohtuulliset, joten uskallamme odottaa jatkuvaa liikehytettä.

**SUOMAL.-LUTEERINEN
KUSTANNUSLIIKE**

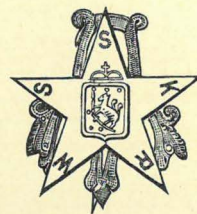
Kirjapaino — Kirjansitomo

HANCOCK, MICHIGAN

RAITTIUSKANSAN KALENTERI

1928

Kolmaskymmeneskahdes vuosikerta.

DULUTHISSA, MINN.
SUOMALAINEN KANSALLIS-RAITTIUS-VELJEYSSEURA.

Rukous.

Luoksesi, Kaikkivalta,
Astumme alkaissa vuoden
Taistojen riehun alta
Puuttemme etches tuoden.
Heikolta tuntuu työmme,
Vahvalta pimeyden vallat. —
Saapunut liekö yömme,
Manalan mailta jo hallat?

Sinun on valta, voima,
Rintaamme uljuutta anna!
Poista, oi, tunnon soima,
Eellämme valoas kanna!
Sytä Sä syömme, mielet,
Henkesi hekkuhun, paloon,
Johdata kansat, kielet
Sanasi ikuiseen valoon!

Herra, kun meitä johdat,
Voitosta varmaa on työmme.
Taistellen kanssasi kohdat
Kovimmat riemuiten lyömme! —
Uskomme uuden aamun
Koittehen nousevan kerran,
Poistuvan paheen haamun
Avulla Taivahan Herran!

H. K.

AJANLASKU

1928

IAISESTI, KESTÄVÄSSÄ AJASSA HÄVIÄÄ ELÄMÄMME
KUN TULIKIPINÄ TUHKAA. SIKSI ON JOKAINEN
HETKI ELÄMÄSTÄMME TÄRKEÄ. TEHKÄÄMME TYÖ-
TÄ USKOLLISESTI, JUMALA AUTTAA IHMEELLISESTI.

MUISTIINPANOJA

Tammikuu

Hebr. 13: 8-16. — Jes. 55: 1-9. — Jos. 24: 14-16.

- 1 S **Udenvuoden p.**
2 M Aapeli, Set
3 T Eenokki
4 K Ruut
5 T Lea

2 Kor. 4: 3-6. — Joh. 8: 12. — Jes. 2: 2-5.

- 6 P **Loppiainen**
7 L Aukusti

Hebr. 3: 1-8. — Joh. 7: 14-18. — Sananl. 1: 7-10.

- 8 S **1 s. Loppiaisesta**
9 M Veikko, Bror
10 T Sigurd
11 K Osvald
12 T Toini
13 P Nuutti
14 L Feeliks

Ef. 2: 11-16. — Joh. 4: 5-26. — 1 Moos. 12: 1-4.

- 15 S **2 s. Loppiaisesta**
16 M Ilmari
17 T Anton
18 K Laura
19 T Heikki
20 P Fabian
21 L Aune

Hebr. 11: 1-10. — Joh. 4: 27-42. — 2 Kun. 5: 1-15.

- 22 S **3 s. Loppiaisesta**
23 M Meri
24 T Jarl
25 K Paavali
26 T Polykarpus
27 P Viljo
28 L Kaarlo

Hebr. 12: 1-7. — Matt. 21: 18-22. — Ps. 40: 2-4.

- 29 S **4 s. Loppiaisesta**
30 M Gunilla
31 T Alli

Vuosineljännesmaksut lähetetään Veljeysseuran toimistoon ennen 10:ttä päivää. Virallisten valinta toimitettava paikallisseuroissa.

1 p. 1863 julistaa presidentti Lincoln orjat vapaiksi.

14 p. 1818 syntyi Sakari Topelius.

Helmikuu

- 1 K Bertta
- 2 T Kynttelinpäivä
- 3 P Huugo
- 4 L Ansgarius

Jes. 52: 9-10. — Joh. 1:
16-18. — Ps. 96: 1-6.

- 5 S Kynttelinpäivä
- 6 M Dorotea
- 7 T Rikhard
- 8 K Laina
- 9 T Naima
- 10 P Elina
- 11 L Eufrosyne

Jaak. 2: 8-13. — Joh. 12:
23-33. — Jes. 52: 13-15.

- 12 S Laskiaissunnuntai
- 13 M Sulo
- 14 T Valentin
- 15 K Sipri
- 16 T Julia
- 17 P Väinö
- 18 L Tyyra

Hebr. 12: 8-13. — Matt. 16:
21-23. — 1 Moos. 3: 1-15.

- 19 S 1 s. Paastossa
- 20 M Hulda
- 21 T Keijo, Alf
- 22 K Tuulikki
- 23 T Tertullianus
- 24 P Mattias
- 25 L Viktoria

1 Tess. 4: 1-7. — Luuk. 7:
36-50. — 2 Moos. 14: 13-15.

- 26 S 2 s. Paastossa
- 27 M Torsti
- 28 T Onni
- 29 K Karkauspäivä

MUISTIINPANOJA

Raittiusviikkoa vietetään 19 p. alkavalla viikolla Veljeysseuran toimesta. Raittiusseurat toimivat juhlatilaisuuksia, joissa kootaan varoja Veljeysseuran puhujarahastoon. Kirkoissa puhutaan myöskin raittiin elämän siunauksesta.

5 p. 1804 syntyi J. L. Runeberg.
12 p. Lincolnin syntymäpäivä.
28 p. Kansalliseepoksemme Kalevalan ilmestymisen vuosipäivä, jota vietetään suomalaisen sivistyksen juhlapäivänä kaikkialla, missä valistunutta kansallista suomalaista väestöä asustaa. Kalevalan ensi painos valmistui v. 1835.

MUISTIINPANOJA

Maaliskuu

- 1 T Alpo
- 2 P Fanny
- 3 L Kauko

Room. 16: 17-20. — Joh.
7: 19-31. — Sak. 3: 1-5.

- 4 S 3 s. Paastossa.
- 5 M Laila
- 6 T Ruudolf
- 7 K Perpetua
- 8 T Vilppu
- 9 P Edvin
- 10 L Aura

Ps. 78: 18-25. — Joh. 6:
24-36. — 2 Moos. 16: 11-21.

- 11 S Puolip. Sunnunt.
- 12 M Gregorius
- 13 T Ernesti
- 14 K Matilda
- 15 T Risto
- 16 P Herbert
- 17 L Kerttu

Ilm. 3: 7-13. — Joh. 11:
47-57. — Jes. 50: 4-11.

- 18 S 5 s. Paastossa.
- 19 M Jooseppi
- 20 T Jaakkima
- 21 K Pentti
- 22 T Vihtori
- 25 P Akseli
- 24 L Gabriel

Jes. 58: 8. — Luuk. 1:
39-45. — Jes. 35: 1-4.

- 25 S Mariaupäivä
- 26 M Immanuel
- 27 T Soini
- 28 K Armas
- 29 T Joonas
- 30 P Usko
- 31 L Irma

19 p. Elias Lönnrot kuoli 1884.
31 p. Presbyteriläinen kirkkokuva päätti alottaa koko maailmaa käsitävän raittiusliikkeen.

Huhtikuu

Ilm. 3: 14-22. — Joh. 12: 1-16. — Ps. 111.

- 1 S Palmusunnuntai
- 2 M Pellervo
- 2 T Ferdinand
- 4 K Ambrosius
- 5 T Irene

Ps. 22: 7-22. — Joh. 19: 25-30. — 3 Moos. 16: 29-34.

- 6 P Pitkäperjantai
- 7 L Allan

1 Kor. 15: 12-21. — Joh. 20: 1-10. — Ps. 118: 14-24.

8 S Pääsiäispäivä

2 Kor. 5: 15-21. — Joh. 20: 11-18. — Ps. 16: 8-11.

- 9 M 2 Pääsiäispäivä
- 10 T Hesekiel
- 11 K Verna
- 12 T Julius
- 13 P Tellervo, Ethel
- 14 L Tiburtius

Ap. Tek. 3: 12-20. — Joh. 21: 1-14. — 1 Moos. 32: 24-31.

- 15 S 1 s. Pääsiäisestä
- 16 M Jalo
- 17 T Elias
- 18 K Waldemar
- 19 T Bernhard
- 20 P Amalia
- 21 L Anselmi

1 Piet. 5: 1-4. — Joh. 21: 15-25. — Ps. 23.

22 S 2 s. Pääsiäisestä

- 23 M Yrjö
- 24 T Albert
- 25 K Markus
- 26 T Teresia
- 27 P Engelbrekt
- 28 L Tuure

Hebr. 4: 9-16. — Joh. 17: 6-10. — Jes. 40: 26-31.

- 29 S 3 s. Pääsiäisestä
- 30 M Mirjam

MUISTIINPANOJA

Vuosineljännesmaksut Veljeysseuralle ennen 10:ttä päivää. Virallisten vaali toimitetaan paikallisseuroissa.

9 p. Elias Lönnrothin syntymäpäivä 1802.

30 p. 1789 Washington tuli Yhdysvaltain ensimmäiseksi presidentiksi.

MUISTIINPANOJA

1 p. 1898 alkoi Suomen yleinen väkijuomalakko.

8 p. Yhdysvaltain hallitus tunnusti Suomen itsenäisyyden.

12 p. J. W. Snellman syntyi 1806.

30 p. Hautainkukituspäivä.

Toukokuu

- 1 T Vappu
- 2 K Atanasius
- 3 T Ristinpäivä
- 4 P Roosa
- 5 L Jenny

Hebr. 5: 1-10. — Joh. 17: 11-17. — Sak. 13: 1.

6 S 4 s. Pääsiäisestä

- 7 M Helmi
- 8 T Aake
- 9 K Timo
- 10 T Aino
- 11 P Osmo
- 12 L Lotta

Hebr. 7: 19-28. — Joh. 17: 18-23. — 2 Moos. 17: 8-15.

13 S Rukoussunnuntai

- 14 M Eedit
- 15 T Sofia
- 16 K Ester

Hebr. 10: 12-18. — Joh. 17: 24-36. — Ps. 110: 1-4.

17 T Helatorstai

- 18 P Erkki
- 19 L Emilia

Kol. 3: 1-10. Joh. 15: 18-25. — 1 Kun. 19: 8-14.

20 S 6 s. Pääsiäisestä

- 21 M Konstantinus
- 22 T Hemminki
- 23 K Lyylä
- 24 T Alarik
- 25 P Urpo
- 26 L Vilhelmiina

Ef. 2: 17-22. — Joh. 15: 10-17. — Hes. 36: 25-27.

27 S Helluntaipäivä

1 Kor. 12: 12-27. — Joh. 6: 44-51. — Jes. 44: 1-6.

28 M 2 Helluntaipäivä

- 29 T Oiva
- 30 K Basilius
- 31 T Helka

Kesäkuu

1 P Nikodemus
2 L Venla

1 Joh. 3: 1-9. — Joh. 15:
1-9. — 4 Moos. 6: 22-27.

3 S P. Kolminais. p.
4 M Toivo
5 T Bonifacius
6 K Kustaa
7 T Roobert
8 P Salomo
9 L Ensio

Room. 1: 16-17. — Luukk.
12: 13-21. — Dan. 5: 1-9,
13-17, 25-30.

10 S 1 s. Kolmin. p.
11 M Impi, Hjördis
12 T Esko
13 K Eedla
14 T Eelis
15 P Vieno
16 L Justina

Room. 1: 18-25. — Luukk.
14: 25-35. — Ps. 36: 6-11.

17 S 2 s. Kolmin. p.
18 M Tapio
19 T Siiri
20 K Into
21 T Ahti
22 P Pauliina
23 L Aadolf

Ap. Tek. 17: 22-31. —
Luukk. 1: 5-17. — Jes.
54: 7-10.

24 S Johannes Kast. p.
25 M Uuno
26 T Jeremias
27 K Elviira
28 T Leo
29 P Pietari
30 L Päiviö

MUISTIINPANOJA

S. K. R. Veljesseuran vuosikokous Detroitissa, Mich., joutokunnan määrääminä päivinä.

1 p. Suomen yleinen kieltolaki astui voimaan 1919.

4 p. Yhdysvaltain naisten äänioikeusehdotus hyväksyttiin senaatissa 1919.

MUISTIINPANOJA

Heinäkuu

Room. 2: 17-29. — Joh. 8:
1-11. — Miik. 6: 8.

1 S 4 s. Kolmin. p.
2 M Linnea
3 T Arvo
4 K Ulriikka
5 T Unto
6 P Esaias
7 L Klaus

Room. 3: 19-27. — Joh. 1:
45-51. — 2 Moos. 19: 3-6.

8 S 5 s. Kolmin. p.
9 M Iita
10 T Saima
11 K Eleonoora
12 T Herman
13 P Joel
14 L Alliisa

Room. 3: 28-31. — Matt.
5: 17-19. — 1 Sam. 15:
22-29.

15 S 6 s. Kolm. p.
16 M Reino
17 T Ossian
18 K Fredrik
19 T Saara
20 P Margareeta
21 L Johanna

1 Joh. 1: 1-7. — Joh. 13:
31, 32. — 2 Moos. 34: 4-9.

22 S 7 s. Kolm. p.
23 M Olga
24 T Kirsti
25 K Jaakko
26 T Martta
27 P 7 unikekoa
28 L Haakon

Room. 4: 1-8. — Matt. 7:
12-14. — 1 Kun. 18: 36-39.

29 S 8 s. Kolmin. p.
30 M Eriikka
31 T Helena

Vuosineljännesmaksut Veljesseuralle ennen 10:tta päivää. Virallisten vaali toimitetaan paikallisseuroissa.

4 p. Itsenäisyyden julistuksen muistopäivä Yhdysvalloissa.

4 p. J. W. Snellman kuoli 1881.

27 p. 1914 alkoi maailman sota.

Elokuu

- 1 K Maire, Gerda
- 2 T Holger
- 3 P Maria
- 4 L Veera

Room. 6: 19-23. — Luukk.
12: 42-48. — 1 Moos.
39: 1-5.

- 5 S 9 s. Kolmin. p.
6 M Sikstus
7 T Lahja
8 K Sylvia
9 T Natalia
10 P Lauri
11 L Susanna

Room. 5: 1-11. — Joh. 8:
21-30. — 1 Moos. 18:
20-33.

- 12 S 10 s. Kolmin. p.
13 M Alfonso
14 T Svea
15 K Marjatta
16 T Brynolf
17 P Verner
18 L Lemmitty

Room. 5: 12-21. — Matt.
21: 28-31. — Dan. 9:
15-19.

- 19 S 11 s. Kolmin. p.
20 M Samuli
21 T Sulho, Sven
22 K Iivari
23 T Signe
24 P Pärttyli
25 L Loviisa

Room. 6: 12-18. — Matt.
12: 33-37. — 1 Sam. 3:
1-10.

- 26 S 12 s. Kolmin. p.
27 M Rolf
28 T Augustinus
29 K Iines
30 T Eemil
31 P Arvi

MUISTIINPANOJA

18 p. 1920 Yhdysvaltain naisille myönnettiin yleinen äänioikeus.

MUISTIINPANOJA

3 p. Yhdysvaltain itsenäisyys tunnustettiin 1783.

3 p. Työnpäivä kaikkialla Yhdysvalloissa.

Syyskuu

- 1 L Gottfrid

Room. 7: 1-6. — Matt. 5:
43-6: 4. — 1 Moos.
50: 15-21.

- 2 S 13 s. Kolmin. p.
3 M Työnpäivä
4 T Mooses
5 K Mainio
6 T Sakari
7 P Regina
8 L Taimi, Göta

Room. 7: 7-25. — Joh. 5:
1-14. — Ps. 50: 14-23.

- 9 S 14 s. Kolmin. p.
10 M Kaleva
11 T Aleksanteri
12 K Dagny
13 T Jorma
14 P Ida
15 L Runo

Room. 8: 1-11. — Luukk.
10: 38-42. — 1 Kun.
17: 8-16.

- 16 S 15 s. Kolmin. p.
17 M Elisabet
18 T Tyyne
19 K Fredriika
20 T Augusta
21 P Matteus
22 L Mauri

Room. 8: 28-39. — Joh.
11: 21-45. — 1 Kun. 17:
17-24.

- 23 S 16 s. Kolmin. p.
24 M Alvar
25 T Kullervo
26 K Cyprianus
27 T Kaino
28 P Lennart
29 L Mikael

Ps. 91: 7-12. — Mark. 10:
13-16. — 1 Moos. 28:
10-12.

- 30 S Mikkelinpäivä

Lokakuu

- 1 M Ragnar
- 2 T Ludvik
- 3 K Eevaid
- 4 T Frans
- 5 P Inkeri
- 6 L Bruuno

Room. 9: 22-33. — Joh.
10: 23-38. — 2 Aikak.
1: 7-12.

- 7 S 18 s. Kolmin. p.
8 M Hilja
9 T Ilona
10 K Josefiina
11 T Otso
12 P Valfrid
13 L Ebba

Room. 10: 1-13. — Joh. 9:
24-41. — Ps. 32: 1-7.

- 14 S 19 s. Kolmin. p.
15 M Helvi
16 T Sirkka, Saga
17 K Aleksandra
18 T Luukas
19 P Ujas
20 L Kasper

Room. 10: 14-21. — Matt.
13: 44-46. Jes. 5: 1-7.

- 21 S 20 s. Kolmin. p.
22 M Irja
23 T Severi
24 K Fjalär
25 T Hilda
26 P Amanda
27 L Hellin

Room. 11: 1-12. — Matt.
16: 1-4. — Joon. 3 luku.

- 28 S 21 s. Kolminais. p.
29 M Alfred
30 T Kustaava
31 K Artturi

MUISTIINPANOJA

Vuosineljännesmaksujen suoritus Veljeysseuralle ennen 10:tä päivää. Virallisten valinta paikallisseuroissa.

10 p. Aleksis Kivi syntyi 1834.
12 p. Uno Cygnaeus syntyi 1810.

30 p. v. 1905 alkoi Suomessa suurlakko.

MUISTIINPANOJA

Marraskuu

- 1 T Pyh. miest. p.
- 2 P Topias
- 3 L Erland

Ilm. 7: 13-17. — Matt. 5:
13-16. 5 Moos. 34: 1-6.

- 4 S Pyhäinpäivä
5 M Malakias
6 T Kustaa Aadolf
7 K Eugen
8 T Aatos
9 P Teodor
10 L Martin Luther

Room. 11: 25-32. — Mark.
12: 41-44. Ps. 85: 9-14.

- 11 S 23 s. Kolmin p.
12 M Konrad
13 T Kristian
14 K Oihonna
15 T Leopold
16 P Aarne
17 L Eino

1 Kor. 15: 35-50. — Joh. 6:
37-40. Ps. 39: 9-14.

- 18 S 24 s. Kolmin. p.
19 M Aili
20 T Jalmari
21 K Hilma
22 T Cecilia
23 P Klemetti
24 L Lempi

1 Kor. 15: 22-28. — Joh.
5: 22-29. — Dan. 12: 1-4.

- 25 S Tuomiosunnuntai
26 M Dagmar
27 T Astria
28 K Steen
29 T Yhdysv. Kiitosp.
30 P Antti

9 p. Henrik Gabriel Porthan syntyi 1739.

10 p. Martin Luther syntyi v. 1483.

MUISTIINPANOJA

Joulukuu

1 L Oskari

Her. 8: 8-12. — Luukk. 4:
16-22. — Ps. 100.

2 S 1 s. Adventissa

3 M Vellamo
4 T Barbara
5 K Selma
6 T Niilo
7 P Agaton
8 L Kyllikki

Jaak. 5: 7-10. — Luukk.
17: 20-25. — Mal. 4.

9 S 2 s. Adventissa

10 M Juudit
11 T Tanell
12 K Tuovi
13 T Lucia
14 P Jouko
15 L Heimo

Gal. 3: 23--29. — Jer. 33:
14-17. — Jes. 12.

16 S 3 s. Adventissa

17 M Raakel
18 T Abram
19 K Iisakki
20 T Israel
21 P Tuomas
22 L Rafael

1 Piet. 1: 8-16. — Joh. 5:
31-39. — 5 Moos. 18:
15-19.

23 S 4 s. Adventissa

24 M Eeva

Tit. 2: 11-14. — Matt. 1:
18-25. — Jes. 11: 1-15.

25 T Joulupäivä

2 Kor. 4: 10-18. — Matt.
2: 13-18. — Jes. 45: 17-19.

26 K Tapaninpäivä

27 T Joh. Evank.
28 P Viatt. lasten p.
29 L Rauha, Frida

1 Piet. 2: 1-9. — Matt. 2:
19-23. — Jes. 8: 9-15.

30 S Läh. sunn. joulusta

31 M Sylvester

6 p. Suomen itsenäisyyden päi-
vä (1919).

14 p. 1848 ilmestyi Värikki
Stoolin tarinain ensimmäinen osa.

21 p. Amerikan esi-isät saa-
puivat Mayflower-laivalla 1620.

31 p. Aleksis Kivi kuoli Tuu-
sulassa 1872.

ILMATIETOJA

“Oi, Ukko ylijumala
Tahi taatto taivahinen,
Vallan pilvissä pitäjä,
Hattarojen hallitsija!
Piä pilvissä keräjät,
Sekehissä neuvot selvät!
Iätä iästä pilvi,
Nosta lonka luotehesta,
Toiset lännestä lähetä,
Etelästä ennättele!
Vihmo vettä taivosesta,
Mettä pilvistä pirota
Orahille nouseville,
Touoille tohiseville!”

Kalevala.

TAMMIKUULLA:

1—4 p. Kylmää. Lumimyrskyjä ja pikaisesti vaihtuvia ilmoja useilla seuduilla.

5—8 p. Kauniita ilmoja. Suojailmaa Uuden Englannin valtioissa ja Atlannin rannikoilla.

9—13 p. Myrskyjä länsi-etelässä ja jäättäviä tuulia lännen vuoristossa.

14—19 p. Pakkasta yleensä kaikkialla.

20—22 p. Lauhkeaa. Lumisateita Suurten Järvien ympäristöllä.

23—26 p. Tuulista. Tuulimyrskyjä Mexican lahdesta Suurille järville saakka. Sateita länsi-etelässä. Myrskyistä myöskin Atlannin rannikolla.

27—29 p. Lumimyrskyjä Suurten Järvien pohjoispuolella. Kylmää.

30—31 p. Lauhkeaa pohjoisvaltioissa ja lännen vuoristoseudussa. Päiväpaisteita etelävaltioissa ja keskilännen eteläosissa.

HELMIKUULLA:

1—3 p. Vaihtelevia ilmoja. Lauhkeaa Suurten Järvien rannikkoseuduilla. Lumisateita Michiganin ja Minnesotan pohjoisosissa sekä lännen vuoristossa. Keskilännen eteläpuolella sateita. Myrskyjä Uuden Englannin valtioissa.

4—8 p. Kylmää. Kylmän aallon nousua odotetaan äärimmäiseen etelään saakka.

9—12 p. Myrskyistä. Lumimyrskyjä lännen vuoristossa. Lunta myöskin Suurten järvien rannikkoseuduilla.

13—17 p. Kauniita ilmoja yleensä. Sumuista säätä Suurten Järvien seuduilla ja Atlannin rannikoilla.

18—23 p. Tuulista länsi-pohjois valtiossa sekä järvalueilla. Kylmää keski- ja itä-valtioissa.

24—29 p. Vaihtelevia ilmoja. Lämmintä länsi-etelässä Californiasta Ohioon saakka. Paikallisia lumituiskuja pohjoisosissa.

MAALISKUULLA:

1—4 p. Pilvistä ja sumuista. Myrskyaallon nousu Suurten Järvien alueella.

5—8 p. Myrskyjä. Ankarointa Lumimyrskyjä keski-lännen valtiossa. Paikallisia lumituiskuja pohjoisessa sekä Atlannin rannikoilla.

9—12 p. Kauniita ilmoja. Kovia yökylmiä etelävaltioissa. Paikallisia sateita lännen vuoristossa.

13—16 p. Kylmää Atlannin rannikkoseuduilla. Paikallisia lumisateita Suurten Järvien alueella. Kylmää myöskin lännen vuoristossa.

17—21 p. Lauhkeaa. Vesisateita keskilännen eteläosissa. Paikallisia lumisateita pohjoisessa.

22—25 p. Lumimyrskyjä yleensä pohjoisessa. Sadetta etelävaltioissa.

26—28 p. Vaihtelevaa säätä. Päiväpaisteita etelässä ja lännellä.

29—31 p. Sumuista ja pilvistä. Lunta pohjoisessa, vesisateita etelässä. Jäätäviä tuulia lännen vuoristossa.

HUHTIKUULLA:

1—3 p. Lauhkeaa. Pohjoisessa kauniita ilmoja paikallisten lumisateitten lomassa. Ukkosateita etelävaltioissa Mexico-lahden rantamilla.

4—7 p. Kylmää pohjoisessa. Kylmänkosteaa etelässä Mexico-lahden ympäristöllä. Sumua Atlannin rannikolla ja Suurten Järvien rannikkoseuduilla.

8—12 p. Lumisateita. Pohjoisessa on lumentulo muutamain paikoin tavatonta. Etelässä räntää ja vesisateita.

13—16 p. Kauniita säitä yleensä. Kevään tuntua keskilännellä.

17—20 p. Vaihtelevia säitä. Paikallisia sateita Suurten Järvien ympäristöillä. Lumituiskuja Montanassa, Dakotassa ja Minnesotassa.

21—24 p. Kirkkaita ilmoja. Tuulista Tyynenmeren rannikkoseuduilla. Kovia yökylmiä pohjoisvaltioissa.

25—27 p. Sateita. Ukkosmyrskyjä keskivaltioissa. Paikallista lumentuloa pohjoisessa.

28—30 p. Kauniita säitä. Pohjoisessa yökylmiä. Etelässä kosteata. Idän valtioissa tuulimyrskyjä.

TOUKOKUULLA:

1—4 p. Rankkasateita lännen vuoristoseuduilla. Kylmänkoleita säitä Oklahomasta ja Kansasista itäänpäin olevissa valtioissa. Päiväpaistetta pohjoisvaltioissa.

5—8 p. Kylmiä sateita Michiganissa ja Minnesotassa. Ukkossateita Ohiossa, Tennesseeessä ja Kentuckyssa. Kaunista idän valtioissa. Sumuista itä-pohjoisessa Atlannin rannikolla.

9—12 p. Kaunista säätä. Lämpimän aallon nousua havaittavana Atlannin rannikolla ja Mexicanlahden rantamilla.

18—22 p. Vaihtelevia ilmoja eri alueilla pohjoisvaltioissa. Ukkosmyrskyjä etelässä. Etelän joet ovat tulvillaan. Kaunista säätä lännen vuoristos- ja länsirannikolla.

23—27 p. Poutaista. Koleita tuulia pohjoisessa Minnesotassa ja Michiganissa. Sumuista Atlannin rannikolla.

28—31 p. Rankkasateita pohjoisvaltioissa. Paikallissateita keskilännellä. Ukkossäitä ja raesateita etelässä.

KESÄKUULLA:

1—4 p. Kaunista säätä itäosassa Minnesotaa ja Michiganissa. Pilvistä ja paikallisia sadekuuroja länsiosassa Minnesotaa ulottuen niitä lännen vuoristoseutuun saakka. Kovia tuulia kalliovuorten länsipuolella, Tyynenmeren rantamilla. Poutaa etelässä ja idän valtioissa.

5—9 p. Kylmää. Sateita etelässä. Tuulta pohjoisvaltioissa.

10—14 p. Sateista yleensä pohjoisessa. Sumua Suurten Järvien rannikkoseuduilla. Ukkosmyrskyjä etelässä.

15—18 p. Pilvistä kaikkialla. Ukkosmyrskyjä Minnesotassa ja Pohjois-Dakotassa. Vahvaa sumua Atlannin rannikolla ja Mexico-lahden rantamilla.

19—23 p. Kauniita poutapäiviä. Hallaa joissakin paikoin pohjoisosissa Minnesotaa ja Pohjois-Dakotaa. Helteisiä päiviä etelässä ja itärannikolla. Tuulista länsirannikolla.

24—27 p. Seisovia kauniita ilmoja pohjoisvaltioissa. Ukkos-säitä etelässä ja idässä.

28—30 p. Helteisiä päiviä etelävaltioissa. Idässä ukkos-sateita ja tuulispäitä. Pieniä paikallisia sateita Michiganissa ja Minnesotassa.

HEINÄKUULLA:

1—4 p. Sateista aikaa. Suurten Järvien ympäristöillä sataa runsaammin. Mualla paikallisia sateita ja ukkosmyrskyjä.

5—9 p. Kylmän koleaa. Tuulista pohjoisvaltioissa ja idässä. Kosteata ja sumuista etelässä. Kirkkaita ilmoja lännellä.

10—14 p. Paahtavan kuumaa yleensä. Vähäisiä paikallisia sateita Atlannin rannikolla ja etelässä.

15—18 p. Rankkasateita etelässä. Kuivaa pohjoisessa. Hallaa joissakin paikoin Pohjois-Minnesotassa ja Pohjois-Dakotassa.

18—22 p. Koleita ilmoja etelässä. Lämmintä pohjoisessa ja idän rannikoilla. Pilvistä lännen vuoristossa. Helteisiä päiviä länsirannikolla.

23—26 p. Kauniita, seisovia ilmoja tulossa etelään. Vähäisiä ukkosmyrskyjä pohjoisessa.

27—30 p. Lämmintä etelässä. Tuulimyrskyjä lännellä. Paikallisia raesateita Dakotoissa ja Minnesotassa.

ELOKUULLA:

1—3 p. Lämmintä. Nouseva lämpöaalto etelän valtioissa. Poutapäivät myöskin pohjoisessa. Ukkosmyrskyjä keskilännellä. Sumuista merien rannikoilla.

4—8 p. Lämmön nousua pohjoisessa. Tuulimyrskyjä etelässä. Päiväpaistetta idän rannikoilla. Sadetta lännen vuoristossa.

9—13 p. Kuivaa Minnesotassa ja Michiganissa. Paikallisia sateita etelävaltioissa. Tuulista Suurten järvien ympäristöillä.

14—18 p. Kaunista säätä Suurten järvien rannikoilla. Tuulispäitä etelässä. Kylmää lännen vuoristossa.

19—23 p. Koleaa ilmaa Montanassa, Dakotoissa ja Minnesotassa. Paikallisia sateita ja pilvistä Michiganissa.

24—28 p. Myrskyaalto etelässä Mexico-lahden ympäristöllä. Sateita pohjoisessa. Sumuista itärannikolla.

29—31 p. Myrskyistä idässä. Kirkasta säätä pohjoisessa. Tyyntä etelässä. Vaihtelevaa säätä lännen vuoristoseudulla.

SYYSKUULLA:

1—4 p. Kaunista säätä yleensä. Vähäisiä paikallisia sateita pohjoisessa.

5—9 p. Poutaa pohjoisessa, öisin hallaa suomailla. Ukkossateita etelässä. Tuulista idässä. Paikallisia sateita lännen vuoristoseudussa.

10—15 p. Sadetta pohjoisvaltioissa. Helteisiä päiviä eteläsäsä. Tuulimyrskyjä. Tuulista lännen vuoristossa.

16—20 p. Tuulista Suurten järvien ympäristöllä. Vaihtelevia ilmoja kaikkialla.

21—25 p. Kylmän koleaa. Lunta lännen vuoristossa. Kylmiä sateita pohjoisvaltioissa. Lämmintä etelässä ja idän rannikoilla. Paikallisia sateita.

25—30 p. Kaunista säätä pohjoisessa ja lännen vuoristoseuduilla. Paikallisia sateita idässä ja etelävaltioissa.

LOKAKUULLA:

1—5 p. Pilvistä. Paikallisia sateita pohjoisessa ja lännessä. Tuuli- ja ukkosmyrskyjä etelässä. Tuulista itärannikolla.

5—8 p. Lämmintä säätä pohjoisessa. Poutaista etelässä. Pilvistä itärannikolla.

9—12 p. Koleaa. Hallaa Mississippijoen itäpuolella olevissa valtioissa. Sumuista Atlannin rannikolla ja etelässä.

13—17 p. Kaunista säätä yleensä keskivaltioissa. Paikallisia sateita idässä. Ukkosmyrskyjä etelässä. Koleaa lännen vuoristossa.

18—20 p. Hallaa pohjoisvaltioissa. Pilvetöintä. Kylmä aalto vierii itää kohden. Viileää etelässä.

23—27 p. Lämpöistä pohjoisessa. Vaihtelevaa säätä yleensä idässä ja etelässä. Tuulista lännen vuoristossa.

28—31 p. Myrskyjä etelävaltioissa. Poutailmaa pohjoisessa ja idässä. Epävakaista lännen vuoristossa.

MARRASKUULLA:

1—3 p. Kylmää pohjoisessa ja lännen vuoristossa. Pieniä sadekuuroja länsirannikolla. Sumua Suurten Järvien rantamailla. Lunta Uuden Englannin valtioissa. Sumua Atlannin rannikolla etelässä ja Mexico-lahden rannikolla.

4—8 p. Kylmä aalto kulkee etelään. Pohjoisessa lämpenee ilma. Paikallisia sateita idässä. Paikallisia lumisateita lännen vuoristoseuduilla.

9—13 p. Kaunista säätä kaikkialla.

14—18 p. Paikallisia sateita etelässä. Tuulia pohjoisvaltioissa. Lämmintä idässä. Epävakaista lännen vuoristossa.

19—23 p. Sateista ja kylmää pohjoisessa. Myrskyjä Atlannin rannikolla. Kaunista etelässä ja lännellä.

24—27 p. Kauniita ilmoja pohjoisessa. Sumua Suurten Järvien rannikoilla ja itärannikolla. Tuulista lännen vuoristossa ja etelässä.

28—30 p. Vähäisiä räntäsateita pohjoisessa. Kaunista säätä itärannikolla. Paikallisia sateita etelässä. Lumimyrsky lännen vuoristossa.

JOULUKUULLA:

1—4 p. Kaunista säätä melkein kaikkialla Yhdysvalloissa.

5—9 p. Vesisateita keskilännen valtioissa. Lämmintä lännen vuoristossa ja etelässä. Tuulista At-

lannin rannikolla etelässä. Kirkasta poutasäätä itä-pohjoisvaltioissa.

10—14 p. Jäätäviä myrskyjä pohjoisvaltioissa. Idässä ja etelässä lämmintä paikallisten sateitten kanssa. Tuulista lännen vuoristossa.

15—18 p. Lämpöisen lauhkeaa melkein kaikkialla Yhdysvalloissa.

19—22 p. Lumisateita pohjoisessa ja Suurten Järvien ympäristöllä. Lumimyrskyä lännen vuoristossa. Koleaa ja kosteaa etelässä. Kosteaa ja sumuista itärannikolla.

28—30 p. Pakkasta pohjoisvaltioissa. Sumuista merien rantamilla. Jäätäviä lumimyrskyjä lännen vuoristossa.

OSOITTEITA

VOIMIENSA LUJITTAMISEKSI ON RAITTIUSKANSAN
PYRITTÄVÄ LÄHEISEMPÄÄN VUOROVAIKUTUKSEEN
KESKENÄÄN. VÄKIJUOMALIIKE ON HYVIN JÄRJESTY-
NYT. KUTA LÄHEISIMMIN OLEMME KOSKETUKSISSA
TOISTEMME KANSSA, SITÄ VOIMAKKAAMPIA OLEMME.

S. K. R. V.-SEURAN TOIMISTO:
1430 East Third Street, Duluth, Minn.

VELJEYSSEURAN JOHTOKUNNAN
JÄSENET:

Esa Torkko, puheenjohtaja, Soudan, Minn.
Mrs. Maria Abramson, varapuheenjohtaja, Eveleth, Minn.
Heikki Karhu, kirjuri, 1430 E. Third St., Duluth, Minn.
Mrs. Ida Wargelin, rahastonhoitaja, 808 Franklin St., Hancock, Mich.
Alfred Keturi, 611 Hayes St., Eveleth, Minn.
Matti Viitala, Mountain Iron, Minn.
Rev. John Wargelin, 323 E. First St., Duluth, Minn.

VELJEYSSEURAAAN KUULUVAT PAIKALLISSEURAT:

Aamurusko — Mr. John Kujala, 402 Case St., Ne-gaunee, Mich.
Elo — Mrs. Maria Soini, Box 15, Winona, Mich.
Elon Toivo — Mr. Isaac Karvonen, R. F. D. No. 1, Box 21, Atlantic Mine, Mich.
Ilmarinen — Mr. John Lauttamus, 321 Sixth St., Cloquet, Minn.
Ilon Ääni — Mrs. Lizzie Liedes, L. Box 26, Sand-coulee, Montana.
Kaiku — Mrs. Maria Törne, L. Box 395, Bessemer, Michigan.
Kaleva — Miss Ida H. Koskela, Box 1, Kearsarge, Michigan.

- Kannel — Mr. H. Niemi, 1206 Cumming Ave., Superior, Wis.
 Kilpi — Mr. K. Kujala, 941 Day St., Conneaut, Ohio.
 Korven Kukka — Mr. F. W. Thompson, L. Box 188, Amasa, Michigan.
 Metsän Kukka — Mrs. Amalia Harju Box 212, Palmer, Michigan.
 Onnen Satama — Mr. J. K. Kytölä, Box 161, Connington, Michigan.
 Onnen Toivo — Miss Jenny M. Korby, L. Box 278, Burton, Ohio.
 Onnen Ääni — Mr. A. Hokkanen, Box F., Floodwood, Minnesota.
 Otava — Mrs. Hilma Similä, Box 237, Mohawk, Michigan.
 Palon Riento — Mr. August Halmetoja, Palo, Minnesota.
 Pelastuksen Sankari — Mr. Emil Peterson, 218 Queen St. West, Sault Ste. Marie, Ont., Canada.
 Pohjan Leimu — Mr. John Wilsen, Box 711, Soudan, Minnesota.
 Pohjan Tähti — Mr. Sam. Wendell, Hancock, Michigan.
 Pohjan Valo — Mr. A. H. Rantasuo, R. 2, Moose Lake, Minnesota.
 Rajan Vartija — Mr. J. Rätty, 1688 W. Davison Ave., Detroit, Michigan.
 Rauhan Koti — Miss Meimi Seppä, Bx 273, Mountain Iron, Minnesota.
 Soihtu — Mr. J. Högbäck, Box 104, Dodgeville, Michigan.
 Suomen Ruusu — Mrs. Serafiina Häkli, 3509 Detroit Ave., Cleveland, Ohio.
 Sulo — Mr. Matti Johanson, L. Box 704, Jackson-ville, Ohio.

- Taimi — Mr. Herman Ranta, L. Box 211, Palmer, Michigan.
 Toivo — Mr. Alex. Hellberg, Wakefield, Michigan.
 Toivon Alku — Mr. John Pennala, 343 E. Wilson Ave., Girard, Ohio.
 Toivola — Mr. Matti Hurja, Crystal Falls, Michigan.
 Turva — Mr. T. Ranta, 814 Seymour St., Sault Ste. Marie, Michigan.
 Tyyni — Mr. Evert Ruuska, 1044 W. Fifth St., Erie, Pennsylvania.
 Uusi Toivo — Miss Tyyne Niskanen, P. O. Box 48, New Castle, Pennsylvania.
 Uusi Vartija — Mr. Matt Eskola, 856 Cambria St., Calumet, Michigan.
 Valon Lähde — Mrs. Elma Keturi, 611 Hayes St., Eveleth, Minnesota.
 Vesi — Mr. John Palmgord, Ely, Minnesota.
 Väinö — Mr. Elias Latunen, 641 Iron St., Ishpeming, Michigan.

RAITTIUSLIITTOJA:

- Idän Suomalainen Raittiuskansan Liitto. — (Eivät ole lähettäneet osoitteitaan).
 Ohion, Pennsylvania ja W. Virginian Raittiussliitto. — Kirjuri Miss Julia Hilston, 325 E. Wilson Ave., Girard, Ohio.
 Illinoisin Raittiussliitto. — Kirjuri: Mr. Kilponen, 321 Ravine Ave., Waukegan, Ill.
 Minnesotan Raittiussliitto. — Kirjuri Mr. John Romppainen, Box 1674, Hibbing, Minnesota.

ITSENÄISINÄ TOIMIVIA RAITTIUS-
SEUROJA:

- Aamun Koitto raittiusseura, 22 Grove St., Fitchburg, Mass.
 Tähti raittiusseura, 2061 Lexington Ave., New York, N. Y.
 Uljas Koitto raittiusseura. — Mr. F. Nelson, Nelson St., Quincy, Mass.
 Hedelmä raittiusseura, 203 Clinton St., Warren, Ohio.
 Voiton Lippu raittiusseura, 532 Fourth St., Monessen, Pennsylvania.
 Sovinto raittiusseura, 82 Oak St., Ashtabula Harbor, Ohio.
 Kasvi raittiusseura, 525 Eagle St., Fairport Harbor, Ohio.
 Elämän Toivo raittiusseura, Box 538, Weirton, W. Virginia.
 Tyyni raittiusseura, Erie, Pa.
 Valo raittiusseura, Ironwood, Michigan.
 Yksimielisyyden Aalto raittiusseura, Marquette, Michigan.
 Valon Tuote raittiusseura, 125 Third St., N., Virginia, Minnesota.
 Sovinto raittiusseura, 202 Mahoning St., Sampo Hall, Hibbing, Minn.
 Sivuuuttaja raittiusseura, 616 McAlister Ave., Waukegan, Ill.
 Majakka raittiusseura, 1021 State St., De Kalb, Illinois.
 Siirtola raittiusseura, %Mr. A. Hayskar, 101 Wells St., Room 602, Chicago, Ill.

ANTI-SALOON LIITTO:

Anti-Saloon League of America, Westerville, Ohio.

KIRJOITUKSIA

“Minä kylvän kyyhättelen
 Luojan sormien lomitse,
 Käen kautta kaikkivallan
 Tälle maalle kasvavalle,
 Ahollen ylenevälle.”

Kalevala.

Terve uusi vuotemme!

Terve armon päivä Herran,
Terve uusi vuosi taas!
Tulit meille vielä kerran,
Tuoden rauhaa tullessas. —
Niin paljon toit sä tullessasi,
Ah! Siunaa meitä armollasi.

Monta toit sä armon päivää
Ihmislusten iloksi,
Ah! poista synnin synkkää häivää
Kansamme kalliin onneksi. —
Että kasvais raitis kansa,
Varsin varma aatteestansa.

Ettei kansa vaipuis yöhön,
Voimakkaana raittiit joukot,
Saakoon uusi vuosi työhön,
Puhdistamaan kaikki loukot,
Pimeimätkin piilopaikat,
Vahvimmatkin varastoaitat. —

Siis käsi käteen raitis kansa
Kaikki niinkuin yksi mies,
On pimeyden peikot valloillansa
Vaarassa on kotilies. —
Ne ampuu salaa nuoliansa
Ja vaanii varhain saalistansa.

Ylös kieltolakia suojelemaan
 Käy raitis kansani työhön,
 Ylös kansamme nuoriso pelastamaan
 Ne sortuvi juoppous-yöhön.
 Nyt kunniakaartiin kautta maan,
 Raitista kansaa kutsutaan. —

Siis terve uusi armon päivä
 Uusi vuosi herttainen,
 Ah! nouse raittiin hengen säilä,
 Loista kipinä kirkkauden.
 Että heräis nukkuva kansa
 Vanhan vuoden unestansa.

M. Johanson.

Jacksonville, Ohio, 8-18-1927.

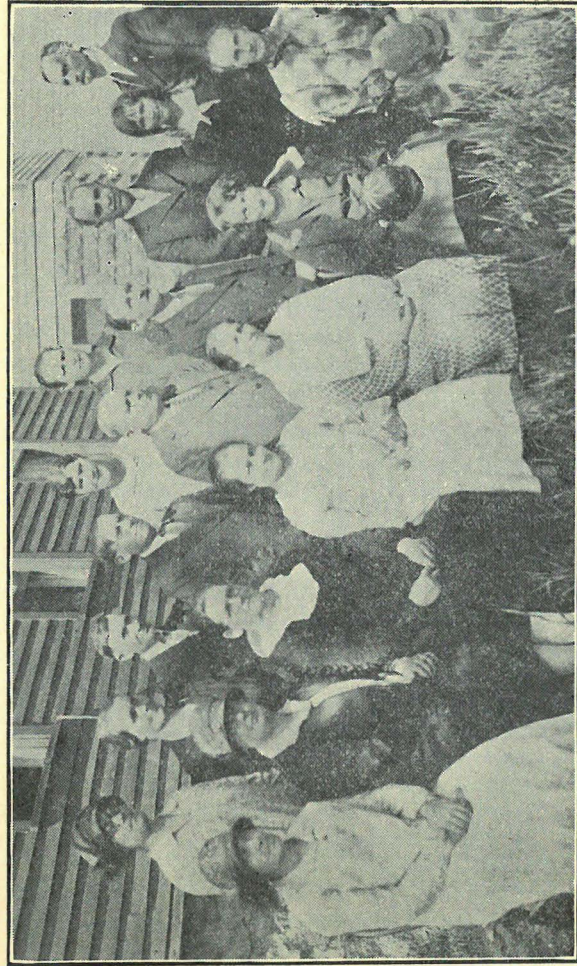
Toimintamme kuluneena vuotena.

Ihmiselämässä elletty vuosi ajattelevalle vaihteessaan antaa usein paljon ajattelemisen aihetta. Sellainen henkilö, joka tuntee vastuunalaisuutta, koettaa syntymäpäivänään muistella kuluneen vuoden tapahtumia, jotka hänen eteensä ovat sattuneet. Muistojen kätköistä astuvat esille voitot ja häviöt ja häviöitten opettamana koettaa järkevä tehdä uusia suunnitelmia tulevaa elinvuotta varten. Hän toivoo, että ei enempää hairahtuisi erehdyksiin. Ja kun taas uusi elinvuosi on kulunut, on edessä sama itsetutkistelu ja — samantyyppiset erehdyksetkin, muotoaan muuttaneina. Näin jatkuu elämä vuodesta vuoteen ja kun elämän painuva päivä saapuu, jättää ikuinen henki tämän erehdyksien maailman. Niin lyhyt on ihmiselämä, ja kuitenkin siinä, lyhyessä ajassa opitaan paljon. Mutta siltikin erehdysten ehtymätön ketju sitoo meidät niin valtavasti, että järkevinkään, vanhimmista vanhinkaan, jos haluaa rehellinen olla, ei voi kuolinhetkellään sanoa elämästään muuta kun että se oli sarja tehtyjä erehdyksiä.

Samanlaista kuin yksilön, samanlaista on joukkojenkin elämä. Joukkotoiminnan muistojuhlia kun olemme viettämässä vuosijuhlien muodossa, olemme silloin taipuvaisia kääntämään katseemme taaksepäin, kulutettuun toimintaamme. Mut-

ta useimmiten saa tuon joukkosielun tutkiskelu suuntia, jotka eivät osu oikeaan niinkään lähelle kuin yksilö omassa elämässään onnistuu pääsemään. Mielellämme olisimme uskomassa, että joukkotoiminnassa ei opita tehdystä erehdyksistäkään siinä määrin kuin yksilö oppii ja tulevaisuuden suunnitelmatkin tahtovat tulla suuremmassa määrin yliarvoiduksi. Tähän ovat vaikuttimina aivan luonnolliset syyt. Yksilön arvostelu itseensä nähden on arvostelijan katsantokannan mukaan kokonaista. Joukon arvostelu hajanaista siksi, kun arvostelua tehdään monien katsantokantojen mukaisesti ja joukkotoiminnan enemmistön kantaa kun on totuttu pitämään oikeana, on mahdollisuus silloin suurempiin hairahduksiinkin yhtä hyvin entisen eletyn tutkistelussa kuin tulevaisuuden suunnitelmienkin laatimisessa. Tosiasia on, että enemmistökin ei aina osu oikeaan. Oikeus astuu esille vasta kaukaisten aikojen takaa, useinkin vasta sitten, kun tuota joukkokokonaisuuutta ei enää ole olemassakaan...

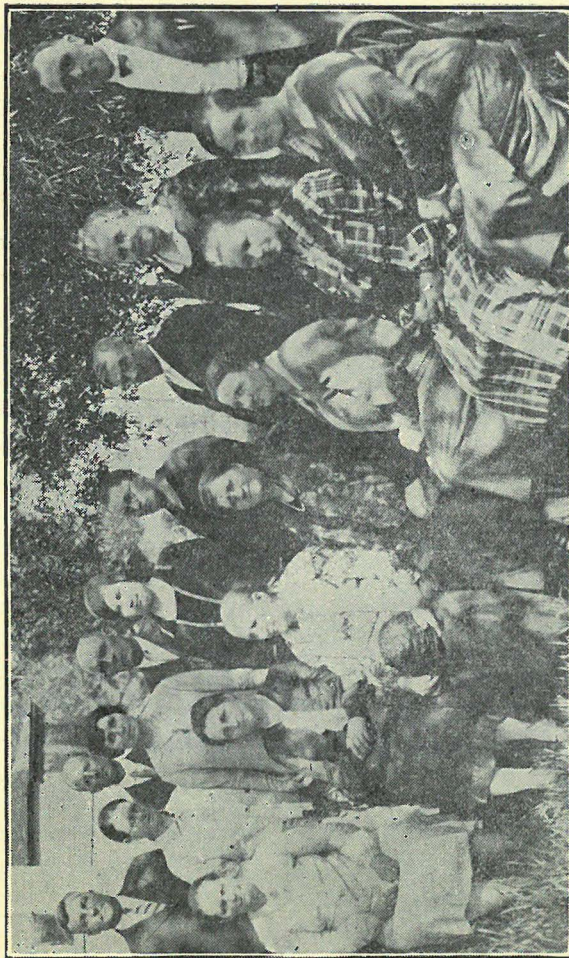
Senlaista se on elämä ollut niin kauan kuin ihmiskuntaa on ollut olemassa ja tuskinpa se siitä tullenee koskaan suuntautumaankaan uusille urille. Kokonaisia kansakuntia on painunut pois historian näyttämöltä. Ovat hävinneet omien erehdyksensä takia. Eikä kukaan rohjenne väittää että tulevaisuudessa ei enää ole aikoja, jolloin ei tuollaista tapahtuisi. Sama kohtalo on seuraelämälläkin. Uusia yhdistyksiä syntyy, vanhoja häviää. Se joukko, joka ei jaksaa pitää kiinni "kehi-

S. K. R. V.-seuran vuosikokouksen edustajia Evelethissä, Minn., VI-21-1927.

tyksen pyörästä”, pienenee, kuolee. Toisilla on toimintakausi pitempi, toisilla lyhempi, riippuen niistä ihanteista, joita joukko tavoittelee.

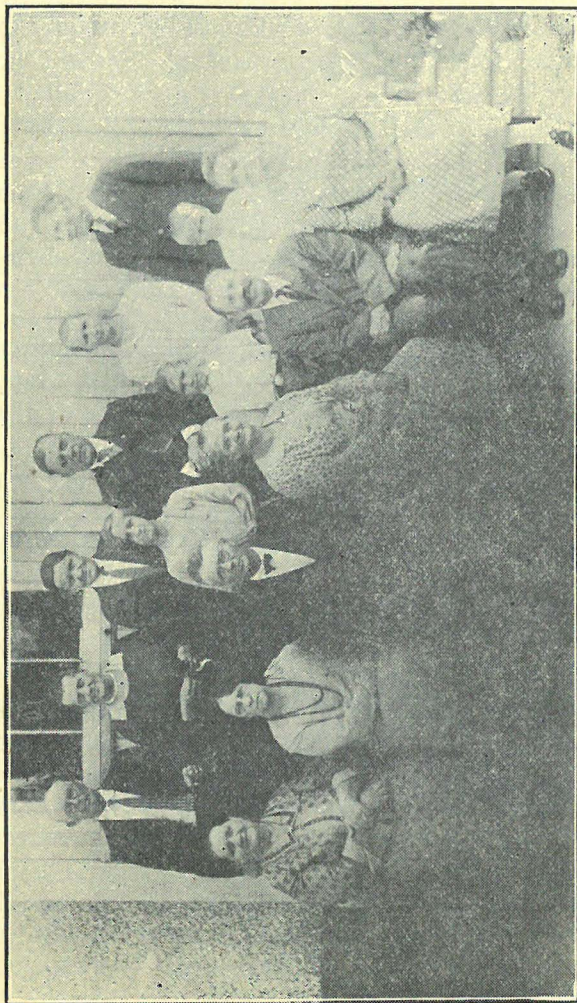
Velvollisuutemme olisi nyt, kun Veljeysseura tänä vuonna on viettänyt neljäntäkymmenettä vuosipäiväänsä, tutkistella koko tuon pitkän ajan toimintaa, sen häviöitä ja voittoja, mutta siihen ovat nämä kalenterin sivut liian vähälukuiset. Ja tuskinpa lienee seuramme toiminnan ajalla tullut kaikki niin huomioon otetuksi, että todelliseksi käsitettävää kuvaa voitaisiin saada esitetuksi, vaikka kirjoitettaisiin laajakin teos. Siksi lieneekin parhainta vaieta, ajatellen vain että se on tehty, mitä on osattu. Jos on tullut tehdyksi hyvää, on sitä tehty joukossame pahaakin — tietämättä, tahtomatta, tuon inhimillisen erehtyväisyyden laskuun. Se kuitenkin olkoon lohdutuksena meille vanhoille, että tarkoituksemme on aina ollut tehdä kansalaisillemme ja maallemme hyvää, rakentaa tätä uutta kotimaatamme paremmaksi kuin se ennen on ollut, saada tuon uuden yhteiskunnan perustukset puhtaista, huumaavista juomista vapaista aineksista. Silloin kuin toimintaamme ei enää tarvita, kun meidän aikamme on täältä lähtee, voimme, tyydytettyinä siitä että olemme olleet kunniakkaassa työssä matkassa, Suomen sodassa kaatuneen, runoilija Runebergin esittämän luutnantti Zidenin lailla, heiluttaa hattuamme ja huudahtaa: “Hurraa! Sepä sukkela tempu! Nyt kuollahan herroiksi!” Runoilija kuvaa tuota joutuisaa, urhoollista luutnanttia sattuin sanoin. Ziden

S. K. R. V.-seuran vuosikokouksen edustajia Evelethissä, Minn., VI-21-1927.

oli aina valmis hyökkämään etumaisina ja vei joukkonsa tuleen, syöksi tiheimpään vihollislaumaan taakseen ja sivuilleen katsomatta. Ja kun kuolinhaavansa sai taistelussa, eikä poikiaan nähnyt matkassaan, ensin moitti heitä "kuhnustelijoiksi", hitaiksi. Sitten kun lähellä kuolevana makaava Vaasan poika lausui: "Kaikk', herra, ovat he kaatuneet, ja ehtivät ensiksi", riemahti urhea luutnanttimme lausumaan jo edellä lausuttu sanat.

Kulunut vuosi ei missään suhteessa ole ollut edellistä kummempi. Emme saata kerskua suurista voitoista enemmän kuin olisi syytä valittaa suurista häviöistäkään. Toimintamme on ollut sitä, jota se on ollut jo monet vuodet — paikallaanoloa. Yhdistyksemme jäsenluku, jos se on joissakin paikallisseuroissa jonkinlaisen erityistoiminnan kautta saatu hieman lisääntymään, on se taas toisaalta vähentynyt, joten siinäkin on tasalla pysytty. Eloon on herätetty Detroitissa "Rajan Vartija" seura. Hyvä niinkin. Vuoden kuluessa on johtokunta parhaansa mukaan koettanut toimia. On myös yrityksiä tehty päästä lähisempään yhteyteen koko suomalaisen raittiuskansan kanssa, vaan yritykset eivät ole toivottuja tuloksia tuottaneet. Kevätkaudella toimimme Minnesotan Raittiusliiton kanssa yhdessä puhujan lähettämiseksi. Puhujana oli tunnettu sisaremme, Mrs. Hilma Hamina Hancockista, Mich., ja voidaan matkaa pitää onnistuneena, vaikka si-

V:n 1928 vuosijuhlaa valmistava toimikunta "Rajan Vartija" r.-seurasta, Detroit, Mich.

tä oli vaikeuttamassa kelirikon aika aikaisen ja pikaisen lumenlähdön seurauksena.

Vuosikokouksemme, joka aloitettiin juhlilla kesäkuun 19 p. Evelethissä, Minn., voidaan pitää onnistuneena. Juhlaa, joka oli järjestetty vietettäväksi Kalevaisten saarella, häritsi pahoin ankara ukkossade, mutta konsertti illalla City Auditoriumissa onnistui hyvin. Varsinaista vuosikokousta, joka alettiin jumalanpalveluksella Evelethin "Valon Lähde" raittiusseuran kokoushuoneella, voidaan pitää myöskin onnistuneena. Lämmin veljeys- ja sisaruushenki vallitsi koko ajan ja kysymykset käsiteltiin mallikelpoisen maltillisesti. Kun kokouksesta on jo aikoinaan tehty selkoa sanomalehdissä, emme siihen tässä kajoa. Johtokuntaan valittiin yksimielisesti melkein kaikki entiset jäsenet. Kokoonpanoltaan on se nyt: puheenjohtaja Esa Torkko, Soudanista, Minn.; varapuheenjohtaja Mrs. Maria Aramson, Evelethistä, Minn.; kirjuri Heikki Karhu, Duluthista, Minn. rahastonhoitaja Mrs. Ida Wargelin, Hancockista, Mich.; muina johtokunnan jäseninä: Mr. Afred Keturi, Evelethistä, Minn.; Mr. Matti Viitala, Mountain Ironista, Minn. ja Tohtori Wargelin Duluthista, Minn. Viimeisten vuosien tapaan, valittiin nytkin johtokunnan jäsenet läheltä toisiaan, jotta säästettäisiin kyytikuluja johtokunnan kokouksia pidettäessä ja muutoinkin katsottiin käytännöllisemmäksi että johtokunnan jäsenet ovat lähellä toisiaan.

Uusi toimintakausi toi johtokunnalle uusia huolia. Painavimpana on ollut jäsenten suuri kuolevaisuus. Seuran kassaan koskevat kuolemantapaukset kovasti. Kun aikoinaan ei ole onnistuttu järjestämään hautausapurahaston tuloja sellaiselle kannalle että se olisi itsestään kannattava, tulee hautausavustusvelvollisuus tulevaisuudessa pulmalliseksi kysymykseksi. Jotain olisi tehtävä tämän asian korjaamiseksi. Johtokunnan asemaa huojentaakseen on "Valon Lähde"-seura antanut kauniin esimerkin toisille sisarseuroille. Olivat kokouksessaan päättäneet yksimielisesti lahjoittaa hautausapukassaan 25 senttiä jokaisen jäsenenä puolesta. "Turva"-seurassa on huomattu myöskin evelethiläisten puuha ja sielläkin on luvattu toimia jotain. Tällaiset urhautuvaisuuden ilmaiset ne ovatkin johtokunnan jäsenille valopilkkuihin toimiensa velvollisuuksiensa täyttämässä. Jokainen uudistuva osanoton osoitus antaa uutta uskoa siihen joukkoon, joka on asettanut johtokunnan jäsenet luottoasemaansa.

Tulevaa vuosikokousta pyysi Detroitiin, Michiganiin, "Rajan Vartija"-seura ja sinne päätettiin mennä. Kun vuosikokouspaikka on näin keskukudessa, toivoo johtokunta että raittiuskansaa saapuu lukuisasti kokoukseen, tuoden mukanaan uusia suntaviivoja tulevaisuuden toiminnallemme, sillä niitä ehdottomasti tarvitsemme. Raittius-työtä kansalaistemme keskuudessa tarvitaan vielä kauankin aikaa, sillä väkijuomaliikkeen harjoittajain taholta tehdään navakasti työtä, saadak-

si kansan mieliala kasvatetuksi kieltolakia vastaan. Jos me suomalaisena raittiuskansana voisime "lyödä käden kätehen, sormet sormien lomahan" ja toimia yhdessä, olisi työmme tehoisampaa. Näin ollen kuin toimintamme nykyhetkellä on, ei se paljoakaan merkinne. Kehoituksemme olisi, että ennen vuosikokousta seurojenne kokouksissa keskustelisitte ja päättelisitte uusista suunnista ja tulisitte esityksienne kanssa ensi vuosikokoukseen.

H. K.

Tottele taivaista näkyä!

"Minä tottelin taivaallista näkyä".
(Apt. 26: 19).

Pitäessään puolustuspuhetta kuningas Agripan ja roomalaisen maaherra Festuksen edessä lausui apostoli Paavali m. m. seuraavasti: ". . . Minä näin tiellä keskellä päivää taivaasta valon, auringon paistetta kirkkaamman, ympäröivän minut ja matkatoverini, ja me kaaduimme kaikki maahan, ja minä kuulin äänen sanovan minulle hebreankielellä: 'Saul, Saul, miksi vainoat minua? Työläs on sinun potkia tutkainta vastaan'. Niin minä sanoin: 'Kuka olet, Herra?' Ja Herra sanoi: 'Minä olen Jeesus, jota sinä vainoat. Mutta nouse ja seiso jaloillasi, sillä sen vuoksi olen ilmestynyt sinulle, että asettaisin sinut palvelijakseni, ja todistamaan sekä sitä, minkä olet nähnyt, että sitä minkä minä vast'edes ilmestyen olen sinulle ilmaiseva. Ja minä pelastan sinut kansasi ja pakanain käsistä, joiden luo sinut lähetän avaamaan heidän silmänsä, jotta kääntyisivät pimeydestä valoon ja saatanan vallasta Jumalan tykö ja saisivat minuun uskoen synnit anteeksi ja perintö-osan pyhitettyjen joukossa. Sentähden, kuningas Agrippa, minä tottelin taivaallista näkyä. . . ." (Apt. 26: 13—19).

Raamattu kertoo, kuinka kristityitä vainoava, itsehurskas fariseus Saulus tuli taivaallisen näyn

tottelemisen, evankeliumin ja p. kasteen kautta mitä voimallisimmaksi ja hartaimmaksi evankeliumin saarnaajaksi, Paavaliksi. (Apt. 9: 1—30).

Niinkuin Pavaali kääntymisessään näki syvän syntikurjuutensa sekä samalla Jumalan suuren armon ja rakkauden, joka on Jeesuksessa meille ilmestynyt, niin myös monet meistä ovat kokeneet samat vaiheet ja ovat suuren onnen ja autuuden löytäneet uskon kuuliaisuudessa.

Ystävänä! Oletko sinä jo totellut taivaallista kutsua, joka kuuluu: Poikani, tyttäreni, anna minulle sydämesi? Oletko jo Jumalan vetämänä kääntynyt pimeydestä valoon ja saatanan vallastama Jumalan tykö? Joko uskot syntien anteeksiantamisen Jeesuksen veressä ja elätkö Hänelle?

Jumala tahtoo kaikkia ihmisiä autuaaksi ja että he totuuden tuntoon tulisivat. Mutta ne, jotka eivät tunne Jumalaa, eivätkä ole kuuliaisia Herramme Jeesuksen evankeliumille, saavat silloin kuin Herra Jeesus ilmestyy, rangaistukseksi iankaikkisen perikadon, joutuen pois Herran kasvoista ja Hänen voimansa kirkkaudesta. (2 Tess. 1: 8, 9).

Oi tottele taivaallista kutsua ja anna sydämesi Jeesukselle! Uhraa Hänelle voimasi, aikasi ja kaikkiesi!

Jeesus sanoi: “Nouse ja seiso jaloillasi! Sillisen vuoksi olen ilmestynyt sinulle, että asettaisin sinut palvelijakseni, ja todistamaan sekä sitä, minkä minä vast’edes ilmestyen olen sinulle ilmaiseva”.

“Palvelijaksi ja todistajaksi!” Näin Jeesus tahtoo sinutkin. “Me rakastamme, sillä Hän on ensin rakastanut meitä”. Jos joku sanoo: “Minä rakastan Jumalaa”, mutta vihaa veljeänsä, niin hän on valehtelija. Sillä joka ei rakasta veljeänsä, jonka hän on nähnyt, kuinka hän voi rakastaa Jumalaa, jota ei ole nähnyt. Ja tämä käsky meillä on Häneltä, että joka rakastaa Jumalaa, hän rakastakoon myös veljeänsä!” (1 Joh. 4: 19—21). “Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen.” (Gal. 5: 22).

Palvelijaksi ja todistajaksi tahtoo Herra Jeesus sinutkin! Lahjat ja tehtävät voivat olla kovin erilaisia. Mutta ken on kuuliasinen Jumalan sanalle, hän voipi virassaan ja asemassaan toimia Hänen palvelijanaan ja todistajanaan. Hänen käskynsä eivä ole raskaita.” (1 Joh. 5: 3). Ken saa jonkun tehtävän Jumalalta, hän saapi Häneltä myöskin siihen tarvittavat voimat.

Raamatun hurskaat suurmiehet, profeetat, apostolit, y. m. tottelivat taivaallista kutsua ja tulivat siunaukseksi koko ihmiskunnalle.

Historia kertoo monista merkkihenkilöistä, kuinka heille selveni Jumalan armo ja totuus ja kuinka he kuuliaisina Jumalan armolliselle johdatukselle täyttivät kukin alallaan elämäntehtävänsä.

Nuori, 19 vuotias kreivi Zinzendorff meni erääseen kirkkoon ja näki siellä ristiinnaulitun Jeesuksen kuvan, jonka alle oli kirjoitettu: “Tämän

tein minä sinulle! Mitä teet sinä minulle?” Se vaikutti hänessä kääntymyksen ja uskon. Ja kun hän oli kuuliainen sille taivaalliselle totuudelle, joka hänen sydämensä silloin ensi kerran täytti, tuli hänestä yksi mitä merkillisin mies Jumalan valtakunnan vainiolla.

Hurskasmielinen lääkäri Benjam Rush näki tieteellisten tutkimustensa valossa ja kristillisen rakkauden innoittamana väkijuomien turmiollisuuden. Hän totteli totuutta ja tuli uudenaikaisen raittiusliikkeen alottajaksi.

Köyhä tehtaalainen David Livingstone tuli 20-vuotisena Kristuksen armon omistajaksi. “Ehdoton armo vaikutti”, näin hän itse kirjoittaa, “mitä sydämellisimmän rakkauden Häneen, joka lunasti medät verellään, ja syvin kiitollisuus Häntä ja Hänen laupeuttansa kohtaan on muodostanut koko elämäni siitä lähtien.” Se vei hänet suuriin ponnistuksiin ja itsensä kieltämiseen. Hänestä tuli suuri löytöretkeilijä ja jalo orjakaupan vastustaja ja lähetyssaarnaaja. Hänkin totteli sitä sisäistä näkemystään, joka Jumalan sanasta oli hänelle kirkastanut, saavutti onnea ja menestystä ja täytti tärkeän elämäntehtävänsä.

Oi rakas siirtolaisystäväni! Tottele taivaista kutsua! Nouse pyhään taisteluun syntiä ja kaikkea pahaa vastaan! Uskovaisen ihmisen kuuliaisuus Jumalaa kohtaan ilmenee siten, että rakkaus Jumalaan vaatii häntä tekemään taivaallisen Isänsä tahtoa, välttämään kaikkea, mikä saattaa Jumalan Hengen murheelliseksi, sekä Kristuk-

sen seuraajana kieltämään itsensä ja maailman ja kärsivällisesti kantamaan ristinsä. Ja lähimmäistä kohtaan ilmenee uskovaisen ihmisen rakkaus siten, että hän mielellään tekee hänelle hyvää, kärsii hänen heikkouttaan, antaa hänelle hänen vääryytensä anteeksi, rukoilee hänen puolestaan ja edistää hänen iankaikkista ja ajallista parastaan. Ehdottoman raittiuden aatekin on kristillisen rakkauden aate, jonka puolesta kannattaa taistella. Älä pelästy vaikeuksien ja vastustajien tähden! Jokainen voittosi siellä Amerikassa edistää myöskin Suomi-isänmaasi parasta!

“Ja vielä, veljet, kaikki, mikä on totta, mikä kunnioittavaa, mikä oikeaa, mikä puhdasta, mikä rakastettavaa, mikä hyvältä kuuluvaa, jos on jokin hyve ja jos jotakin kiitettävää, sitä ajatelkaa, mitä myös olette oppineet ja saaneet ja minulta kuulleet ja minussa nähneet, sitä tehkää, niin rauhahan Jumala on oleva teidän kanssanne”. (Fil. 4: 8, 9).

Sydämellisin aatetervehdyksin!
Laihialla elok. 15 p. 1927.

Frans Kärki.

Korkealla --- matalalla.

Kerran kuljin metsän poikki.
Puusta kuulin linnun laulun.
Laulu helkkyi. Puut ne soitti.
Kuulin linnun poikain pauhun
pesästänsä pehmeästä.

Sitten vähän myöhemmällä
kuljin, katsoin linnun pesään.
Pesä tyhjä syksymmällä.
Katos joukko kaunokesään
pesästänsä pehmeästä.

Hiljaa — hiljaa — kuuluu laulu.
Nostan silmät taivahalle.
Sieltä kuuluu poikain nauru
metsätielle pehmeälle
taivahalta korkealta.

Päivä paistaa siipeen siellä
etelään, kun lentää parvi.
Minä seison metsätiellä —
sydämessä suru, harmi,
kun en kanssaan lentää saa.

— — —

Mutta pesän asukkaista
yksi makaa maassa tuolla!
Mikä kohtas pienokaista,
kun niin varhain täytyi kuolla —
mennä metsän sammalehen?

Kun ei kuullut emoansa —
lensi poies myrsky-yönä.
Siksi makaa sammalessa,
siksi ompi myrskyn lyömä,
rikki siipi nuoren linnun.

Katso myös sä ihmislapsi,
minne lennät, miten kuljet,
ettei myrskyt maahan rapsi,
itseltäsi onnen suljet —
muut kun lentää korkealla.

Hugo M. Hillilä.

Onko kieltolaki kansan moraaliala turmeleva.

Tuo vanha, mutta kestämaton väite, että kieltolaki turmelisi kansan moraaliala, koskapa sitä niin paljon rikotaan, on lyhytnäköinen ja lapsellisen naivi, eikä sillä ole todellisuuteen perustuvaa kestävyyttä, sillä on otettava huomioon, että jokaisen lain laatu ja sisältö määrää ilman muuta sen, että laki on itsestään moraalisten mittain ja vaatimusten mukainen. Eikä näin ollen lakien rikkomisen ja ylitsekäyminen sitä suinkaan moraaliala turmelevaksi tee, vaan laki jää kunniaansa rikottunakin — näyttämään ja todentamaan rikkojainsa alhais-ta moraaliala ja viitoittamaan heitä oikealle tielle.

Ennen maailman sotaa oli Suomen kansa kuulu rehellisyydestään ja lainkuuliaisuudestaan, kautta maailman tunnettu ja tunnustettu, kansakunta sellainen, jossa Jumalan pelko ja kaikkalainen lain kunnioitus järkkymättömänä säilytettiin — pyhänä perintönä vaalien vastatuleville annettiin, kun työmies ja talonpoika, herra ja virkakunta, pyhällä hartaudella noudattivat lakia, menivät maanpakoon ja antoivat henkensä ja verensä lain pyhyden puolesta jos niin tarvittiin.

Maailman sota ja sitä seuranneet yhteiskunnalliset ja taloudelliset kumoukset ovat olleet kohtalokkaita ihmisten sieluelämälle ja henkiselle toiminnalle. Pyhät totuudet ovat poljetut jalkoihin ja

aistillisuus ja elämän hurma nautintoineen on nostettu elämän ohjeeksi ja näin kartoitettu itselleen elämän kulkutiet, joilta ovat loistaneet eksyttävät virvatulet, jotka ovat vieneet väärään ja vaimentaneet vielä hereillä olevan omantunnon jumalaisen äänen ja kaikki saasta on päässyt pesiytymään ihmisen pyhättöön. Ja kun joku on tahtonut kohoittaa pelastavan kätensä, niin on paheen orja noussut takajaloilleen ja pannut liikkeelle kaiken jällelläolevan voimansa estääkseen paheen poistumista. Pahe on jo saanut hänessä yliotteen ja kasvanut toiseksi luonteeksi ja pelastustyö on hänessä tuntunut turhulta sanahelinältä, eikä ole löytänyt minkäänlaista kaikupohjaa.

Niille kieltolain ainaisille kumoonhuutajille tahoisin tässä tehdä kysymyksen? Mikä oli syynä, että Suomessa säädettiin kieltolaki ja vielä niin yksimielisesti?

Kyllä siihen oli syynä se, kun kansamme siveellinen taso oli painumassa huonoille ja kalteville teille. Täytyi saada itse pahan lähde tukituksi. Se lähde oli luvallinen, laillinen väkijuomaliike. Kyllä kieltolain on kansamme juopoteluhalu synnyttänyt ja niin kauan se on myöskin tarpeen vaatima, kun juopottelua jatketaan. Vasta silloin, kun kansamme on raitis, jää kieltolaki syrjään ilman kumoamatta, sillä raitis kansa ei enää tarvitse kieltolakia. Jos me yhtyisimme niiden joukkoon, jotka lyhytnäköisyydessään näkevät kansamme siveellisen nousun ja moraalin parantumisen esteenä kieltolain, tekisimme raskaan, anteeksianta-

mattoman erehdyksen. Poistamalla kieltolain me tosin pääsisimme kieltolakirikoksista, sillä onhan selvää että ei ole siellä rikosta, jossa ei lakia lue- ta. Näih ollen pahe tietysti jäisi yhä yltymään, rikos ja moraalittomuus kasvaisi. Tämä sama seikka on otettava huomioon kaikkien lakiemme suhteen, eikä yksinomaan kieltolain. Tulokset ovat aina samat.

Tosiasia on kuitenkin se, ettei kieltolaki turme- le, vaan päinvastoin nostaa ja kohottaa ja tahtoo selventää mikä on oikeaa ja väärää. Ajan väärä henki se on, joka turmelee ja siksipä onkin viskat- tava väärä syytös viskaajilleen takaisin, sillä jos me otamme selvää syytösten lähtöpaikasta, niin huomaamme että ne ovat aina lähtöisin ryyppy- vapauden ihailijoista ja siitä joukosta, jota mei- dän on syytä karttaa.

Kun Etelä-Pohjanmaalla puukkojunkkariaika- kausi kukoisti ja joukkotappelut olivat muotiasia- na, kun Isontalon Antti ja Rannanjärvi riehuivat Lapuan jokivarsilaaksojen määrääjinä ja Haap- ojan Matti ylläpiti Kyrön jokivarsien väärää aateluutta, kun Härmän puukko tuli niin kuului- saksi, kun lakien halveksiminen ja ylitsekäymiset olivat jokapäiviäisiä, kun tapainturmelus rehoitti ja pesiytyi kaikkialla, ei suinkaan silloin ollut kieltolakia kansan siveellisen tason ja moraal- in esteenä. Se oli sen ajan väärä henki, joka siitti ja synnytti rikollisuuden. Etelä-Pohjanmaan kansa, samalla kuin se pelkäsi, se samalla kunnioitti ja jumaloi poikiaan. Ne olivat sen ajan sankareita,

väärän hengen kodin kasvatteja, jotka sitten val- taava herännäisyysliike, raittius- ja nuorisoliike kukisti.

Nykyään on taistelu alkoholismien valtaa vas- taan vireillä kaikissa maissa. Taistelukeinot vain eriävät mutta päämäärä on sama. Myrkyt pois yksilöitä ja koko kansakuntia turmelemasta. Tuo taistelu on kovaa ja ankaraa ja vaatii se kokonais- ten kansakuntain siveellisen tarmon ja tahdon osakseen. Mutta tämä taistelu ei sittenkään ole toivotonta, sillä yhteiskuntaelämää ohjaavat voi- mat alkavat kaikkialla ratkaisevasti liittyä rait- tiusaatteen puolelle. Viekäämme siis kieltolain avulla suuri asiamme lopulliseen voittoon. Suo- koon Korkein, että tässä taistelussa ei yksikään jättäisi kansalaisvelvollisuuttaan täyttämättä. Tulkaamme tähän sankarityöhön, ajan väärää henkeä poistamaan, Suomen tulevaisuuden nimes- sä, nuorison ja lasten kasvattajina. Se on meidän pyhä, tinkimätön velvollisuutemme. Antakaamme jumalanpelon ja lähimmäisenrakkauden taas val- loittaa ihmissydämet, lämmittää ne kaiken hyvän palvelukseen, että rukouksen voimakas henki pää- see tunkeutumaan karkean kuonan alle, pintaa sy- vemmälle. Että sovinnollisuuden suuri uhrituli saa loimuten liekeillään polttaa kaiken sen rikka- ruohoisen, aikain kuluessa viljelemättä jääneen sydänpellon. Silloin ihminenkin taas herää palvo- maan ja vaalimaan kaikkea kaunista ja pyhää. Tähän Korkein siunauksensa antakoon, että Suo- mellakin olisivat vartiat valveilla tänä elämän ar-

vojen laskukautena. Olkaamme vakuutettuja kaikki suomalaiset, missä maailman ääriässä ovatkaan, että ehdoton raittius on se silta — vipusin, joka aina ja kaikkialla yhdistää ja vie meidät voittoon, josta on, ei ainoastaan meille, vaan koko maailmalle, todellista siunausta.

Siksi me raittiusväki huudammekin kaikille isänmaan ystäville: Omistakaa ne periaatteet, jotka ovat meilläkin. Yhtykää yhä tiukemmin siihen joukkoon, joka taistelee kansamme ehdottoman raittiuden puolesta. On muistettava, että Suomi on kieltolakimaa, joten kukaan sen kansalainen, missä maailman kolkassa hän asustaneekin tahi matkustaa, ei ole oikeutettu rikkomaan ja ylitsekäymään maassaan säädettyä lakia, tuottamatta itselleen ja sen kautta maalleen häpeätä. Kulkaamme siis kaikkialla rehellisin, avoimin katsein, eikä niinkuin ne, jotka ovat lainrikkojain poltinraudalla merkityt. Suomi ja mahtava Amerika tarvitsee meidän jokaisen henkisen energian, viädäkseen sen pyhän taistelun loppuun, jonka tarkoituksena on todellinen kansojen vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus. Ystävät, taistelutoverit! Näissä merkeissä emme saa ainoastaan puolustaa jo saavutettuja linnoituksiamme, vaan rynnätä käämme esiin Korkeimman voimalla — te siellä, me täällä — kunnes vihollinen on lyöty, kotien savuavat, henkiset rauniot saastasta puhdistetut. Katsokaa! Päivä jo sarastaa! . . .

Laihia, 8. 15. '27.

Mikko Mikkola.

Kun nuoruuden aika on ruusuinen . . .

Kun nuoruuden aika on ruusuinen
Ja riemuinen on joka puoli,
Ota tiestäsi vaari ja suunnasta sen,
Älä kaikista ruusuista huoli!

Nämä laulun säkeet ovat säilyneet sisimmässäni siitä asti, kun ne ensi kerran kuulin laulettavan Suomessa, jonne sydämeni aina palaa, saadakseni nähdä rakkaan syntymäseutuni.

Uskon, että teille kaikille on kallis oma synnyinseutu, ne leikkikummut, joilla olette leikkineet, ne polut, joita olette nuorena tallanneet, oma äiti ja isä, jotka olette sinne jättäneet ja lähteneet maailmalle onneanne etsimään.

Mutta kuinka moni Suomen nuorukainen on hakemansa onnen maailmalta löytänyt ja kuinka monelta Suomen nuorukaiselta on unhoittunut alussa olevat laulunsäkeet?

Oletko, ystäväni, antanut milloinkaan tälle laululle minkäänlaista huomiota? Oletkohan tämän laulun antanut astua sydämeesi, jossa se voisi säilyä iäti?

Monelle on tämä laulu kalliimpi kuin kulta, joka vain hetken pysyy luonamme. Ja mielessä se pysyy aina, kun puhdasta sydäntä eivät maailman hirmumyrskyt ole päässeet myllertämään sen jälkeen kuin sen pienenä ollessa äiti mieliimme painoi.

Elämässä esiintyy niin monenlaisia ruusuja, joitten arvoa ystäväni, on vaikea ymmärtää. On pahoja ruusuja ja on hyviä ruusuja. Ja useinkin on pahoilla ruusuilla sellainen vetovoima, että halu niitten perään piirittää meitä kuin kiljuva jalopeura, saadakseen meidät kitaansa. Ne ovat sellaisia ruusuja, jotka ovat saaneet monen Suomi-äidin pojan unhoittamaan syntymämaansa, unhoittamaan kaiken hyvän ja jalon. Tuollaiset ruusut ovat häjyläisen lähettämiä.

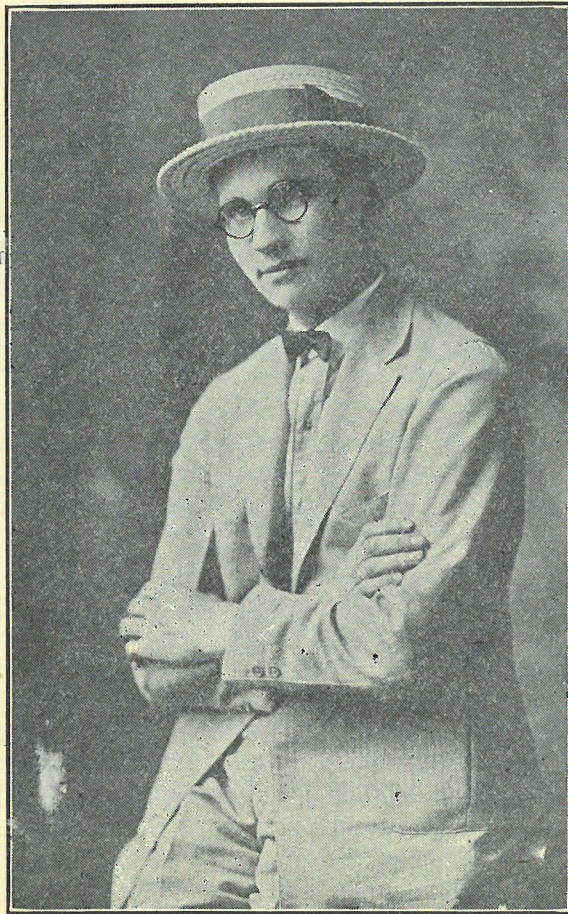
On olemassa kaksi tietä elämässä. Hyvä ja paha. Moni on hyljännyt hyvän tien ja poikennut pahalle, joka vie turmioon, kadotukseen. Moni neito ja nuorukainen ovat ottaneet harha-astelehen juuri siksi, että edelläolevat laulunsäkeet ovat mielestä unohtuneet.

Nuoruuden aika on kyllä iloa ja riemua täynnä, mutta silti pitäisi muistaa, että ei poimisi kaikkia ruusuja, joita nuoruuden poluilla eteen sattuu, vaan valitseisi sen oikean ja kätkis sen sydämensä syvimpään.

Se oikea ruusu on Jumalan sana, se, jota meidän kaikkien tulisi rakastaa ja jota olemme jo pieninä ollessamme saaneet oppia tuntemaan. Onnellinen on se ihminen, joka omistaa tämän oikean ruusun, eikä ole antanut viettelysten ruusujen sydämeensä juurtua.

Onkohan tuota ruusua, Jumalan sanaa, vielä hiukkastakaan jäljellä sydämessäsi?

Kun rupesit kasvamaan ja vuosi vuodelta vanquistuit, heräsi rinnassasi halu päästä kauvas suu-

John A. Pennala,
Girardin "Toivon Alku" r.-seuran innokas jäsen ja
monivuotinen seuran välittäjä.

reen maailmaan. Ajattelit että siellä on nuoruus-aikasi herttaisain. Pelkään että petyit. Et ehkä löytänytkään sitä, jota sydämesi toivoi ja ajattelit löytäväsi. Luulit ehkä että siellä isossa maailman hyörinässä voit unhoittaa pois kaikki...

Löysit ehkä onnen, vaan se ei ollut kauvan kestävä. Jätit jälkeesi oman syntymäseutusi, omat vanhempasi, omat siskosi ja veljesi, omat lapsuuden leikkiverisi. Eivätkö nämä, ystäväni, olisi olleet sinulle rakkaampia kuin tuo suuri maailma, josta läksit onneasi etsimään, huvitusta hakemaan?

Huomasitkohan äitisi katkeraa kärsimystä silloin kuin läksit maailman monimutkaista polkua tallamaan? Huomasitko kuinka äitisi viimeinen katse oli lempeä silloin kuin kotisi oven suljit viimeisen kerran?

Mitä se sitten maailma sinulle tarjosi? Oliko se onnea? Ei. Siellä tarjona olivat monet viettelysten ruusut, joita et tuntenut. Ruusun muotoisena astuivat eteesi muiden mukana väkijuomatkin, turmeluksen maljoissa.

Silloin kajahti sielussasi äitisi ääni: älä juo, sillä siitä et onnea löydä. Se oli totuuden sanoma. Mutta sinä joit. Tuo viettelysten ruusu oli niin kaunis... Mutta kauaksi se kuletti oikeasta ruususta. Sorruit sortumistasi...

Nousun tie on vielä avoin... Tunnustele sydämesi tilaa. Ehkäpä vielä sen syvyydessä piilee oikean ruusun juuret. Jos niin on, olet pelastettavissa...

Kuinka monen Suomen äidin rinnasta nousee raskas, kysyvä huokaus: missähän maailmalta oleva poikani lienee tänä iltana? Onkohan hän löytänyt oikeaa tietä, vai onko ottanut ilonsa noista turmeluksen maljoista, jotka niin monelta todellisen onnen riistävät?

Miten on sinun laitasi? Onko aikasi ruusuinen vai pistävätkö sieluasi harhapoluilta saamasi okaat?

J. A. Pennala.

Vanhoja muistoja ja uusia toiveita.

Jos muistelemme niitä aikoja, joita voidaan sanoa raittiustyömme aamun koitoksi täällä Amerikassa siirtokansamme keskuudessa, jolloin myöskin S. K. R. V.-seura perustettiin ja sen syntysanat lausuttiin, niin eipä silloin hetkeksikään joutunut mieleen sellainen ajatus, että se perustus ja ne perussäännöt olisivat heikot, joitten päälle kansallinen raittiustyömme laskettiin. Vaikka ihmisäännöt, hengellisessä mielessä ymmärrettynä, ovat aina heikot jos ne omiin voimiinsa luottaen johonkin ryhtyvät. Mutta S. K. R. V.-seuran perustajat alkoivatkin työnsä Jumalan nimessä ja Hänen apuunsa luottaen. — He laskivat siis lujan kalliopohjan, jonka päälle alkoivat rakentamaan kaunista kansallista raittiustyötämme. Jos vieläkin katselemme noita ensimmäisiä käsikirjojamme, niin ihastua täytyy sitä varmuutta jonka pohjalla raittiyslupauskin tehtiin, sillä siinäkin luvattiin Jumalan apuun luottaen elää raitista elämää, olla väkijuomia nauttimatta ja myöskin toisille niitä tarjoomatta. Saman suuntainen on tosin vieläkin raittiyslupauksen kaava, mutta on siitä jo jotakin veistetty pois vuosien kuluessa. Lupauksemme velvoitti myös luopumaan kaikista turmiota tuottavista huvituksista, kuten tanssista ja korttipeleistä, y. m. s. Tällainen raittiyslupaus on ihan-teellinen, sillä se on täydellisesti sopusoinnussa

raittiusaatteen hengen kanssa, ja siksi raittiustyömme alkoikin kantamaan kauniita hedelmiä ja kukoistamaan ihanasti. Seura seuran perästä liittyi ketjuumme, niin että jo 10—15 vuoden kuluksua oli veljeysliitossamme seurojen luku noin kahdensadan vaiheille ja niihin kuuluva jäsenluku lähenteli kuutta tuhatta, jos ei jo ylikin siitä. Vuosijuhlamme muodostuivat näihin aikoihin suuriksi kansallisiksi riemujuhliksi, joissa juhla-kulkueihin osaa ottaneitten luku laskettiin monissa tuhansissa. Sehän oli jo suuremmissa meikäläisten oloihin katsoen!

Mutta nyt, kun kaikki näytti näin lupaavalla ja toivorikkaalla, niin että se väkiseläkin tempasi mukaansa kaikki ne suomalaiset, joille kansallinen valistustyömme oli jostakin arvosta, heräsi eloon kansallinen perintövikamme joka on *kateus*, ja niin alkoi sisältä sekä ulkoa kuulumaan tyytymättömyyden ja vastahakoisuuden outoja ääniä. Sääntöjen ahtaudesta puhuttiin moittivassa äänilajissa ja en muista kaikkia mitä puhuttiinkaan. Mutta sen se vaan sai aikaan, että nuorisomme piirissä alettiin Veljeysseuraa kammolla katselemaan ja pitämään sitä jonkinlaisena "piinapenkkinä". Onhan sitä aina ajattelevaakin nuorisoa. Mutta se ajattelemattomain joukko tahtoo olla aina suurempi ja noitten viimeksimainittujen keskuudessa raittiustyöllämme suurin tehtävänsä onkin. Mutta samalla tämän ajattelemattoman nuorison keskuudessa on kaikkein hedelmällisin maaperä kaikelliselle kelvottomalle parjaustyöl-

le. Heille maalatiin hirviöksi sellainen seurapiiri, joka ei suvaitse huoneissaan edes tuota viatonta tanssin hytkytystä, korttipelistä puhumattakaan. Ovathan kortit vain puhtaita paperin paloja, j.n.e. Ja tällaisella virren veisuulla saivat he monella paikkakunnalla nuorisomme niin villityksi, että he joukottain erkanivat pois Veljeysseurasta ja perustivat itsenäisen raittiusseuran samalle paikkakunnalle. Toisinaan kävi niinkin, että kun sitä sitten tanssittiin ja tanssittiin, vauhti lisääntyi siihen määrään, että koko seura meni kumoon, eikä pystynyt sen enempi siitä nousemaan. — Mutta tämä kaikki oli vasta alkusoittoa sille mitä vastaan oli tulossa raittiustyötämme vastaan. Alkoi sitten "punaisen" aatevirran kuuhu siirtokansamme keskuudessa kautta Amerikan mantereen. Nämät punaisen aatteen miehet sitten saivat kaikkein varminnan jalansijan noissa itsenäisissä raittiusseuroissamme, jotka sitten vähitellen kehittivät sosialistiosastoiksi, kääntyen julkiseen taisteluun raittiustyötä vastaan. Mutta eihän niistä kaikista itsenäisistä raittiusseuroista sittenkään sosialistiosastoita tullut. Näyttää siltä, että heikommat niistäkin sortuivat, sillä niistä monestakin kehittyi sängen väkirikkaita suuria raittiusseuroja, joilla on omat mahtavat talonsa ja tilavat kokoushuoneensa ja tanssisalinsa.

Sanotaan, että kehitys kulkee aina eteenpäin, mutta minusta näyttää että raittiustyössämme on kehitys näinä viime vuosina kulkenut taaksepäin. Se on kulkenut niihin aikoihin asti kun Veljeys-

seurasta erottiin tanssitaudin tähden. Mutta nyt tuo sama tanssिताuti joka jäi Veljeysseurankin piiriin kytemään maanalaisena tulena, sai vihdoin avatuksi raittiushaaliemme ovet tanssille. Tämä, jos mikään, on mielestäni sitä takaisinpäin kulkeamista. — Onhan selvä totuus se, että kun me Veljeysseuralaiset avasimme raittiustalojemme ovet tanssille, niin sitten vasta alkoikin seura toisensa perästä tippumaan pois yhdistyksestämme. Nyt me selvästi näemme että kevytmielinen huvittelu ei ole sitä voimaa, joka voisi jaloja aatteita eteenpäin viedä. Ei. Sillä raittiusaate ja kevytmieliset hovit sopivat yhtä huonosti yhteen kuin tuli ja vesi.

Mutta mitä ne nyt vielä kaipaavat kun ne yhä vieläkin erkanevat Veljeysseurasta? Mahtaneeko se tanssiminen olla pienissä ryhmissä maukkaampaa ja kodikkaampaa kuin suuressa joukossa? Tuota kysymystä minä en kuitenkaan osaa ratkaista, sillä minulla itselläni on tanssiin nähden hyvin vähän kokemusta. Luulen, että tähän itsenäisyys-pyrkimykseen täytyy löytyä jostain muualta syyt; ehkäpä ne piilevät jossain paljon syvemmällä kuin me osaamme aavistaakaan. Ne voivat olla ehkä paremmin seurojen johtavissa voimissa kuin kevytmielisen nuorisomme käsissä.

Meillä suomalaisilla tahtoo olla sellainen perintövika, että me niin mielellämme istuisimme sillä "oksalla ylimmällä", ja eihän sinne kumminkaan kaikki mahtune istumaan, ei vielä itsenäisissäkään raittiusseuroissa sillä täytyyhän itsenäisel-

läkin olla virkailijansa ja johtokuntansa; sillä ei hän sitä kuitenkaan missään yhteistoiminnassa niin itsenäisiksi päästä, ettei järjestysmiehiä tarvittaisi.

Mutta nyt, jos kuitenkin niin on käynyt, että olemme virheitä tehneet — niinkuin kaikki tosiasiat siihen viittaavat, että olemme ikäänkuin pois luisumassa siltä alkuperäiseltä vahvalta perustukseltamme — niin emmehän ole kuitenkaan vielä kokonaan hajoamistilassa. Onhan meillä varaa korjata virheemme ja alkaa taas uudestaan rakentamaan sille vanhalle koetulle ja lujaksi tunnetulle perustukselle, jonka tunnussana on tämä: "Jos Herra on meidän kanssamme niin kuka voi meitä vastaan olla". Tässä mielessä sidotaan ketjumme entistä lujemmaksi ja joka ainoa poisluisunut rengas liittyykään lujasti samaan ketjuun, ja jos mahdollista, koettakaaamme koota vielä ketjumme nekin hajanaiset renkaat, jotka eivät ole koskaan tähän ketjuun eli liittoon kuuluneet, silmälläpitäen sitä totuutta, että yhdistynein voimin me seisomme, mutta yksityisinä me horjumme. Mutta jos tuo "itsenäisyys" nimi tuntuu niin kaunilta, ettei siitä mitenkään hennoisi luopua, niin voisimmehan liittää Veljeysseuran nimeen tuon itsenäisyys sanan, vaikkapa se nyt kirjoitettaisiin näin: Suomen kansan itsenäinen raittiussliitto Amerikassa. Kysyn: miltä tuo nyt näyttäisi? Veljeysseuran siittä nyt jäisi pois, mutta jos me olemme todellisia aatteen miehiä niin aatehan tekee meistä itsestään tosiveljiä ja sisaria paljon paremmin

kuin mitkään paperille painetut nimet, vaikka ne kultakirjamilla kirjoitettaisiin. — Ja sitten edelleen, jos me olemme todellisia raittiusaatteen miehiä ja naisia niin heittäkäämme syrjään kaikki pikkumaiset itsekkäät pyyteet ja ajatellaan nyt vain sitä, kuinka voisimme nostaa kauniin kansallisen raittiustyömme entiseen mahtiinsa, että se tempaisi mukaansa sekä vanhat et'ä nuoret puhtaan raittiussliippumme juurelle käsi kädessä taistelemaan noita hirmuisia pimeyden voimia vastaan, jotka uhkaavat etupäässä eksyttää nuorisomme pois valoisan totuuden tieltä. Nuorisomme sortuu silmäimme edessä salakapakoitsijan säälimättömään ansaan. Heistä vähitellen valmistuu auttamattomia juoppoja, lain rikkojia ja viimein vihdoin vankilan asujamia.

Meillä on nyt voimassa kieltolaki, mutta nuorisomme on melkein yhtä suuressa vaarassa kuin avonaisten kapakkain aikana, sillä he oppivat nyt vielä lakia halveksimaan ja se, joka oppii yhtä lakia halveksimaan, se halveksii pian kokonaan yleistäkin järjestysvaltaa, ja seuraus siitä on selvä. Tuo myöhäinen katkera katumus tulee tapahtumaan vankilan muurien sisällä.

Mitä taas tulee itse kieltolakiin, niin se on itsesään sangen hyvä ja kiitettävä laki, mutta se näyttää olevan niin kovin paljon ylempänä tämän kansan sivistystasoa, ettei se tahdo jaksaa sitä itsesään sulattaa. Siksi he pyrkivät takaisin saluunaelämään, sillä se vastaisi paremmin heidän kehitystasoaan.

Siksipä meidän kansallinen raittiustyömme onkin niin kallisarvoista, sillä sen tehtävä tulee nyt olemaan kasvattavaa ja suojelevaa ja pelastavaa raittiustyötä. Nyt ei meidän enää tarvitse raittiustyössämme sekautua politiikkaan, sillä meillä on nyt voimassa kieltoaki. Mutta meidän tulee ainoastaan suojella tuota lakia ja sen ohessa kasvat-
taa nuorisoamme raitista elämää viettämään, kuin myöskin sydämen lämmöllä koettaa pelastaa niitä, jotka jo ovat väkijuomain orjaksi sortuneet. Ja siinä meillä on suuri, on pyhä työ, sen edestä elää ja kuolla. Sentähden ryhtykäämme uudella innolla ja uusilla voimilla epäitsekäaseen raittiustyöhön, työhön, jossa on sydän mukana. Se on kasvattavaa ja pelastavaa raittiustyötä. Sillä emmehän tahtois nähdä enää kansamme rikollisuusnumeron nousevan, sillä se on jo nyt kylliksi korkealla. Meillä olisi kylliksi syytä jo kansallisen kunniamme ja maineemme puolesta nousta taistelemaan tuota ihmiskunnan suurinta vihollista vastaan, joka tunnetaan nimellä alkohooli-
myrkkyy ja joka tätä nykyä puree salaa kuin käärme ja pistää kuin kyykäärme. Se on myrkyttänyt tuhansien kotien onnen ja yhä edelleenkin se uhkaa sitä tehdä jos ei raittiuskansa tositeolla yhtenä miehenä ja naisena astu rintamaansa lujittamaan joukkoansa, kokoamaan ja yksimielisesti rakentamaan sille vanhalle koetetulle perustukselle, joka on kestänyt ja kestävä edelleenkin, jos vain työtä tehdään vilpittömällä uskolla totuuden voittoon ja Jumalan apuun luottaen. *M. Johanson.*

Kieltolaki ja raittius.

Muutamina viime vuosina on kansalaisillamme ollut tilaisuus kokeilla kieltolakia täällä ja kotimaassamme. Tulokset, tilastoista päättäen, eivät ole olleet niinkään valoiset. Ennen mainitun lain voimaanastumista, ja vielä sen alkuaikoinakin, toivottiin siltä paljon suurempia tuloksia. Mutta samoinhan on kaikkien tulevaisuustoiveitten. Asetamme ne niin kauniiksi ja toivorikkaiksi kuin se suinkin on mahdollista. Niin kävi kieltolainkin, toivoimme siltä liian paljon ja toiseksi jäi se liian avonaiseksi. Siihen on lisätty takaporttia niin paljon että se on tällä kertaa ikäänkuin huone, jossa ei ole muuta kuin kehys pystyssä ja niinollen vapaa kulku miltä puolelta tahansa. Yksistään ei kieltolaki ole tullut tuollaiseksi vapaaksi kulkutiekse, vaan näyttää että lain kunnioitus häviää sen toimeenpanoista yhtä hyvin kuin sen rikkojistakin. Murhan tehnyt usein pääsee hyvin pienellä rangaistuksella, vaikkapa se olisi kuinka kylmäverisesti edeltäpäin suunniteltu. Jos kävisi niin, että joutuisi kiinni ja kärsimään jonkun aikaa rikoksestaan, on vankilat laitettu kaikilla nykyaikaisilla mukavuuksilla. Niissä olo on enempi lomansa nauttimista kuin rangaistuksen kärsimistä. Esimerkkinä vois in mainita kuinka eräässä paikassa, missä on opettajaseminaari ja valtion

vankila, kumpainenkin pyysivät valtiolta varoja korjausten ja lisärakennusten tekemistä varten. Vankila sai ensin suuria summia, joilla tehtiin lisäyksiä ja mukavuuksia, olipa aikeissa laittaa radiokin jokaiseen koppiin. En ole kuullut joko ne on asetettu paikoilleen. Seminaarille on nyt vasta luvattu pienempi summa, jolla ajotaan tehdä lisäyksiä, mutta luultavasti hyvin vähän mukavuuksia. Mielestäni pitäisi olla päinvastoin. Ensin niille, joille on uskottu lastemme ja nuorison kasvatusta ja vasta sitten rikollisille.

On paljon puhuttu ja kirjoitettu kieltolain lieventämisestä tahi muuttamisesta. Tuskinpa tämäkään toimenpide parantaisi asiaa, sillä n. s. "moonshinen" valmistajat ovat saaneet siksi hyvän jalansijan että olisi mahdoton heitä saada häviämään. On varma, että jos niinkin käyisi ettei kieltolaki toisi tyydyttäviä tuloksia ja sitä lievennettäisi tahi muutettaisi, ei se koskaan tulisi niin lieväksi, että väkijuomien saanti luvallisista paikoista olisi yhtä vapaata kaikkina aikoina kuin se on salakauppioilta. Jos esim. alettaisiin myymään julkisesti olutta ja viinejä, käytettäisiin niitä niinkauvan kuin tulisi halu saada jotakin voimakkaampaa ja silloin olisi turvattava salakapkaan. Jos taasen tulisi väkevämmätkin juomat luvallisiksi, ei niitä ensinnäkään saisi kaikkina vuorokauden aikoina ja toiseksi tulisivat ne niin raskaan veroituksen alaiseksi että salakapakoitsijat varsin helposti voisivat kilpailla hinnoissa puhtaan aineen kanssa, toisin sanoen lain val-

vonnan alaisena tehtyjen väkijuomien. On siis hyvin vähän toiveita että asialle tulisi mitään parannusta muuten kuin kieltolakia tiukentamalla ja sen ehdottomalla kunnioittamisella kaikin puolin.

Elämme aikaa, jolloin kaikki yhteistyö on herpaantunut sen melkein pä alimmalle asteelle. Kaikille on tullut oman edun katsominen kaikkein tärkeimmäksi kysymykseksi. Elämme ikäänkuin siinä ajatuksessa, että aika loppuu meidän kanssamme ja tällä kertaa olemme yksin maailmassa. Ennen aikaan kun joku seura järjesti illanvieton tahi ulkoilmajuhlan, oli siellä ennen kaikkea omat jäsenet paikalla ja vielä paljon ulkopuolisiakin. Nyt pitää olla erinomaisen hyvä vetonumero ennenkuin saadaan edes osa jäsenistä sitä kuulemaan. Kokoukset ovat jääneet muinaismuistojen joukkoon suurimmalta osalta. Vielä toistakymmentä vuotta takaperin, silloin kun saavuin tähän maahan, oli osanotto raittiusseurainkin kokouksiin melko vilkasta. Siellä tehtiin suunnitelmia kauvas tulevaisuuteen. Innostus oli vielä silloin paremmin yleistä, vaikkakin kellastuneita lehtiä hyljälleen alkoi ilmestyä, ennustaen syksyn tuloa. Ajatusvirrassa tapahtunut nopea muutos tempasi mukaansa melkein kaikki. Kokoushuoneet jäivät tyhjiksi. Työn ja toiminnan halu hävisi. Jokainen olisi tahtonut nauttia vain toisen työn tuloksista. Kun tuollaista äärimmäisyyttä ei ainaisesti voi kestää, olemme tällä kertaa vaipuneet tuollaiseen toimettomuuden uneen, jossa annamme ajan virtauksen kulettaa meitä minne haluaa. Olen var-

ma, että tuosta toimettomuudesta joskus heräämme ja olemme silloin valmiit vastaanottamaan kaikkein alkeisintakin, jos sitä vaan on saatavissa. Sillä kaikista merkeistä päättäen nautimme toimettomuudesta siksi, kunnes meidän on alettava raittiustyökin sieltä, mistä edeltäjämmeekin ovat sen alkaneet vuosikymmeniä sitten. Aikojen kuluttua tulemme takaisin siihen aikaan, jolloin-ka haluamme toimia raittiusseuroissakin. Sillä ainoastaan kasvatuksellisen työn kautta on saatavissa todellinen kieltolaki. Yhdentekevää on josko nykyinen kieltolaki säilytetään, muutetaan tahi kokonaan kumotaan, raittiusseurain työ pysyy samana. On ehkä ajateltu, että ne jonkun vuoden päästä häviävät kokonaan ja paljo mahdollista on, että niin käykin. Mutta ei kulu kovin pitkä aika, kun on kiire etsiä tomuuttuneet kirjat taasen esille.

Ennen vanhaan oli paljon niitä, jotka sanoivat ettei heidän ole tarpeellista kuulua raittiusseuraan, koska eivät itse käytä väkijuomia. Tulevasa raittiustyössä ovat kaikki mukana, sillä nykyaikaiset kulkuneuvot tulevat liian vaarallisiksi kulkea jos väkijuomia on saatavissa. Sitäpatsi oli ennen tapana rehellisellä työllä ansaita rahat juontia varten, ainakin suurimmalta osalta; nyt sitävastoin on ryöstöt ja varkaudet ottaneet asuntonsa juopottelun kanssa yhteen. Näissä emme kuitenkaan ole vielä päässeet äärimmäisyyteen, mutta olemme nopeasti menossa sinnepäin. Kun näiden herättäminä joskus alamme uudestaan

raittiustyön, olen varma, että ajamme sen perille asti, tahi ainakin sinne, että se on erotettu irti juurineen politiikasta.

Kuten edellä sanoin, elämme äärimmäisyyksien aikaa. Kuitenkin toivon, että meille jäisi edes hiukkasen jällelle sitä, mitä olemme esi-isiltämme perineet. Heidän huolensa perillistensä hyvinvoinnista pitäisi kuvastaa edes senverran meille, että jättäsimme siitä siemenen lapsillemme. Meillä on paljon jaloja ja kalliita perinnoitä jotka meidän pitäisi jättää lapsillemme. Yksi niistä on raittius. Jättäkäämme siitä lapsillemme sellainen käsitys, että se on hyve ihmisellä, eikä tapa. Silloin olemme kylväneet siemenen, joka ainakin joskus kantaa täysikypsyneen hedelmän.

T. A.

Amerikalaistuttamisesta.

Usein sekoitetaan toisiinsa kaksi käsitettä: amerikalaistuminen ja amerikalaistuttaminen. Edellinen on luonnollisen kehityksen tulos ja koskee jokaista, joka tähän maahan tulee. Se on vapaaehtoista siinä mielessä, että kukin on omasta tahdostaan tullut tähän maahan tietäen joutuvansa samaan kehitykseen. Mutta tämä prosessi on samallaista kuin kasvin kehitys siemenestä. Tapahuu itsestään. On paljon elämän toimintaa, joka käy tietämättämme. Hengitämme nukkuessamme, meille tulee nälkä ja jano, riippumatta omasta tahdostamme, vanhenemme joka päivä, kärsimme kesän hellettä ja talven kylmää, sairastamme j. n. e. Samanluontoista on amerikalaistuminen. Sitä ei voi kukaan välttää tai vastustaa. Se on luonnonlaki tässä maassa. Ainoa keino sitä vastaan on lähtö pois koko maasta.

Kun siirtolainen ensi kerran näkee New Yorkin, saa hän vaikutelmia amerikalaisesta rakennustaiteesta, syödessään kaupungilla tutustuu hän täkäläiseen ruokajärjestelmään ja ravintolamenoihin, junassa oppii hän amerikalaista liikennesysteemiä, vaunun ikkunasta hän näkee farmitalorakennusmalleja, jopa maanviljelystapojakin. Ja puheissa hän kuulee englanninkielen sointuja ja sanoja; vähitellen olojen pakostakin täytyy oppia

sanan toisensa perästä alkaen Yes ja No sanoista. Työpaikallaan hän näkee työmenetelmät ja kalustot, kun vaatteensa kuluvat, joutuu hän pukumuotojen ja mallien tuttavuuteen, joutohetkinään hän näkee piknikkipitoa, isänmaallista juhlatouhua — oppii käytännöllisyyttä — sopeutuu tapoihin ja oloihin — kaikki tällainen on amerikalaistumista. Jota kauvemmin ollaan tässä maassa, sitä enemmän se tarttuu huomaamattakin.

Jos lähdet Suomeen oltuasi vuosikymmenen täällä hämmästyit itsekkin sitä suurta muutosta, joka on tapahtunut itsessäsi. Kaikki tämä on luonnollista ja asiallista näissä oloissa.

Amerikalaistuttaminen sen sijaan merkitsee määrätietoista toimintaa, jotta amerikalaistuminen tapahtuisi nopeammin kuin mitä itsessään hidas kehitys voi aikaansaada.

Sitä on kahdellaista. Ensiksikin hyväntahtoista.— Kun usea siirtolainen haluaisi itse pikemmin eläytyä amerikalaiseen elämään, tarjotaan hyvänsuovissa tarkoituksissa ja avulaitten amerikalaisen taholta vapaaehtoista apua. Niin on englanninkielen oppimista varten vapaita iltakouluja. Näitä tapaa parhaiten Nuorten Miesten ja Naisien Kristillisten Yhdistysten yhteydessä. Niin on vapaita oppikursseja kansalaispaperien saantia varten. Kun nykyään raittiusseuroissamme on maassa syntyneitä, olisi helppo järjestää heidän avullaan vasta Suomesta tulleitten keskuuteen raittiusseuran toimesta ja vaikkapa kustannuksellakin tällaisia iltakouluja. Se tapahtuisi silloin

kansalaisia ehkä vielä paremmin ymmärtävässä mielessä ja suomalaiselle pohjalle. — Edelleen on tällaista vapaaehtoista amerikalaiistuttamista se, että sitä varten laaditut toimistot tarjoavat suomalaisiin y. m. sanomalehtiin artikkeleja ja tiedonantoja amerikalaisesta elämästä. Tietysti suomalaiset sanomalehtemme eivät ole perustetut amerikalaiistuttamista varten, vaan suomalaisten keskinäisen yhteyden ylläpitämistä, kotimaan uutisten ja omalla kielellä yleismaailman asioitten tuntemista varten, mutta niihin täydellä syyllä sopii yhdistää hyväntahtoisen amerikalaiistuttamisen tarkoitusperä yhtenä tekijänä. Siitähän on käytännöllistä merkitystä siirtolaiselle itselleen.

Mutta on toisellaistakin amerikalaiistuttamista: kiihkoamerikalaiista. Se koettaa käyttää pakkokeinoja tai siveellistä painostusta saadakseen siirtolaiset nopeasti amerikalaiistutetuiksi. Sellainen henki itsessään on epäamerikalainen, eikä ihme, että sen harrastajat herättävät vastenmielisyyden, jopa inhon tunteita. Piispa Koskimies kertoo miten muuan amerikalainen junassa alkoi äänekäästi purkaa sisuaan syystä, että hän toverinsa kanssa keskusteli Suomen kielellä. Amerikassa pitää muka vain puhua maan kielellä. Suomessa on saksalaisia, venäläisiä, jopa englanninkielisiä yhdistyksiä, joilla on kokoushuoneensa, julkaisunsa, kirkkonsa, y. m. s., eikä siellä ole tullut kenenkään mieleenkään, että näitten täytyisi muuttaa kieltä, puheensa, tapansa, y. m. s. suomalaisiksi. Päinvastoin pyritään heitä jäljittelemään. — Äs-

kettäin luimme pojasta Californiassa, joka ei sallinut vanhan isänsä tuttaviansa kera puhua saksankieltä. Isän täytyi Amerikassa puhua englanninkieltä. Epätoivoissaan isä lopetti itsensä. Mutta poika kehui olevansa 100% amerikalainen, vaikkei hänessä ollut yhtään ainoata prosenttia tosi-amerikalaisuutta. Tällaiset amerikalaiistuttajat tekevät asiansa kielikysymykseksi, vaikka amerikalaisuus on periaatekysymys. Ne myös sekoittavat isänmaallisuuden kiihkomielessä tosiloojaalisuudeksi. "My country right or wrong", on epä-siveellinen ajatus, sillä enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmisiä ja neljäskin käsky on Jumalan antama. Myöskin ne uskovat sulatuskattilaan, vaikka tosiamerikalaisuus tahtois säilyttää kunkin kansan erikoisuudet yhteisen tasavallan eduksi ja rikkaudeksi. Kiihkoamerikalaisuus tahtois hävittää yksilöllisyyden ja persoonallisuuden, joille juuri amerikalaisen elämän suuruus on laskettu. Tosiamerikalainen tahtoo, että kukin tässä maassa tuntisi olevansa kotonaan; siksi on amerikalaisissa kirjastoissa suomalaiset, saksalaiset, ranskalaiset, y. m. osastonsa, jotta ei kielentaitamattomuus voisi estää ketään vaalimasta henkistä ja kansallista kasvatustaan. Mutta kiihkoamerikalainen huomattessaan, että siirtolaisen oma kansallinen perintö, oli se sitten kirkollisessa, raittiustyössä tai muussa sivistysharrastuksessa, on hänen nurjan tai salaa sydämessään harrastamansa toimintaperiaatteen tai tavan tiellä, alkaa koettaa saamaan siirtolaiista halveksimaan omaa kiel-

tään, kansaansa ja henkisiä perintöjään. Ja kun Suomesta tänne tulee puhujia, taiteilijoita, pappeja y. m. kiukuttelee kiihkoamerikalaistuttaja. — Ovet kiinni Suomeen päin — sieltä viedään rahat, niin ettei omia laitoksia kannateta, sieltä tuodaan uutta rakkautta entisyyteen, jonka pitäisi sammuua ja kivuttomasti kuolla. Hän haluaisi kuin preeriasukas tulipalossa kaivaa haudan suomalaisuuden ympärille, että se sen sisäpuolella palaisi loppuun ja sammuisi itsestään, eikä saisi uutta virkistystä Suomesta päin tulijoilta. Siksi hän suhtautuu kylmästi synnyinmaan vieraisiin, suuriin huvimatkoihin Suomeen, ulkosuomalaisyhdistyksen toimintaan. On kuin näkisi Juudaksen petolliset kasvot, hänen, joka teeskenteli säästäväisyyttä nähdessään miten kallista voidetta syntinen vaimo antoi Jeesukselle. Ja kun siirtolainen osoittaa rakkauttaan vanhalle Suomi-äidilleen ja tuntee kansallisen olemuksensa hehkuvan, katselee vihreäsilmainen amerikalaistuttaja tätä hammasta purren.

Muistanette Topeliuksen kertomuksen myrskystä ja päiväpaisteesta, jotka kilpailivat siitä kumpiko saisi miehen avaamaan päällystakkinsa. Kun tuuli yritti, napitti mies sen lujempaan, mutta kun herttainen lämmin aurinko paistoi, silloin avasi mies takkinsa.

Tämä meidän katajainen kansamme on saanut kokea monta tuulta ja myrskyä ruotsalaisten taholta, jotka ovat yrittäneet väkipakolla ja sensuurilla sen kansallishengen tukahuttaa. Sitten tuli

venäläinen sortaja, joka taas koetti meitä väkisin venäläistyttää. Mutta kansa napitti takkinsa lujempaan. Kansamme on oppinut sitkeän passiivisen puolustustavan, jonka kiihkoamerikalaistuttajamme saisivat ottaa onkeensa. Mutta tosiamerikalaiselle hengelle ja menettelytavalle, joka perustuu hyväntahtoiseen vapauteen ja joka ei suinkaan tahdo juurruttaa ja hävittää hyviä perintöjä esivanhemmilta se avaa takkinsa. Se tietää, että tosiamerikalaisessa monivärisessä kukkatarhassa saa suomalainenkin kukka kasvaa ja tuoksuta yhteiseksi iloksi lisäten siihen yhteistuntua ja omaa väriloistettaan.

V. R.

Tahrautunut papinkirja.

Siihen aikaan, kun Jaakko Karhunmäki läksi Suomesta Amerikkaan, oli siirtolaisuus täydessä käynnissä. Se siis ei ollut mikään muistiin pantava asia, enempää kuin sekään, että Jakon papinkirja oli puhtaassa kunnossa. Siinä ei löytynyt mitään "harakan varvasta". Samoihin aikoihin kuin Jaakkokin läksi matkalle, oli monen monta matkustajaa Lännen kultala päämääränensä, ja melkeinpä poikkeuksetta olivat kaikkien matkustajain "tokumentit" yhtä hyvässä kunnossa kuin Jaakonkin. Se siis ei ollut mikään ihme, kuten jo sanottiin, mutta ihme seurasi myöhemmin ja se oli siihen aikaan kun Jaakon papinkirja todellakin tahrautui. Monia vuosia sitä kesti odottaa, mutta kaikki on muuttuvaista tässä matoisessa maailmassa, ja niinhän se sitten muuttui Jaakon papinkirjakin.

Jaakon periaatteet olivat Suomesta lähtien olleet kokolailla vakavaa laatua. Usein hän miesjoukon keskellä ylpeillen puhui miten hän oli vanhassa maassa uskaltanut käydä "kinkereilläkin" ilman, että olisi joutunut lukusilla häpeää päälleen vetämään. Hän lueskeli jonkun verran sanomalehtiä ja eli yleensä nuhteetointa elämää. Mutta sitten tuli virvatulien ajat, ja Jaakonkin eteen heitettiin syötti, johonka hän tarttuikin kiinni, ja

silloin alkoi käänne hänen elämällensä, joka jottaakin näitten muistelmien kertaamiseen.

Amerikan suomalaiset elivät murrosaikaa. Sosialistinen maailmankatsomus oli saanut suuren jalantilan, ja hurmaavilla mielikuvituksillansa olivat puolueen puhujat ja liikkuvat akiteeraajat saaneet monen sellaisenkin pään pyörälle, joka muuten oli katsonut elämäänsä vakavalta puolelta.

Sellaisen elämän uhriksi sortui Jaakko Karhunmäkikin. Hän kävi ensin muutamien toverien kanssa puhujia kuulemassa, ja rehellinen kun oli kaikin puolin, tarttui usko hänen päähänsä, että tässä maailmassa on paljon väärin, sangen paljon.

Eräänkin kerran oli ollut puhetta pitämässä joku Hendrickson, joka mahtavilla kiro sanoillansa oli kuulioitansa pitänyt hereillä, joskus nimitelty heitä "aaseiksikin" ja kerrankin sanonut m. m. "Te, kuuliat, olette kuin mikäkin aasilauma. Mutta te olette paljoa tyhmempiä tavallista aasia. Oikia aasi tietää koska tulee ruuan aika, se lakkaa silloin työnteon, mutta te s—n pöllöt ette tiedä sitäkään. Te vain puskette kaivannossa vaikka 20 tuntia, mutta onneksi kapitalistit eivät anna teidän niin kauvan olla kaivannossa yhtäperää. Irrottakaa itsenne kapitalistisen rautakoron alta, ja alkakaa kannattamaan omaa puoluetanne, omaa köyhälistön puoluetta — sosialismia. Sosialismi on se puolue, joka karsii teistäkin pois tuon asiamaisuuden, ja se tekee paljon muutakin. Se ta-

saa elämän siihen pisteeseen, että sensijaan, että te olette nyt käskettävissä, teistä tulee sitten käskiät. Se laiskurijoukko, joka nyt on teidän hikenne jakanut, tulee teidän tilallenne hikipajojen eläjiksi. Mutta muistakaa, että teidän täytyy tulla sosialistipuolueen jäseniksi, ja vallankumoukselliseksi, muussa tapauksessa ei ole toivoa, että elämällemme tulee mitään muutosta vuosikausiin”.

Jaakko kuunteli puhetta rehellisen miehen tajuulla. Hän löi käsiänsä yhteen ja otti osaa innostuneella mielellä muitten kuuliain kanssa. Puhe oli niin selvää hänen mielestänsä, että kukaan järkevä ihminen ei voinut sitä valheeksi vääntää. Ja hän päätti yhtyä puolueeseen, kuten puhuja oli kehoittanutkin. Hänestä tuntui, että jokainen, joka nyt ei anna auttavaa kättänsä tuollaisen suuren aatteen tukemiseksi, jonka kädessä on kansain tulevaisuus, se on todellinen ”aasi” aivan kuin puhuja oli sanonutkin. Hän ei halunnut olla jarruna siinä rattaassa, jonka pyörinnän takia tulevat olosuhteet niin suuresti muuttumaan. Hän halusi tulla sen puolueen jäseneksi jonka vuoro tulee olla käskijänä, eikä enään käskettävänä.

Ja Jaakosta tuli innokas aatteen mies ja puolueen jäsen. Hänen järkensä totteli vain akiteeraajain luomaa ihanaa kuvaa tulevaisuudesta, jossa työläisen elämä tulee suuresti muuttumaan, kunhan vain jaksetaan taistelu voittaa.

Mutta Jaakko sai kokea katkeroita pettymyksiä vastaisen elämänsä taipaleella. Suomesta tuotu uttera työinto ja säästäväisyys alkoivat kum-

pikin arveluttavasti supistua kohta hänen puolueeseen yhtymisensä jälestä. ”Jos kaikki menee toivottuun suuntaan, ja mikäpäs on ettei menisi”, tuumi Jaakko, ”onkin parasta, että työpaikkaa pitää säästeliäästi, että herratkin saavat siitä ilosta maistaa. Kaikessa tapauksessa elämä on kallistumassa siihen suuntaan, että ei nyt ole pitkä aika siihen, jolloinka työläisen elämässä muutos tulee. Antaapa niitten sitten yrittää, jotka nyt saavat herraspäiviä viettää”.

Sitä aikaa ei kuitenkaan Jaakko saanut nähdä. Elämä alkoi häntä niin kovakouraisesti kulettamaan, että Jaakko vaipui yhteiskunnan rappeutuneitten joukkoon, ja ennenkuin hän huomasiakaan seisoi hän oikeuden edessä syytettynä viinan keittämisestä ja kauppaamisesta.

Huono elämä tavallisesti loppuu huonosti, ja niin se kävi Jaakonkin. Kun hän ensikerran seisoi kunnallisoikeuden tuomarin edessä ja tuomari julisti hänelle sadan dollarin sakon eli varainpuutteessa olemaan kuusikymmentä päivää linnassa, valitsi hän luonnollisesti jälkimäisen, sillä hänellä ei ollut varaa sakkojansa maksaa.

Jaakko, kun odottaessaan vallankumousta, oli veltosti omaa elämänsä eteenpäin vienyt, ja samalla oman elämänsä tuhonnut, joutui siihen lopputulokseen elämässänään, että puutokset jokapäiväisestä leivästä alkoivat häntä ympäröidä. Eräs katutoveri, jolla sattui olemaan jokunen dollari ”kapitaalia”, sai Jaakon liiketoveriksensa ja niin ostettiin hiukan aineita ja keittovehkeet ja

mentiin metsään kaupungin laiteille, jossa pantiin "tehdas" käymään.

Ensimmäinen lähetys "tehtaalta" meni hyvin kaupunkiin ja kauppansa hyvin teki, samoin toinen ja kolmaskin, mutta sitten tuli liikeseisähdys. Eräänä iltana, juuri ajalla, jolloin neste hyvin liritti ruostuneen tillikan läpi henttariin, saapuivat hallituksen kieltolakimiehet tehtaalle ja vangitsivat molemmat omistajat ja niin alkoi matka sitten oikeustalolle.

Linnassa ollessaan kirosi Jaakko koko yhteiskuntaa, sadatteli pahanpäiväiseksi poliisit ja poliisilaitokset, mutta apua vaan ei tullut. Ja kun siten rangaistus oli kärsitty, pääsi Jaakko vapaaksi, mutta hän tuli ulos vankilasta peräti murtuneena miehenä. Rikollisuuden leima hänen kasvoiltaan loisti, ja se vanha rehellinen pohja, jolla painolastilla hän Suomesta tänne siirtyi, se uhkui vielä siellä rinnan alla niin voimakkaasti, että hän ei voinut enää olla sillä paikkakunnalla kauvempaa, vaan päätti pois siirtyä.

Sen hän tekikin, mutta tuo siirto oli liian myöhäinen. Hänen elämänsä oli ollut alaspäin kulkua jo niin kauvan, että hän ei voinut enään kiusausta vastustaa, vaan vaipui rikollisen ihmisvirran mukana sen hyökyaaltojen sekaan. Viinan kauppiana poliisi hänet taasen talutti oikeustalolle, ja joitakin kertoja juoppoudesta rangaistiin.

Yksi kunnan kansalainen oli uhrattu ihmishylyksi yhteiskunnan jalkoihin. Henkilö, joka ilman huonoa seuraa ja kiihoitusta olisi pitänyt puhtaan

maineensa ja mainetodistuksensa puhtaana, mutta jonka herkkä rehellinen mieli ei uskonut maailmassa olevankaan muuta kuin oikeutta. Ja sittenkään Jaakko Karhunmäki ei ole vielä viimeinen, jonka kohdalle on noin käynyt. Tunnottomat aki-taattorit löytävät uhriansa sieltä täältä, ja jos eivät he niitä löytäisi, loppuisivat heiltä pian "makkianleivän päivät" ja siksi on heidän kiihoitusta ylläpidettävä ja koetettava saada uusia uhreja taipaleelle, jos mieli oma toimeentulonsa pitää hyvässä kunnossa.

A. W. H.

Metsämies.

Muuan Suomesta tullut puhuja, ollessaan kiertelemässä Amerikan suomalaisten keskuudessa, oli rautateitse matkalla erääseen pieneen syrjäkaupunkiin, jonne oli puhetilaisuus järjestetty. Hän istui tupakkavaunussa poltellen savukkeita ja merkiten matkallaan tekemiään havaintoja muistikirjaansa, joista havainnoistaan hän aikoi tuonnetpana kirjoittaa pitkän ja jännittävän matkakertomuksen.

Juna kulki hiljaista vauhtiaan metsäisen maiseman halki, silloin tällin hetkiseksi pysähtyen pienillä pysähdyspaikoilla.

Eräällä sellaisella pysähdyspaikalla tuli tupakkavaunuun yksi matkustaja lisää niiden harvojen matkustajien lisäksi, jotka vaunussa ennestään olivat.

Vasta vanhastamaasta tulleele puhujalle oli vaunuun tullut mies uusi näkemys, uusi tyyppi. Sellaista ei hän ollut sattunut ennen näkemään. Mies ei nyt kyllä mikään erinomainen ilmentys ollut. Mutta huomiota tekeväle ulkomaalaiselle matkailijalle oli se näkemisen arvoinen. Tarkoin ja jännittyneenä seurasikin puhuja miehen joista liikettä.

Vaunuun tulleele miehellä oli kulunut nahkaliivi päällään, pitkävartiset nauhakengät jalois-

sään ja paksut villaiset housut, joista oli lahkeet polven alapuolelta huolettomasti pois leikattu. Päässään hänellä oli leveälierinen hattu, jonka takimmainen reuna oli kääntynyt suoraan ylöspäin. Selässään hän kantoi remmillä varustettua säkkiä, joka tekonsa puolesta muistutti entisajan laukkuryssä laukkua.

“Lieneekö tuo nyt se amerikalainen ’trämppi,’” ajatteli puhuja. Mutta heti hän muistikin kuulensa, etteivät trämmit matkusta junassa niinkuin muut ihmiset, vaan varastavat kyytiä vaunujen alla, katoilla ja missä vaan.

Mies käveli vaunun keskustaan, otti säkin pois selästään ja istuutui hyvin huolettoman näköisenä istuimelle, nakaten rohkeasti jalkansa vastakaiselle tyhjälle istuinsijalle. Sitten hän otti koorinipiippunsa esille, täytti sen peerleksellä ja alkoi vetelemään haikuja nähtävällä hyvätunteen nau-tinnolla.

Puhuja teki merkintöjä miehen ulkomuodosta, käyttäytymisestä ja kaikesta mikä miehessä herätti hänen mielenkiintoaan, aikoen miehestä luomallaan kuvauksella höystää matkakertomustaan.

Sillä välin oli mies syventynyt lukemaan sanomalehteä, jonka hän oli vetänyt taskustaan esille.

Puhuja istui miehestä aivan liian kaukana voidakseen nähdä minkälaista lehteä mies luki, joten hän kävi asioikseen juomassa vettä, ja sieltä tullessaan otti tilaisuuden silmätäkseen miehen kädessä olevaa lehteä. Ja, kah! Miehellä oli suomalaisen sanomalehti kädessään, josta hän ahmi

uutisia. Puhuja melkolailla hämmästyí, mutta rohkeni kumminkin kysyä: "Oletteko suomalaisen?"

"Kyllä, kiitoksia kysymästä!" vastasi mies, samalla viitaten, että istua siihen hänen viereensä.

Puhuja istui, ei miehen viereen, vaan siihen vastakkaiselle istuimelle, miehen saappaiden viereen. Ja päästäkseen puheen alkuun, alotti puhuja: "On hauskaa saada kohdata kansalaisensa tällä ikävällä junamatkalla. Mistä olette tulossa ja minne menossa, jos saan luvan kysyä?"

"Olen tulossa kämpältä, ja menossa kaupunkiin."

"Te olette siis metsämies. Vai oletteko oikein joku sellainen 'lumperijäkki', joista olen kuullut puhuttavan?"

"Oikein arvattu," myönsi metsämies, vedellen paksuja savuja piipustaan.

"Aiotteko mennä vielä takaisin sinne kämpälle?"

"Kyllä sinne on mentävä."

"Käytte vaan kaupungissa vähän huvittelemassa, arvaan?"

"Huvittelemassa ja tuulluttelemassa," vastasi metsämies.

"Eikö se huvitteleminen jo täälläkin ole metsämiehellekin vähän niinkuin huonompaa kun ei ole enää julkisia kapakoita?" kysyi puhuja, johtaen keskustelua tarkoittamaansa suuntaan.

"Saa sitä viinaa vieläkin ja — kyllä sitä itse kukin huvinsa löytää," vastasi metsämies kääntäen kädessään olevaa lehteä.

"Tuleeko sinne metsään sanomalehtiä" kysyi puhuja.

"Kyllä. Mutta tämän lehden minä sain eräältä mieheltä tuolla pysäkillä", vastasi metsämies. Sitten hän kopisteli piippuaan, täytti sen uudelleen, ja sitä tehdessään välinpitämättömästi tiedusteli, että mikä herra on niin kuin miehiään ja minkälaisilla asiolla herra kulkee.

"Minä olen Suomesta tullut puhuja ja..."

"Puhuja!" huudahti metsämies katkaisten. "Sepä sattui lehmää naamaan'. Minä olenkin jo pitkän aikaa toivonut, että saisin vielä kerran kohdata jonkun vanhastamaasta tulleen puhujan. Ei sen tähden, että kuullakseni hänen puhettaan, vaan kastaakseni hänet Superiorin järven jääkylmässä vedessä. Minä olen luvannut, melkein vannonut, että sen minä teen ensimmäiselle vanhastamaasta tulleelle puhujalle minkä satun tapamaan."

Puhuja tuli ihmeisiinsä kuultuaan nämä painavat sanat. Häntä alkoi oikein pelottamaan. Eikä ihmekään, sillä edessään istuva mies oli rotevaa tekoa, ja kuulosti puhuvan hyvin tarkoittavasti.

"Mitenkäs sitten olette niin puhujiin suuttunut", sai hän kumminkin kysytyksi.

"En minä suuttunut ole, eikä se kannata sellaisiin miehiin suuttua. Minä vaan tunnen, että se

olisi minun velvollisuuteni, eikä vaan minun, mutta, että se olisi jokaisen Amerikan suomalaisen velvollisuus niin tehdä.”

“Jotakin kaunaa teillä nähtävästi puhujia kohtaan on?”

“Ei siinä tarvitse olla mitään kaunaa. Asia on selvä. Te vanhanmaan puhujat tarvitsisitte vaan saada vähän opetusta. Eikä minun mielestäni mikään muu olisi sen tepsivämpää kuin mainitsemani kastaminen, se teitä vähän jäähdyttäisi, sillä te vanhanmaan puhujat, jokainen teistä, olette jäähdyttämisen tarpeessa. Te käytte täällä kuin kissa kuumassa uunissa pieniä tietovarojanne tuhlaamassa, ja sitten kun te menette täältä takaisin niin te luulette tehneenne jonkun profeettallisen matkan, jonkun oikein ennen kuuluttomattoman matkan. Sitten te kirjoittelette matkakertomuksissanne meistä ja meidän oloistamme kuin hyvätkin asian tuntijat; luulette tuntevanne meidän asemamme paljon paremmin kuin me, jotka olemme asuneet täällä vuosikymmeniä ja jokapäiväisen kokemuksemme kautta tutustuneet oloihimme ja asemaamme täällä uudessa kotimaassamme. Te arvostelette meidän sivistystämme, käyttäen mittapuunanne Suomen parempiosaisen luokan vanhaa perinnöllistä sivistystä. Miten me vanhasta maasta tullut raaka-aines, olisimme täällä näissä siirtolaisille vaikeissa oloissa muutamissa vuosikymmenessä voineet kehittyä jonkun vanhan sivistyneen kansaluokan rinnalle? Mahdotointa!”

“Tunnustan että olette selittämässänne asiassa oikealla pohjalla,” kerkesi puhujakin jo sanomaan. “Mutta mitä puhujiin tulee ja siihen, mitä kaikkea he lienevät teistä kirjoittaneet, niin minä olen viaton. Olen vasta ensikertaa matkalla.”

“Sen parempi teille, ja sen paremmin te jo heti ensi kerralla tarvitsisitte saada karkaisevan kylvyn. Teidän pitäisi saada samallinen karkaisu kuin minkä me itse kukin olemme saaneet. Meitä on karaistu jo vanhassa maassa, ja sieltä lähtiesämme, ja täällä on annettu lisää. Kun te puhujat teette huviretken tänne, niin te useinkin teette sen meidän kustannuksellamme, ja se itsestään ei olekaan väärin. Mutta se on väärin, kun te sitten pois mentyänne luulette tehneenne hyvinkin suuren uhrauksen meidän hyväksemme. Ja että teissä puhujissa karkaisun puutetta on, se ilmenee teidän matkakertomuksistanne. Eli mitä muuta voi ajatella, kun esim. korkean koulusivistyksen saanut ja kaikkea maallista hyvyttä omaava puhuja-vierailija kirjoittaa matkallaan seuraavankinlaisesti: ‘Miksi minä sentään olen lähtenyt täl-laiselle matkalle?’ ja vielä: ‘Miten käynee perillä, suuressa, tuntemattomassa maassa?’ Eikö tuo kuulosta siltä, että mieheltä kokonaan puuttuu sitä suomalaista kehuttua sisua, kun päällykuorikin noin vapisee. On oikein synti, että sellainen mies päästetään täältä takaisin niin vaan ilman mitään. Kun puhuja tai joku muu merkkihenkilö on tänne tulossa, niin siitä puhutaan ja kirjoitetaan jo viikkokausia edeltäpäin. Ja sitten kun hän tän-

ne saapuu, niin tehdään kaikkensa hänen hyväkseen. Niin tuleekin tehdä, se on asian mukaista. Mutta yksi, kaikkein tärkein jätetään tekemättä ja se on juuri tuo, jo mainitsemani karkaiseminen.”

Metsämiehen puhe keskeytyi, sillä oli saavuttu kaupungin asemalle, jossa heidän molempain oli poistuttava junasta.

“Tuolla meitä ollaan jo odottamassa”, sanoi metsämies, ottaen puhujan toisen matkalaukun huostaansa ja lähtien kävelemään asemassillan viressä odottavan suuren automopiilin luo.

“Hello, Dad!” tervehti auton ohjauspyörän takana istuva nuori tyttö kun miehet lähestyivät autoa.

“Hello, Helvi!” vastasi metsämies isällisesti ohjaten samalla puhujaa tavaroineen auton takais-
tuimelle, jonne hän itsekin painaltui.

Auto kiisi vilkasliikkeisen kaupungin poikitse kuin nuoli ja, ennenkuin puhuja oli päässyt vähääkään selville asian oikeasta laidasta, pysähtyi auto muutaman muhkean talon eteen.

Talon emäntä oli hymyssäsuin miestänsä ja miehensä mukana tullutta vierasta vastaanottamassa. Ja siinä sitä sitte vasta nimetkin lausuttiin ja molemmin puolin oikein asianmukaisesti esiteltiin.

Isännän nimen kuultuaan huomasi puhuja, että tämä onkin se talo mihin hänen piti tuleman, ja jonka osoite hänellä oli muistikirjaansa merkittynä. Hän myöskin huomasi olevansa talossa, jo-

hon vieraan sopii tulla ja, jossa myöskin näytti olevan vieraan varaa.

“Tulkaa nyt ensinnä juomaan kahvia ja vähän haukkaamaan”, kehoitti emäntä. “Sitte voitte käydä kylpemässä ennen illallista. Vai pitääkö se vieras saunomisesta?”

“Minähän se olenkin oikein niitä lölymiehiä”, vastasi puhuja kiittäen.

“Hyvin te ainakin sen kylmän kylvyn kestitte siellä junassa”, nauroi isäntä. Ja sitte he molemmat nauroivat.

Kun saunassa oli käyty ja illallinen syöty, alkoivat miehet oikein veljellisesti juttelemaan, ja heillä olikin sellaiseen aikaa, sillä puhujan puhetilaisuus oli vasta seuraavana iltana. Keräytyipä siihen sitte myöhemmällä muitakin kaupungin suomalaisia, kun olivat saaneet kuulla puhujan saapumisesta.

Siinä illan kuluessa sai puhuja kuin varkain kuulla, ettei isäntä ollutkaan arvoltaan mikään tavallinen metsämies, vaan että hän oli niin sanottu “timber-cruiser”, ollen hyvällä vuosipalkalla tukkiyhtiön palveluksessa, tarkastaen aina etukäteen yhtiön hakkaamattomat metsät, sekä tehden kaikkea muuta ammattiinsa kuuluvaa. Yhdellä sellaisella tarkastusmatkalla hän oli nytkin ollut, mutta tietäessään suomalaisen puhujan kaupunkiin tulon, oli lähtenyt sieltä sydänmaalta puhujaa kuulemaan ja sattui loppumatkalla puhujan kanssa samaan junaan ja, kuten on jo kerrottu, sillä juna-
matkalla huvikseen nuorta puhujaa vähän jääh-

dytteli. Isännän kotiintuloa, kuin myöskin puhujan saapumista, oli odotettu, ja siksi tiesi talon tytär olla auton kanssa asemalla vastassa.

Talon perheasioita tiedustellen sai puhuja kuulla, että talon vanhin poika oli lukenut lääkäriksi, toinen poika insinööriksi ja, että kolmas poika oli armeijassa kapteenin arvolla. Vanhempi talon kahdesta tyttärestä oli naimisissa, asuen farmilla ja nuorempi tytär, Helvi, jonka nimi jo mainittiin, oli opettajatar valtion koulussa, mutta oli nyt kotona kesänsä viettämässä. Isäntä itse ei ollut mitään kouluopetusta saanut, itse oli oppinut sen vähän minkä osasi. Nuorena poikasena oli Amerikkaan tullut ja täällä monet vaivat ja vastukset kärsinyt ja kestänyt. Oli kumminkin niin onnistunut, että oli voinut hankkia lapsilleen sitä koulusivistystä, jota häneltä itseltään puuttui. Puhuja tuli tuntemaan, että isäntä oli vakavahenkinen raittiusmies kuin myöskin tukeva seurakuntatyön kannattaja, kaikkien hyvien yhteispyrintöjen suosija ja harras kirjallisuuden ystävä. Puhuja pani erikoisesti merkille talon suuren ja monipuolisen kirja-kokoelman. Hän, puhuja, itsekin muisti lukeneensa erään Amerikassa käyneen matkakerptomuksesta, ettei Amerikan suomalaisilla ole muuta kirjallisuutta kuin muutamia villin lännen ros-voromaaneja.

Seuraavana iltana oli sitten se kauvan odotettu ja laajalti ilmoitettu puhetilaisuus suomalaisessa raittiushaalissa. "Metsämies" piti avauspuheen, esittäen kaunein ja valituin sanoin Suomesta saa-

puneen puhujan yleisölle. Haali oli väkeä tupaten täynnä, ja kaikki meni kuten mennäkin piti, sillä eroituksella vain, että puhuja piti toisellaisen puheen kuin mitä oli alkujaan ajatellut. Ja sen vaikuttu metsämies.

J. Lauttamus.

Uskossa voittohon.

Juhlaruno S. K. R. Veljeysseuran 40:teen vuosijuhlaan, Evelethissä, Minn., kesäk. 19 p. 1927.

Pyhätunteet syömissä sijaa saa —
Arkiaskar mielistä poistuu —
Ne kasvoista kasvoin heijastaa
Ja mielikuvat sieluissa toistuu,
Kun juhlimme muistoille menneille
Ja hetken tään nykyisen vuoksi.
Kuin lapset riensimme kutsuille
Oman äidin, rakkahan, luoksi.

Me juhlimme... Sydän se sykkäilee
Kuin sykki se lapsena ennen.
Niin kauniina luontokin myötäilee
Sopusointuun puhtahan hengen.
Suvituuli kotoiset terveiset tuo,
Kodin taivas yllämme aukee.
Puut, pensahat, kukkaset, kasvit nuo
Ne kanssamme haasteluun laukee...

Ne haastavat hiljaa... Oi, hellimmät
Merten takaa terveiset teille.
Suomi-äidin, heimomme vetreimmät
Ne viestit nyt kertovat meille.
Ne kiittävät meitä, kun kunnolla

Yhteisvoimin palvomme hyvää,
Kun henkisten peltojen pinnoilla
Me viillämme vakoa syvää.

Kun kynnäme kyisenkin peltomaan
Ja perkaamme kiviset rinteet,
Ja nostamme soihtumme roihumaan
Kun uhkaavat pimeyden pinteet,
Kun tallell' on tarmo ja taikamme
Jok' Kalevan kankailla karttui,
Kun uksilla oudoilla voimamme
Se taistoissa aina vain varttui.

Näin haastavi meille nyt luonto tuo
Kotikoivuun, kuusikon kieltä,
Sinipinta järven tuon välkevuon
niin somasti vellovi mieltä...
Suvituntu hempeä rintaan saa
Siskon, veikon kun kohtaa täällä
Ja juhlasta tästä nyt seijastaa
Uhritulet alttarin päällä...

Me juhlimme juhlaa nyt veljeyden
Ja raittiuden, kansallishengen.
Me juhlimme muistoille urhojen,
Jotk' kaatuivat taistoissa ennen.
Me juhlimme uskossa voittohon
Hyvän, jalon, oikean, varmaan,
Uuden päivän huomenen koittohon
Ihmiskunnan, maamme tään armaan!

Heikki Karhu.

Ja maasta olet sinä tullut . . .

Ja kirkon kellot ne kumahtivat, niinkuin ne olivat jo tätä ennen tuhansia kertoja kumاهدellen kertoneet, että taas on yksi joukostamme poissa, maisen vaelluksensa päättänyt . . .

Mutta kellojen kumeissa lyönneissä oli ikäänkuin jotakin kummallisen salaperäistä tällä kertaa, niin että ihmisetkin oudoksuen seisahtivat ikäänkuin kuuntelemaan pyhän malmikellon valittavaa ääntä. Ja se soittikin kumman kaihoisasti — särkynein värähtävin äänin — sävelin — ikäänkuin itsekin peljäten omaa outoa sointuaan, jota kellojen malmikidasta lähti . . .

Maasta olet sinä . . .

Pienen, vaatimattoman saattojoukon mielestä näytti siltä, kuin ennen niin lahjakkaan sielunpaimenenkin lopputavut olisivat takertuneet kurkkuun . . . Saattojoukko oli kuin unessa, heräten sitten vasta elämän kylmään todellisuuteen, kun hieno santa laski kuin raskaat kivet, ilkeästi kumاهدellen, kunnalta saadun mustan arkun päälle, jonka sisällä oli kätkeytyneenä 30 vuoden ijässä lepäävä perheen isä, lasten ja puolison tuki ja turva.

Kun lukkari alkoi veisun, miten se koski liki arkkua seisovaan puolisoon, joka piteli käsistä kiinni kahta pienokaista, jotka seisovivat hänen

vierellään, eivätkä käsittäneet elämän raskasta vakavuutta. Mustan arkun ääressä seisovaan puolisoon lukkarin veisu koski kuin tiikerin julma kiljunta ja sai veren suonissa seisahtumaan. Hän yritti huutaa, mutta ääni oli paennut rinnasta . . .

Kun kantajat lähtivät liikkeelle, läksi hänkin lapsineen, liittyen kuin aavemaisesti saattueeseen. Ja kun raskaat lapioannokset tiheästi putoilivat mustan arkun päälle kuului heikko kiljahdus ja vainajan puoliso kaatui pyörtyneenä maahan . . .

Kun hän virkosi oli hauta jo luotu umpeen ja kaksi naisihmistä oli hänen luonaan kehoittaen häntä lähtemään kotiin. Kotiin — niin kotiin — ja hän alkoi itkeä kuin pieni lapsi ja lapset hänen nähtyään itkevän, alkoivat säestää äitiään. Niin, kotiin, virkkoi hän, ja samassa välähti hänen sielunsa silmäin editse kuin panoraama kuvin koko eletty elämän taival. Se tuntui pitkältä kuin iäisyys, vaikka se olikin vasta alussaan. Mutta siitä huolimatta hän oli saanut juoda maljan toisensa jälkeen, pohjasakkoja myöten ja nyt se oli lopussa. Hän laahusti kuin siipirikko lintu joka ei milloinkaan enää jaksaa lentoon nousta . . . Koti! Niin koti . . . Olihan hänellä joskus sellainenkin ollut. Mutta . . . sana tahtoi takertua kurkkuun, katse kääntyi kalmistoon päin. Hän siellä, joka makaa kuulan lävistämänä, jonka juuri multaan peitteimme hän, kurja, joi sen suuhunsa. Kurja . . .! Hän säpsähti omaa ääntänsä ja taas vilahti silmäin eteen pappi — vihkituoli — lupaukset — jotka yhdessä annettiin vähän yli kahdeksan vuot-

ta sitten, — mutta jotka nyt olivat loppussa. Ja vaimo tunsi raskasta syyllisyyden tuntoa, sillä ensi vuosina oli mies nauttinut väkijuomia vain pienin annoksin, eikä vaimo ollut sitä estänyt — päinvastoin. Mutta juomahimo oli kasvanut ja kun isä rupesi niin usein tulemaan aamupuolella kotiin ja kun koti oli jo mennyt velkamiesten pantiksi, sitten... niin sitten... eräänä yönä, viikko takaperin, oli mies tullut hurjalla tuulella kotiin. Oli mies hurjistunut, ajanut puolisonsa ja lapset pakosalle ja kun naapurit menivät rauhoittamaan, makasi hän kuolleena, pää kuulun lävistämänä ja jätti lapset ja puolisonsa kodin savuaville raunioille, odottamaan sitä kesää, jota ei koskaan tullut, vaikka se niin pyhästi luvattiin kahdeksan vuotta sitten...

Rakas lukijani, ken oletkaan, muista, että ylläolevan kirjoituksen tapaisia tositapahtumia on tuhansittain. Sinun pyhä, tinkimätön velvollisuutesi on rientää näitä poistamaan!

Laihia, 8-15-'27.

Mikko Mikkola.

Kaksi ruhtinasta --- Kumpaako palvelet?

Luodessamme silmäyksen ihmiskunnan kehitykseen, sen muutoksiin ja vaiheisiin, s. o. ihmiskunnan historiaan yleensä, havaitsemme siinä lukemattomia ja lakkaamattomia taisteluja. Nämä taistelut ovat olleet ja yhä tulevat olemaan joko henkistä laatua tai myöskin ovat ne usein ja useimmiten verellä tahratuita. Tällainen on ollut asianlaita etenkin muinaisina aikoina.

Mahtavia kansoja ja valtakuntia on eri aikoina noussut historian suurelle näyttämölle — ikäänkuin kukkainen keväällä nousee talven uinailutistaan — eläneet lapsuutensa naiivisen ajan, nuoruutensa kukoistuksen ja miehuutensa mahtavat päivät. Lopulta ovat ne riutuneet kuten vanhus riutuu ja räytyy, elämän kovissa kappailuissa ovat ne sortuneet, joko siten, että toiset kansat ovat ne hävittäneet, tahi ovat itse olleet loppu ja kulutus itselleen.

Moni kansa on kaatunut omaan miekkaansa, se rauto kun on olemuksen juuret poikki nakerrelut, joka on syntynyt liikanaisesta ylellisyydestä ja mässäämisestä, irstaisuudesta tämän sanan eri ilmauksissa, juoppoudesta, haureudesta ynnä muista paheista. Juoppoudessa mässäsivät suuren Babylonin mahtavat miehet juuri sinä hetkenä, jolloin synnin kosto sitä kohtasi ja tuo ylpey-

destään, loistostaan ja mahtavuudestaan kuulu kaupunki joutui vihollisten käsiin. "Sortunut on suuri Babylon, sen mahtavat maahan lyödyt", taidettiin tästä kapungista sanoa, joka niin pitkät ajat oli rautaisilla vitsoilla kansoja hallinnut. Viinan jumalaa Bachusta palvelleen sortui myöskin muinainen mahtava Rooma, niin pian kuin sille oli koston päivä koittanut. Ja kuinka monta muuta kukoistavaa kaupunkia onkaan juoppouteen perustuva ylellisyys maan tasalle tasoittanut. Ja yhä uhkaa se turmiota yksityisille, perheille ja mahtaville yhteiskunnille. Tässä suhteessa sopii kansain ja kaupunkien yli varoittava tuomion ääni. "Sinussa ei jätetä kiveä kiven päälle, ellet sinä sinun etsikkoaikeasi tunne", s. o. ellet nähden tahdo nähdä etkä kuullen kuulla sitä vaaraa, mikä juoppouden kautta sinua uhkaa, sitä koston päivää, joka ei ole enää vaan kaukaisessa tulevaisuudessa, vaan joka väijyy sinua sinun oman ovesi edessä, joka vainoojain tavoin seuraa askeleitasi, minne hyvänsä polkusi sinut viepi.

Mutta taistelua ei ole vaan siinä, että kansakunnat kansakuntia vastaan miekkojaan mittelevät. Kansain omassa keskuudessa on sotaa. Sisällinen sota riehuu siellä. Henkisiä tai rautaisia aseita käytetään tässäkin taistelussa. Raittiustyö esim. on henkistä taistelua. Viinan voimasta pedoksi muuttunut ihminen taas käyttää torahampainaan veistä, pyssyä tai muuta hengelle tai ruumiille vaarallista asetta. Ystävällisen puheen ja vakauksen voimalla koettavat raittiusmiehet vastus-

tajiansa voittaa, villipedon tavoin koettaa juoppo riitaveljiään kukistaa.

Mikä on sitten syynä noihin alituisiin taisteluihin, joista parhaimmatkaan ponnistukset rauhan rakastajain puolelta eivät näy olevan voimakkaita loppua tekemään? — Taistelu on olemassa kahden suuren ruhtinaan, oikeuden ja vääryyden, hyvyyden ja pahuuden välillä. Ja niin on asian laita, että, niin kauvan kuin kuolevaisuuden maassa matkamme kestää, emme vääryyden vallasta voi kokonaan vapautua. Se on tapahtuva vasta siellä, missä "Jumala on pyyhkivä kaikki kyyneleet ihmisten silmistä, missä kuolemata, itkua ja kipua ei pidä silleen oleman, sillä ne entiset ovat pois menneet." Oikeutta ja vääryyttä, onnea ja onnettomuutta on siis aina olemassa, mutta meidän omassa vallassamme on, kumpaako ruhtinasta, pahuudenko vai hyvyyden me tahdomme palvella. Siitä riippuu oma onnemme tai onnettomuutemme, kumman valtaa me tahdomme maailmassa edistää. Jos tahdomme pahuuden mustaan vaipaan itse pukeutua, silloin levitämme pahuutta myös ympäristöömme emmekä yksinomaan lähimpään ympäristöömme, vaan liikkeillämme, ajatuksilla, puheilla ja töillä tahraamme me kaikki, mitä lähestymme, saastutamme kaikki mitä kosketamme. Oi kuinka monta onnellista perhettä on juoppous turmellut! Miten monta viatonta neitosta ja puhdasta nuorukaista ovatkaan väkijoumain lokalätäköt saastuttaneet, saastuttaneet jäkäsi, ijäksi päiviksi.

Missä on sen neitosen häveliäisyys, joka hermostomana kuluneen yön hekumallisuuksista aamupuoleen yötä saapuu kotiin kapakkatansseista, hoipertelevan juoppojuokaleen saattamana? Ja missä on sen nuorukaisen puhdas sydän, joka siinä saattajana neitosen vyötäisiä käsivarsillaan ympäröi? Eikö häveliäisyyden viaton hymy ole heidän molempain huuliltaan kadonnut? On, se on paennut, paennut kauvas, ehkäpä ei enää milloinkaan palataksaan.

Tunnetteko, lukijani, tällaisia neitoksia, oletteko milloinkaan nähneet tuollaisia nuorukaisia? Olette hyvinkin usein, siitä olen ihan varma. Niitä on varmaankin lähempänä löydettävissä kuin osaamme arvatakaan. Mutta oletteko koskaan tulleet ajatelleeksi, mikä on heidän siihen tilaan saattanut Mikä riisti viattomuuden tunteen neitosen sydäimestä ja samalla maalasi hänen poskensa rikoksellisuuden kammottavalla punalla? Mikä teki puhtaasta nuorukaisesta eläintäkin alhaisemman olennon? Kapakka ja ne tulijuomat, se perkeleellinen myrkky, jota kapakkain seinäin sisällä tarjotaan. Siellä ei ole parempaa tarjolla, ja mitä kukin etsii, sitä hän löytää, minne kolkutat, sinne sinut lasketaan. Ja jos kuka, niin ainakin kapakoitsija pitää huolen siitä, ettei hänen iloluolaansa kaukaa tarvitse etsiä. Hän väijyy kuin tiikeri saalistaan. Kun luulemme ettei häntä ole näkyvissä-lään, syöksyy hän silmänräpäyksessä niskaamme ja raatelee meidät palasiksi. Kun perheemme keskuudessa vietämme onnellisia hetkiä, juuri silloin

kapakoitsijan vaanivat silmät meitä intohimoisina pilkistelevät. Tulee olla varova, aina varova, sillä kapakoitsijalla ei ole omaatuntoa. Eikä säälin tunnetta ole olemassa kapakan kammottavain muurien sisällä.

Surulla saapi usein nähdä sekä historian kulusa, että jokapäiväisessä elämässä, mitenkä oikeus saa usein väistyä, ikäänkuin häveten näkymättömiin, paeta vääryyden tieltä, sillä välin kuin tämä on mielin määrin vallan päällä.

Vääryys kaikissa muodoissaan, ilkeydet ja valttomuudet ovat usein vuosisatoja mielin määrin saaneet tehdä tuhotöitään, jolloin oikeuden ja totuuden laista tuskin on aavistusta ollut. Siinä me näemme miten erehtyväinen, miten pahuuteen taipuvainen ihminen ylimalkaan on, ellei hän aina tässä suhteessa ole valveilla ja varuillaan, sillä ihmisestä itsestä se aina pahuus etupäässä ulos käypi.

Parempi tosin on monessa suhteessa meidän aikamme niitä aikoja, joissa vielä monia vuosisatoja sitten elettiin. Miten paljon tässä suhteessa voimmekaan nykyajan eduksi hyviä puolia esittää verratessamme sitä esim. keskiajan puolipakanaliseen ja monessa suhteessa vielä raakaan aika-kauteen. Mutta siihen ei meillä nyt ole tilaisuutta.

Saarnataanhan nykyään jo miltei kaikkialla, ainakin niin nimitetyissä kristillisissä yhteiskunnissa, esim. Jumalan sanaa, joka opettaa kaikkinaisen jumalattoman menon, vallattomuudet ja vää-

ryydet hylkäämään, elämään siveästi ja puhtaasti ja rakastamaan lähimmäistämme niinkuin itseämme.

Mutta sokea olisi silmämme, ellemme huomaisi paheita, jotka kaikesta hyvästä huolimatta meitä ympäröivät, kuuro olisi se korva, joka ei kuulisi niitä ääniä, joita noitten epäkohtain takia ollaan pakoitettut ilmoille kohottamaan. Emme ole siinä onnellisessa aikakaudessa, jota olemme oikeudetut toivomaan tulevaksi; emmepä suinkaan.

Meillä on päinvastoin olemassa paheita, jotka hyvin raakalaiskansain paheille vertoja vetävät ja hirmuisuudessaan ovat yhtä törkeitä. Kuka voipi luetella kaikki ne epäkohdat, kipeät ja pahenneet mätähaavat, jotka kaikki yhteensä kalvan koin tavoin jyrksivät yhteiskuntamme elon juuria, uhaten sitä häviöllä, ellei perinpohjainen uudistus tässä suhteessa tule tapahtumaan. Jumalattomuus ja sen rinnalla kaikenlainen epäsiveellisyys on kasvamistaan kasvamassa. Työmies valittaa huonoja aikoja ja tämä valitus on monin paikoin muuttunut uhkaukseksi, joka uhkaa ja yrittää dynamiitilla ja muilla jumalattomilla välikappaleilla räjäyttää ilmaan koko nykyisen yhteiskuntalaitoksen. Kaikki osoittaa, että onnettomuutta on yhteiskunnassa olemassa, paheita ja epäkohtia, mitkä kansain elinjuuria kalvavat, uhaten hukuttaa ne oman pahuutensa syntitulvaan.

Mutta pahinta kaikesta on, ettei etsitä useinkaan onnettomuuden oikeita syitä eikä edes niistä

välitetä, vaikkapa ne löydettäisiinkin. Toinen toistaan syytetään, kuten maailman tapa yleensä on, eikä tutkita, vaikkapa voisi tuhoa tuottava käärme löytyä itseksinkin tyytymättömän omassa povessa. Juomari valittaa juoppouden pahetta, joka häntä kahlehtii, eikä huomaa eikä tahdo huomata, että lähimpänä syynä hänen onnettomuutensa on juuri hän itse, sillä että hän juopi. Ja jos hän tämän vielä uskoisikin, niin on jo vallan mahdotonta saada hänen päähänsä, että se puute ja köyhyys, joka häntä ja hänen perhettään kaikkialla seuraa, useimmiten johtuu hänen juomisestaan. Minä uskon, että niiden joukossa, jotka huonoa taloudellista asemaansa valittavat, ei löydy yhtä sadasta, josko edes yhtä tuhannesta, jotka sen huomaavat tai myöntävät, että juuri heidän juoppoutensa on kaikkein suurin syy siihen alituiseen pulaan, mihin ovat joutuneet.

Asianlaita kumminkin on se, uskottakoonpa taikka ei, että nykyaikaisten kansain suurimpana onnettomuutena on juoppous ja ne paheet, joita väkijuomain tavaton nauttiminen ja väärinkäyttö ylimalkaan kaikissa kansankerroksissa meidän aikanamme aikaan saapi. Kuinka paljon ponnistuksia saapikin työmies kestää palkkansa parantamiseksi, kaikki se veri, mikä suurissa työläköisissä vuodatetaan, valuu turhaan ja huutaa ainoastaan kosta Jumalan edessä. Ja asema ei hyvinvoinnin suhteen missään suhteessa parane niin kauvan kun ei tulla käsittämään tai ei tahdota käsittää, että kurjuus ja köyhyys perheissä seuraa

juuri nimenomaan ja ennen kaikkea siitä, että perheen isä palkkansa saatuaan ei vie sitä kotiin perheensä tarpeisiin käytettäväksi, vaan kulettaa sen kapakkaan. Tällä emme nyt suinkaan tahdo moitetta lausua siitä, että yleensä pyritään parempia palkkoja vaatimaan. Kaukana siitä, sillä juuri itse kuulumme noihin vaatijoihin. Mieliin tahdomme vain teroittaa sitä tosiseikkaa, jonka varmaankin jokainen ajatteleva ihminen myöntää todeksi, että ihmisen aineellinen onni ei suinkaan yksinomaan eipä edes puoleksikaan riipu siitä, miten suuret hänen ansionsa ja tulonsa ovat. Vaan etupäässä ja ennen kaikkea riippuu se siitä, miten hän ansionsa käyttää. Jos minä ansaitsen yhden dollarin tai kymmenen päivässä, olen minä kaikissa tapauksissa aina köyhä mies, jos minä kerran vaan poikkeuksetta kaikki ansioni, oli se suurempi tai pienempi, kapakoitsijalle kuletan. — Älköön siis kenenkään palkanylennysvaatimus siihen perustuko, että hän sen kautta haluaa päästä suuremmassa määrässä, kuin mitä hän tähän asti on voinut tehdä, saluunakiipparin pohjatonta pussia täydentämään, sillä se tosiaankaan ei milloinkaan tule täyteen. Mutta kuten sanottu, tätä kuitenkin hyvin harva uskoo. Moni, jopa useimmat ihmiset, ainakin meistä suomalaisista, tekee elämänikänsä raskasta työtä voidakseen saada saluunakiipparin rahakirstut kukkuroilleen. Mutta turhaa työtä se on, yhtä turhaa kuin Mölhösen Matin, joka sikaa keritsi, toivoen siten hienon villavaipan päälleen saavansa. Sika vain kiljui ja vinkui, niin

että oli naapureilta korvat särkeä. Mutta vähät siitä Matti välitti. Hän oli nyt kerran saanut päähänsä, että hän tahtoi siankarvoista villapeiton itselleen ja muitten puheet, ivat ja naurut eivät Mattiin silloin enää mitään vaikuttaneet, enempää kuin sekään, että hänen keritsemisestään karttui hyvin vähän villoja. — Tällaisia Matti Mölhösiä ovat useimmat ihmiset. He etsivät kapakasta hauskuutta ja siis hyötyä, jota he eivät kuitenkaan koskaan saa, mutta kiljumista ja karjumista saapi siellä kuulla kyllä. Eroitus on vaan se, että kapakassa kävijät ovat Matti Mölhöstä paljon typerämpiä, joskin kohta ovat yhtä itsepintaisia ja omapäisiä. Sillä Matti Mölhönen hoiti toki itse saksia ja antoi sian vinkua, vaan se, joka kapakkaan tavaransa kulettaa, asettuu itse siaksi ja antaa saluunakiipparin hoitaa lammasrautoja. Hän vinkuu, ryömii ja röhkii ei ainoastaan niin kauvan kuin saluunakiippari häntä keritsee, vaan useinkin vielä enemmän sitte kun kapakoitsija on hänen paljaaksi kerinnyt ja viskannut tai ajanut ulos karsinastaan. Elleivät tällaiset porsaas etsi rapalätäkköä levähdyspaikakseen, särkevät he kiljumisellaan ja karjumisellaan kaduilla kulkessaan paljoa suuremmassa määrässä ihmisten korvia, kuin Matti Mölhösen possu tekikään.

Näin alhaalle voipi siis ihminen vajota. Ja minä olen varma, että tämä ei suinkaan ole uutinen, jonka nyt vasta ensikerran luette vaan jonka jo olette kuulleet kymmenet kerrat ennen, ettekä ainoastaan kuulleet, vaan useita kertoja omin silmin

nähneet. Ja varmaan vielä monta kertaa tulette sitä näkemään.

Syystä sanotaan ihmisestä, että hän on vapaa olento. Hän voipi tehdä melkein mitä tahtoo. Hän voipi sikaa keritä tai asettua itse kerittäväksi. Hän voi sikaa huudattaa ja yhtä helposti voi hän itse huutaa. Mutta yksi seikka näyttää olevan, jota hän ei voi, nimittäin uskoa itsensä siaksi silloin kuin hän sian töitä tekee.

Minä toivon, että te lukijani ette missään suhteessa ryhdy Matti Mölhösen kanssa kilpailemaan, ja vielä enemmän toivon sitä, että te ette milloinkaan alentuisi saksi tai minkäänlaiseen sikamaisuuteen. Ihminen on luotu järjelliseksi olennoiksi ja kunnianimekseen on hän ottanut nimen luonnonherra. Muistakoon hän siis, että ylpeä nimensä ei häntä ylennä ellei hän itse nimeään. Mutta jos hän tahtoo päättään pystyssä pitää ja kahdella jalalla kulkea, varokoon silloin niitä taikajuomia, jotka hänestä helposti tekevät nelijalkaisen, röhkivän ja lokalätäköitä rakastavan olennon!

J. B.

Hoi! Vartiat valveille!

Vartiat valppahat muureille hoi,
Monet paheitten yössä nyt karkeloi!
Rientäkää auttamaan tulkaa! —
Ääntä veljen horjuvan kuulkaa!

*

Nyt työhön nuoruuden innoin!
Kaikki mukaan hehkuvien rinnoin!
Tule, ystävä, joukkohon myös.
Puhdas omatunto on palkkana työs!

*

On taistelu sullekin avoin,
Lähde matkahan sankarin tavoin!
Ota evääksi oikeus, totuus,
Anna parhaasi kansaasi, rotuus.

*

Älä väsy, jos saat tyhjänkin ladon,
Saat kerran korjata runsahan sadon.
Työtäsi siunaa korkeimmat vallat,
Siks työtäsi ei turmele hallat.

*

Tulee sullekin, ystävä, kerran kesä,
 Kun häviää saasta ja tuomion pesä,
 Josta heikolle myrkkyyä vuosi,
 Ja ostajat osti ja saastaa suosi.

*

Sinun seisoa vahdissa on vuoro,
 Kun laulaa paheitten yöllinen kuoro,
 On valvottava varjellen yhä,
 Ett' kodin lämpö se säilyy pyhä.

*

Kun uhkaapi orjuuden huomen,
 Sua kutsuvi kunnia Suomen!
 Sä muistaos aina Suomen mies
 Pyhä velvoitus mielessä kulje ties!

*

Käy, ystävä, taisteluun suureen
 Tuo kortesi pyhän alttarin juureen!
 Esiin kaivele kuonasta kulta,
 Nyt kysytään tarmoa sulta!

Laihia, 8-15-'27.

Mikko Mikkola.

Kaksi maailman suurinta voimaa.

Nautinnonhimo ja rahanhimo ne ovat sellaisia voimia, että ne ylettyvät ympäri koko maapallon. Tässä pieni tositapaus, mitä nautinnonhimo voi aikaansaada. Syntymäpitäjässäni Suomessa oli pieni torppari, aivan kotini lähin naapuri, jota kylän kesken kutsuttiin "Krotiksi". Krotin ukko oli ainakin ulkonaisesti harras kristillismielinen ukko ja hänellä oli melko hyvä laulutaito. Aina kun joku kuoli, niin häntä haettiin "ruumiille veisamaan". Tapa oli näet sellainen että "ruumis" otettiin veisuulla kotoa matkaan. Enkä minä ukon koskaan kuullut kiroilevankaan. Kirjoja, joita ei suinkaan ollut suurta valikoimaa, hän viljeli ahkeraan. Luonnollisesti olivat kirjat kaikki uskonnollisia, sillä eihän siihen aikaan tietty mitään kaikenkarvaisista kirjoista eikä sanomalehdistä. Johonkin taloon tuli mahdollisesti joku pieni viikkolehti, mutta niitäkin oli perin harvassa. Siitä on aikaa kulunut jo noin 45—50 vuotta, mutta tuo ukko on minulla vielä aivan tuoreessa muistissa ja tunnen olevani hänelle suuressa kiitollisuuden vellassa, ainakin yhdestä asiasta, jonka hän minulle opetti ja joka selviää myöhemmin.

Oli eräs sunnuntai syksypuolella kesää, kun ukko meni "rippi kirkkoon", niinkuin moni muukin. Tapa oli sellainen ettei saanut syödä aamulla, jo-

ka kerran aikoi käydä "ripillä", eikä liioin saanut mennä kylälle kirkosta tultua sinä päivänä. Mutta jälkimmäisestä tavasta ei ukko välittänyt. Ilta-yöstä hän tuli erään talon "lutin" oven taa kolkuttelemaan kuin hän näki tulen pienestä ikkunasta, joka kooltaan oli noin 6x6 tuumaa.

Hän kolkutteli ja kolkutteli.

Sisällä oli joitain nuoria miehiä ja ne sammuttivat tulen ensin, luullen oven takana olevan kunnan räätälin.

"Laskekaa sisään, pojat, en minä ole mikään paha mies. Minä olen vain "Krottipoika". Kyllä minä tiedän mitä te siellä teette. Te pelaatte korttia."

"Joku pojista tunsu ukon äänestä ja niin lasivat sisälle. Ukko oli juovuksissa. Sisälle päästyään sanoi hän:

"No, pojat, pelataan nyt vaikka pääsiäis-lammasta."

Joku joukosta kysyi: "Missä Te noin juovuksiin olette tullut?"

"Ripillä minä ensin alkuun tulin. Sitten minä olen saanut sitä Säntin Heikiltä ja yhdeltä ja toiselta."

Siihen aikaan ei kyllä juopottelua pidetty minään paheena, paitsi jos joku piti tapanaan, että aina juopotteli ja renttuili, silloin sanottiin että "se on sellainen juopporenttu." Häitä, hautajaisia ja ristiäisiä ei katsottu voitavan viettää ilman viinaa.

Minulle kun selveni vähitellen alkohoolipitoisten juomain vaarallisuus raittiusasiaa käsittelevän kirjallisuuden kautta, niin päätin lakata niitä käyttämästä. V. 1897, helmikuussa, eräissä ristiäisissä otin viimeisen lasin viiniä. Silloin puuhattiin juomalakkoa yli koko Suomen maan.

Tekemäni päätös ei ollutkaan niin helppo käytännössä toteuttaa kaikenlaisissa tilanteissa, vaikka en ollutkaan vielä sen syvemmälle juoppouteen vajonnut kuin että kolme kertaa olin niin juopunut, että sen kaikki huomasivat. Useampia kertoja olin kyllä sen verran "hiprakassa", että itse tunsin etten ole tasapainotilassa. Eihän siihen tarvinnut muuta kuin pienen ryyppyn, sellainen joka kerran ei ollut juomiin tottunut. Mutta se, että olen niinkin paljon väkijuomia käyttänyt, on jälestä tuntunut minulle aivan liian paljolta.

Silloin kuin sen päätöksen tein, etten enää maista, oi, kuinka monta kiusausta siitä oli! Kun esimerkiksi käveli kapakan ohi ja sieltä kuului iloista möhinää, sylki tuli suuhun. Tuntui siltä, että tarvisisi ottaa pikku "napsu" ja samalla tuli ajatus että tuokin, raukka, on niin akkavallan alla ettei uskalla ottaa naukkua, ja niitä oli ajatuksia, jos minkälaisia. Voitin haluni kun ajattelin: ei vielä tällä kertaa. Sitten taas kun kerran himosta pääsi vapaaksi niin oikein inhotti kun sai tuntea alkohoolin pistävän hajun. Seitsemäntoista tai kahdeksantoista vuotta olin että en uskaltanut käydä Herranehtoolisella. En sen tähden ollut menemättä että olisin halveksinut itse toimitusta

eikä senkään tähden että se olisi minussa synnyttänyt mitään himoa, mutta sen tähden, ettei minulla ollut mitään takeita siitä, mitä se vaikuttaa minun vierus toverissani. Ajattelin, että jos hänelle, onnettomalle, käy samoin kuin "Krotille". Joka on kerran alkohoolin orjaksi joutunut niin hänen ei tarvitse muuta kuin tuntea sen kiihottava haju, niin hänen täytyy sitä saada vaikka mistä ja millä hinnalla tahansa.

Tälläkin paikkakunnalla lakkautettiin vasta siten alkohooli pitoisen viinin käyttö ehtoollisviininä kuin kieltolaki tuli maahan. Lieneekö vielä kukaan kaikissa Suomi-Synoodinkaan seurakunnissa lakkautettu alkohoolipitoisen viinin käyttöä ehtoollisviininä? Ajatteleppas, lukija, minkä verran siinä on johdon mukaisuutta, kun pappi saattoi saarnoissaan moittia ja pitää pahana kapakka-elämää ja kaikkea mitä siellä tapahtui — nimitäin viinan myynnin luvallisenä aikana — ja kuitenkin niistä samoista kapakoista haettiin ehtoollisviinikin. Minäkin näin sen monta eri kertaa. Ja vielä kauheammalta tuntuu se, että kirkon kokonaisuudessaan täytyi jäädä viimeiseksi kapakaksi, koskapa kieltolakisäädöksessä sanotaan, että väkijuomain nauttiminen ja säilyttäminen olkoon kielletty — paitsi teknillisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin. Tässä maassa se nyt menee vielä mukiin jotenkin ja vieläpä on erittäin hyväkin että sitä on niinkin pitkälle päästy kuin sitä nyt ollaan. Tulee muistaa, että tässä maassa on äärettömän paljon katoliikkeja, joista ainakin

suuri osa puolustaa väkijuomaliikettä henkeen ja vereen asti. Mutta synnyinmaassamme Suomessa on asia sama ja siellä on osa papistostakin kuulunut jo vuosikymmeniä raittiusjärjestöihin ja tehneet työtä äärettömän paljon puhein ja kirjoituksin ja ennen kaikkea, olleet elämässä hyvänä esimerkkinä. Mutta sen ehkä luonnollisesti täytyy niin olla, koskapa tuhannet ja miljoonat niin vaativat. T:ri Matti Heleniuksen kirjassa: "*Mitä tiede sanoo väkijuomista?*" (painettu Kuopiossa v. 1897), sivu 147, jo kansallistalouden isä Adam Smith lausui: "Kaikki työ, mikä on käytetty väkijuomien valmistukseen, on hyödyttömyä työtä; se ei lisää rahtuakaan yhteiskunnan hyvinvointiin". Adam Smith ei raittiusmiehenä tämmöistä lausunut, mutta ei hänellä myöskään olut tehtaan osakkeita tainnut olla näköpiiriä hämentämässä! Siis erikoisasemassa on väkijuomaliike useiden kansallistaloudellisten lakien valossa muiden hyödyllisten liikkeitten rinnalla.

Mutta meidän on vielä katseleminen muutamia muita tähän kuuluvia seikkoja. Nykyään käydään yhteiskunnassamme taistelua pääoman ja työn välillä. Työ alkaa vaatia itselleen yhä suurempaa osaa yhteisestä ansiosta. Katsellaanpa minkälaisen osan työpalkka saa väkijuomaliikkeessä.

Englannissa on tässä suhteessa tehty tarkkoja laskuja. Kun siellä ostaa saappaat ja maksaa niistä 20 markkaa, niin työpalkan osalle, kun otetaan huomioon työpalkka aina nahan valmistuk-

sesta asti, tulee kokonaista 16 markkaa. Kun mak-
saa puvusta 20 markkaa, tulee siinä työpalkan
osaksi kankaan valmistuksesta saakka niinkään
16 markkaa. Mutta kun ostaa 20 markalla väki-
juomia, tulee siinä työpalkan osaksi 35—50 pen-
niä. Lopun saa pääoma! Niinkään on Englan-
nissa tehty tarkkoja laskuja siitä, kuinka monelle
henkilölle kukin liikkeenhaara tarjoaa työtä. Täs-
sä luettelossa on väkijuomaliike 32:ssä sijassa.
Kaikki tavalliset yhteiskunnan hyödylliset liik-
keet tarjoavat monin kerroin enemmän työtä ih-
misille, kuin väkijuomaliike. Erittäin kuvaavat
ovat muutamit lontoolaisesta "The Star" lehdes-
tä lainaamamme numerot. Verrattiin keskenään
suurta Koillisratayhtiötä ja Guinness'in olutteh-
dasta.

Vuonna 1893 käytti:

	Koillisrata	Guinness
Pääomaa P. st.	50,000,000	14,000,000
Työmiehiä	38,000	2,000
Tarpeisiinsa P. st.	3,250,000	100,000
Voittoa sai P. st.	600,000	700,000

Tästä näkyy, että rautatieyhtiö antoi kutakin
miljoonaa puntaa kohti pääomaa työtä 760 mie-
helle, oluttehdas ainoastaan 143:lle. Vuotuiset
työpalkat nousivat rautatiellä joka miljoonaa koh-
ti pääomaa P. st. 65,000:een, oluttehtaassa ainoas-
taan P. st. 7,142:een.

Näistä numeroista on erittäin paljon oppimista
niille, jotka sanovat, etteivät ne summat, mitkä

väkijuomiin käytetään ole hukkaan menneitä, saa-
han moni työmies niiden valmistuksessa leipänsä.

Tähän ei enää paljonkaan tarvitse lisätä niin on
ainakin jossain määrin selvitetty, nauttinnon hi-
mo ja rahan himo. Olkoon vielä sanottuna, että
väkijuomaliikkeen luvallisena aikana maksoi yksi
neljäsosa galuunaa \$1.00. Kuulin tässä eräältä
luotetulta henkilöltä, ei kaukana tältä paikkakun-
nalta, että nyt saa \$8.00 kvartin ja ostajat ovat
mielissään, että kun saa niin halvalla hyvää
viinaa.

Tästä selviää se, että voitto-osuus monin ker-
roin monistuu. On myös otettava huomioon, että
väkijuomain myynti on nyt luvattomana aikana
äärettömän vaarallista tointa, sillä ei tiedä koska
siitä joutuu ansaan, kuten usein sanomalehdistä
nähdään. Viime vuonnakin paljastui suuri "ren-
gas", johon oli kietotunut rahamiehiä, lääkäreitä,
kaupunkien virkamiehiä ja poliisipäälliköitä. Sil-
lä tavalla kun vaan paljastuksia edelleen jatkuu,
niin lopultakin täytyy väkijuomaliikkeen jäädä
muinaismuistojen joukkoon.

J. K. K.

Tervehdys uuden ajan sankareille!

Terve teille, te Suomi-emon lapset,
Ystävät nuoret ja harmaahapset
Kun tulitte parhaanne tuomaan
Voimalla rakkauden uutta luomaan!

Terve tänne temppeleihin pyhään
Hengen vainiolle kyntämään syvään.
Työ vuottaa kaikkialla meitä
Käymään käsikädes valonvaltateitä!

Ei niinkuin vuotta neljäkymmentä sitten —
Puukkoin kanssa ja malmaritten
Käytiin villipetoin lailla
Poikin, pitkin Kyrönmailla.

Se miesi, mi ensiksi lyödä ehti
Ja löi kuin sankari rehti! —
Ne muistot on erheen ja tumman yön,
Ei aatelin mainetta kansan työn.

Mutt' nyt on tullut aika uus.
Nyt velvoittaapi aateluus

Soihtunsa palamaan rikkomusten yöhön.
Kaikki mukaan valon pyhään työhön!

Ei orjaks alkohoolin, itseänsä myyden,
Lait kunniaan ja lippu ihmisyden
Korkealle ylös nostakaamme!
Paha — rakkaudella kostakaamme.

Työvainiolle — tälle,
Parhaas anna, elämälle.
Poista kuona alta kuoren,
Mikä painaa lailla vuoren.

Käy templiin, pyhään, ihmislapsi,
Tuo mukaan vanhus harmaahapsi,
Saa uuden uskon aateluutta,
Pyhää tahdon voimaa uutta!

Iske nuoruusvoimallasi jylhään korpeen,
Kanna uhrimieltä yhteiskorteen.
Korkeimmalta pydä voimaa
Tahdon lujaa — kammitsoimaa.

Terve teille, kansani taaja!
Innolla työhön, on sarkamme laaja!
Työhön kaikki, jolla nuoruuden voimat on,
Olkoon tahtomme pyhä ja horjumaton.

Rakkaus ja yhteisvoima...
 Olkoon jokainen sen aateloima.
 Korkealle tiedon, taidon jänne,
 Työvainiolle, pyydän, tänne!

Tulkaa siskot! Tulkaa veikot!
 Poistamahan hornan mustat peikot,
 Jotka kaikkialla naurain naljaa,
 Tyrkyttäen kirouksen mustaa maljaa.

Laihia VIII—15—27.

Mikko Mikkola.

Minnesotan Raittiusliiton historiaa.

(Esitetty M. R. L. v.-kokouksessa Palossa, Minn., 9. 4. 1927).

Raittius työ on kallis perintö ihmisyyden suurilta työntekijöiltä. Sukupolvi sukupolvelta se on jo kulkenut ja painautunut monenkin sisäiseen ihmiseen kodeissa, joissa se on ollut ikäänkuin kirjoitetuksena seinällä, kodin henkenä.

Olemme tänä päivänä kokoontuneet Minnesotan raittiusliiton 20:teen vuosikokoukseen, järjestääksemme tulevan vuoden toimintaa ja antaaksemme työsuunitelman tulevan vuoden johtokunnalle.

Tämä päivä on merkkipäivä Minnesotan Raittiusliiton historiassa, sillä onhan liittomme si-
 vuuttanut 20:nneen matkapylväänsä, saavuttanut nuoruuden elinvoimaisen ikänsä. Sentähden, koska meillä ei tule julkisuuteen tämän merkkipäivän johdosta mitään erityistä historiaa liiton olemassaolon ajalta, sallinette minun luoda lyhyen katsauksen liittomme perustamiseen ja sen ensimmäiseen toimintavuoteen. Sen jälestä tulen tekemään lyhyen katsauksen viime vuoden toimintaan. Minulla on tässä edessäni liittomme ensimmäinen vuosikertomus elok. 27 p:stä 1907 elok. 1 p:ään 1908 ja jonka on kirjoittanut veli Esa Torkko, Soudanissa, Minn. henäk. 31 p. 1908. Tästä ensimmäisestä vuosikertomuksesta lainaan

tähän omalla luvallani muutamia otteita. Alussa lausutaan:

“Tilasto on kuin tarumainen, sydämetön kummitus, joka istuu meitä kuolevaisia korkeammalla ja katselee ihmiselämää terävillä, sieluttomilla, läpituokeilla katseillaan. Pienempiinkin, likaisempiinkin nurkkiin sen katse tunkeutuu. Juhlallisemmankin, pyhimmänkin paikan sen kaikkialla harhaileva silmä saavuttaa. Se etsii aineksia, lankoja ja kohtaloita. Kylmällä kädellä se haalii kokoon kaikki elämän surut, huolet ja pettymykset, sydäntä repäisevät tuskat ja toivottomuudet, joihin heikot sortuvat. Ja samaten myös ilot ja toiveet, innostuksen salamet ja ihmistunteen ilmausten eri vivahdukset. Sille kelpaavat kaikki ainekset. Ei vähäpätöisintäkään viskaa se pois. Se sama kylmä käsi, kuin sukkela sormi, se kaikki yhteen liittää, punoo, kehittää luo ja kutoo kangasta kaikesta, — samaa yksitoikkoista kangasta, jonka ylitse katsoja useimmin välinpitämättömästi antaa silmänsä livahtaa. Numeroita, pelkkiä numeroita aina äärettömyyteen saakka. Ei mitään muuta kuin numeroita.

Mutta korkeampi sielu pysähtyy mielellään liikkeeseen tarkastamaan tilaston kudelmaa. Eroittaa siinä vähitellen kuteet ja loimet ja lankojen säikeet. Ja kuta likemmäksi silmä painuu tuota taikakangasta, sitä kiihkeämmin se siinä etsii aina uusia kuteita ja loimia, kunnes vihdoin kyyneleen kostea kiilto silmän pimittää. Sillä katse on numeroitten kylmän ristikon takana tavannut ih-

missydämiä ja kohtaloita lukemattomine tunnevärähdyksineen.”

“Koska tilastot ovat niin selvään näyttäneet ja todeksi todistaneet kuinka turmiollinen on viinaliike yhteiskuntaelämässä, niin tämän johdosta on raittiusväki yhä tarmokkaammin alkanut pohdita asiaa, että millä tavalla olisi tätä vastustettava. Yhdeksi vastustuskohtaksi on perustettu raittiusliittoja, jotka enemmän voimia kootakseen ovat voimakkaammin eteenastuneet viinaliikkeen ehkäisemiseksi. — Niinpä täällä Minnesotan ja Pohjois-Wisconsin raittiusväen keskuudessa heräisi innokas kysymys raittiusliiton perustamisesta ja niin tälle asialle perustusta laskemaan kokoonnuttiin Evelethiin Valon Lähde raittiusseuran talolle tammik. 27 p 1907. Perustamisasia sai heti lämpimän kannatuksen, siitä vain oltiin vähän erimielisiä että mille aatepohjalle liittomme toiminta lasketaan. Lukuunottamatta joihtakin sosialisteja, oli kaikkien yhteinen ajatus, että liittomme toiminta tulee olla puhtaasti *raittiusaatteen ja kieltolaan pohjalla.*”

Perustavassa kokouksessa on ollut edustettuina seuraavat raittiusseurat: Vesi, Toivon Tähti, Lahja, Tapio, Valon Tuote, Pohjan Leimu, Kannel, Länsi Toivo, Valon Lähde, Urania, Järven Kukka, Uusi Yritys, Muisto ja Totuuden Etsijä. Siis perustavassa kokouksessa on ollut edustettuna 14:sta eri raittiusseuraa. Kokouksen avasi Valon Lähde seuran jäsen J. E. Isotalo, joka myös tuli valituksi kokouksen puheenjohtajaksi. Kirjuriksi

valittiin Toivo Hattu Virginiasta. Aatteellisina keskustelukysymyksinä keskusteltiin tässä kokouksessa seuraavista:

1. Miten saataisiin aikaan enempi yhteistoimintaa eri raittiusseurojen kesken?
2. Miten saataisiin vanhempi väki entistä enemmän ottamaan osaa raittiustyöhön?
3. Miten saataisiin seurojen sisäinen toiminta vilkastumaan?
4. Uskonnon suhteesta raittiustyöhön?
5. Eikö olisi aika raittiusseurojen alkaa enempi toimimaan valtiollisella alalla?

Näitten keskustelujen jälkeen valittiin liitolle ensimmäinen 5-henkinen johtokunta. Valituksi tulivat seuraavat: Esimieheksi J. E. Isotalo, Evelethistä; kirjuriksi Toivo Hattu, Virginiasta; jäseniksi: Maria Järvi Evelethistä, J. V. Lilius Duluthista, Kalle Nikkilä Superiorista. Johtokunta keskuudestaan valitsi rahastonhoitajaksi Maria Järvelän.

Liitolle päätettiin laatia säännöt; laadinta jätettiin johtokunnalle.

Ensimmäisenä vuotena on pidetty neljä edustajakokousta. Toinen edustajakokous on pidetty Hibbingissä, Tapio raittiusseuran talolla, toukok. 26 p:nä 1907, jossa muun muassa keskusteltiin seuraavista kysymyksistä:

1. Miten saataisiin enempi tunnetuksi valtiopuolueen ohjelma?
2. Koko suomalaisen raittiusväen yhteenliittymisestä Amerikassa?

3. Mille kannalle on liiton alueella olevain raittiusseurain asetettava paikallisiin vaaleihin nähdennä?

Johtokunta esitti liitolle laatimansa säännöt. Sääntöehdotuksessa tehtiin joitakin korjauksia, ja säännöt sitten sinään hyväksyttiin.

Kolmas edustajakokous pidettiin Virginiassa Valon Tuote raittiusseuran talolla lokak. 20 p:nä 1907.

Kokouksen on avannut liiton kirjuri Toivo Hattu ja ilmoittanut, että liiton puheenjohtaja J. E. Isotalo ja rahastonhoitaja Maria Järvelä ovat matkustaneet Suomeen ja esitti täytettäväksi johtokunnan. Valituksi tulivat seuraavat: esimieheksi Esa Torkko Soudanista, jäseniksi Kalle S. Steckman Evelethistä ja John Lammi Spartasta.

Huomattavimmat keskustelukysymykset tässä kokouksessa ovat olleet: Päätetty painattaa valtiolliset puolueohjelmat suomenkielellä. Raittiusliiton tarpeellisuuden olemassaolo. — Mille kannalle olisi raittiusseurain asetettava suomalaisen työväenliikkeen suhteen? Lopuksi tässä kokouksessa on päätetty että vuosikokous ja sen yhteydessä vuosijuhla pidetään kesän ajalla.

Olisi paljon mielenkiintoisia poimintoja liiton toiminnasta kuluneen 20:n vuoden ajalla, mutta aikamme ei salli niitten tekemiseen tällä kerralla.

Suurilla yleisillä aatteilla on mukaansa tempaava tenho ja se löytää sointuja ihmissielussa sytyttämällä innostuksen tulta antautumaan aatteitten työhön. Aatteiden reipas kansa, valvova kansa!

Sen sytyttämä tuli ei sammu, se yhä suurenee. Sen uurtama vako tasangolla ei painu umpeen. Se saa yhä varmemman muodon. Yksi näitä suuria aatteita on myös raittiusaate, jonka työssä mekin Minnesotan raittiusliiton jäsenenä olemme ahertaneet kuluneena vuotena. Työmme on ollut monessa suhteessa ja monista syistä puutteellista suurina voittavan työn rinnalla, mutta me kuitenkin olemme koettaneet tehdä parhaamme heimomme kasvatustyössä kunnioittamaan lakia ja erityisemmin kieltolakia.

Meillä on nyt perustuslaki turvanamme, nimitetään kieltolaki. Mutta sitä rikotaan surkuteltavan paljon niinkuin kaikkia muitakin lakeja ja olisihan se maailman suurin ihme jos kansa, joka on vuosituhansia ollut alkohoolikuninkaan orja, raitistuisi yhdellä lain laadinnalla. Se tarvitsee vielä pitkäaikaista kasvatusta ja ankaraa valvontaa, että kieltolakia käytännössä toteutetaan.

Ikävintä on seurata kieltolain valvontaa. Näyttää näin raittiushenkilön silmiin, että nykyaikana ei sitä tahdotakaan käytännössä toteuttaa. Valvonnasta on tehty täydellinen irvikuva. Kielto lakivirkailijat eivät tee tehtäviään tai ei anneta niitten tehdä. Ovathan he vaan kansan silmään peittämiseksi ja jos joku on tehtävälleen uskollinen ja tahtoo velvollisuutensa suorittaa uskollisesti, niin hänet erotetaan toimestaan. Meillä on siitä esimerkkejä. Voin mainita yhden tässä. Keskelle tunnettu kansalaisemme mr. Matti Viitala tuli erotetuksi virastaan ja aivan yksinkertaisesti

siitä syystä, että hän oli tarmokas tehtävissään. Mutta raittiusliiton ja muitten useain järjestöjen suuresta painostuksesta oli hän nimitettävä uudestaan virkaansa ja hauska on seurata hänen toimintaansa, sillä nyt on taas alkanut keittimö keittimön perästä pyllähtää ja kuulin sivussa kirottavan, että "kun se pahuus taas tuli virkaansa, niin jo ensi viikolla "muunsainin" hinta nousi 1 dollari kallona."

Minnesotan Raittiusliiton toiminta on ollut kuluneen vuoden aikana hiljaista eteenpäin menoa. Mitään erityisempiä voittoja ei ole saavutettu, vaikkakin on koetettu voimaimme mukaan toimia. Johtokunta on koettanut parhaansa mukaan käytännössä toteuttaa sille vuosikokouksessa ja puolivuosis kokouksessa määrättyjä tehtäviä, mutta usein määräykset ja toivomukset on toista kuin että saada ne käytännössä toteutetuiksi, sillä matkan varrella tulee aina pettymyksiä jos voittojakin.

Vuosikokous Elyssä syysk. 19 p:nä 1926 ja puolivuosis kokous Virginiassa, Minn., maalisk. 6 p:nä 1927 olivat erittäin onnistuneet. Edustettuina oli noissa kokouksissa ei ainoastaan raittiusseuroja, vaan myös seurakuntia ja seurakuntapiiri ja useita eri hyvätarkoitettavia järjestöjä, joille kieltolain kunnioittaminen on sydämen asiana ja muuten aatteellinen innostus oli suuri.

S. K. R. V.-seuran vuosikokouksessa Evelethissä oli liittoja edustamassa Mrs. J. Aho ja Mr. Yrjö Heikkinen.

Raittiuspuhujia on liiton alueella kulkenut kaksi eri kertaa. Viime syksynä lokakuussa oli Minnesotan raittiusliiton puhujana tunnettu raittiuspuhujia opettaja Ivar Ahonen ja jonka puhujamatka tuotti liiton kassaan toistasataa dollaria voittoa. — Toisen puhujamatkan järjesti S. K. R. V.-seura Minnesotan raittiusliiton kanssa yhteisesti viime huhtikuulla ja puhujana kierteli tunnettu raittiuspuhujia mrs. Hilma Hamina Hancockista, Michiganista. Matka onnistui kiitettävän hyvin huolimatta huonosta kelirikko ajasta.

Poliittiseen taisteluun on liiton johtokunta ottanut osaa vuosikokouksen määräyksen mukaan, viime syksynä toimitettujen vaalien aikana vaikkakaan ei siinä onnistuttu läheskään toiveitten mukaan. Johtokunta on vuoden kuluessa pitänyt viisi kokousta. Johtokunta valitsi keskuudestaan niin sanotun pikkujohtokunnan, joka on kokoonnut neuvottelemaan kuusi eri kertaa johtokunnan määräysten mukaan.

Pyydän lopuksi lausua kiitokseni kaikille eri järjestöille ja heimolaisille siitä runsaasta suosiosta ja avustuksesta jota liittomme on saanut nauttia viime vuoden ajalla. Samalla olen kiitollinen työtovereilleni johtokunnan jäsenille siitä yhteisymmärryksestä ja sovinnollisuudesta, jolla on koetettu jaloa aatettamme eteenpäin viedä ihmiskunnan siunaukseksi ja onneksi.

Paljon on tehty, taisteltu ja kärsitty ihmisten vapauden puolesta, paljon on, kuten sanoin — siinä kamppailussa erehdyttykin ja tappioita koet-

tu. Mutta aate elää, ja innostaa mieliä vielä tänä päivänä. Uuden raittiin aamun koitto kajastaa halki maailmojen. Se verensä ja kyyneleensä kiviin juoksuttaneelle maailmalle ennustaa onnellisemman ajan alkamista.

Virginia, Minn., syyskuun 3 p:nä 1927.

J. E. Laukka.

Joka talossako olutta?

Siltä taholta, jossa ei kannateta raittiutta eikä välitetä kieltolain kunnioittamisesta, väitetään että nykyisin löytyy melkeinpä joka talossa oma-keittoista olutta. Niin hullusti ei kuitenkaan todellisuudessa ole asiain meno. Vielä on paljon kohteja ja runsaasti ihmisiä, joiden janon sammuttaa puhdas vesi ja muut raittiusjuomat, että heidän ei tarvitse ollenkaan käyttää tuota inhoittavaa hajua antavaa omakeittoista olutta. Kieltolakia kunnioittava kansalainen ei ilkeä huokua ympäristöönsä oluen alentavaa hajua. Väitetään usein myöskin, että tuo olut ei mene päähän. Kansallisuudellemme häpeäksi saamme kuitenkin nähdä usein kotitekoisestakin oluesta juopuneita. Ja jos nyt niinkin olisi että olut ei päähän menisikään, niin menehän se kuitenkin vatsaan, jossa se tekee vaikutuksensa. Ja useimmissa tapauksissa ei tuo vaikutus ole ihmiselle, käyttäjälle eduksi. Eräässäkin tapauksessa, jossa äkkikuolema tuli lääkärin tarkastettavaksi, oli lääkärin lausunto, että kuoleman syyt olivat aiheutuneet liian koti-oluen käytön aiheuttamasta myrkytyksestä munuaisiin. Näin ollen tuntuu järjettömältä kenenkään käyttää juomaa, josta on inhontunnetta ympäristölle ja turmiota itselle.

Laki yksinkertaisesti kieltää valmistamasta ja

säilyttämästä väkijuomia. Kotonakin on se kiellettyä. Sellaiset kodit, joissa väkijuomia valmistetaan, ovat kapakoita lapsille ja nuorisolle. Täällaisten kotien isät ja äidit, mitä odotatte silloin pojistanne ja tyttäristanne, kun ojennatte heille olutlasin heidän janonsa samuttamiseksi? Uskon, että ette voi tähän kysymykseeni antaa pätevää vastausta jos vain pyysähdytte ajattelemaan niitä seurauksia, joihin väkijuomien käyttö ihmistä johtaa. Vielä on totta sekin, että siinä kodissa, jossa olutlasit helisee, siellä usein kodin rauha jyrisee.

Nyt olisi kansan käsissä lopettaa kaikki päihdyttävät juomat. Lopettamiseen on laki puolella. Eikö kieltolaki, samoin kuin muutkin lait, ole laki, jota kannattaa kaikkien kunnioittaa, sillä todistettavastihan se tuo elämän puhtautta ja hyvinvointia. Paljon on sellaisia, jotka näkevät elämässä vain niitä, jotka rikkovat lakia ja ikäänkuin mielihyvällä osoittelevat olevan niitä kaikkialla. Onkohan tuo puolustukseksi itsellenne? Etkö, hyvä kansalaiseni, voisi sanoa jyrkästi: vaikka kaikki muut rikkoisivat kieltolakia, niin en ainakaan minä, ja vaikka kaikissa muissa kodeissa keitetäisiin olutta, niin minun kodissani ei. Tämä tällainen kanta on kunniakasta. Näyttäkää lujaa tautoa ja hyvää esimerkkiä, älkääkä luulko että voitte puolustaa itseänne osoittamalla toisten virheitä.

Sanotaanhan sitä usein raittiusseuralaisistakin että nekin juovat salaa. Jos niin ikävästi sattuu että seuroissa on joitakin jäseniä, jotka rikkovat

seuran sääntöjä ja omia pyhiä lupauksiaan, niin koituu sellaisesta häpeä itselleen rikkojalle ja tuskat hänen omalletunnolleen. Sellaisesta ei kuitenkaan voi seuraa syytellä ja häväistä, olkoonpa tuollainen henkilö niin johtoasemassa kuin tahansa. Raittiusseuran säännöt vaativat ehdotonta raittiutta.

Kaikissa yhdistyksissä ja seuroissa voi aina löytyä sellaisia, jotka eivät elä sääntöjen vaatimusten mukaisesti, mutta eihän se ole seuran syy. Raittiusseurat, samoin kuin muutkin seurakunnat, tekevät voitinsa mukaan työtä kansalaistemme pelastamiseksi. Yhtykää tähän työhön ja nähkää ylöspäin nousu. Älkää tuomitko, vaan katselkaa tulevaisuudessa oman kylvönne hedelmiä. Ellei mitään tehdä raittiuden eteenpäin viemiseksi, ei voida minkäänlaisia näkyviä tuloksia odottaakaan. Ja jos ei meillä henkilökohtaisesti olisikaan aikaa ottaa osaa seuratoimintaan, niin voimmehan kuitenkin antaa puolustavan sanamme. Sekin vaikuttaa nostavasti. Sekin on parempi kuin lainrikkojien esittäminen ja sormilla osoittelu ja seurojen toiminnan alaspäin painaminen.

Ja sinä arvoisa kansalainen, joka rakastat raittiutta, seisoo rivissä lujasti vaan. Jollet työlläsi näkyvää saa, oma elämäsi ainakin raittiina kuokostaa.

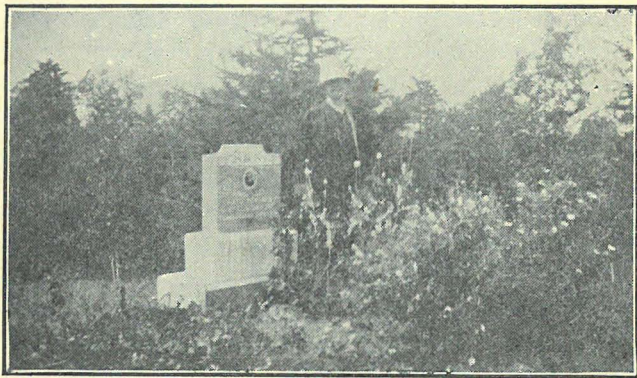
Staava Rasku.

Hautakummulta.

Usein elämässä astuu eteen hetkiä, jolloin tulee halu mennä kalmistoihin, sinne, jossa mekin kerän saamme levätä ikuista lepoamme. Omaistemme, ystäviemme ja tuttaviemme haudoille silloin kulemme ja tuntuu siltä kuin nuo kylmät hautakivet meille haasteleisivat. Kuta rakkaampi oli meille tuo mullan alla makaava, sen enemmän sen haudalla viihdyimme ja sitä enemmän muistot yhdessä eletystä elämästä sieluamme astuvat.

Aatu Rekonen, jonka hautakummun esitämme tämän kirjoituksen yhteydessä, oli syntynyt Hirvensalmella, Mikkelin läänissä, Suomessa elok. 24 p. 1853 ja kuoli jouluk. 24 p. 1925. Jo nuorena poikasena Aatu harjoitteli liike-elämää vanhemman veljensä kauppaliikkeessä ja mieheksi tultuaan oli monilla liikealoilla Suomessa. Kun hän 1893 tuli Amerikkaan ja silloin oli maassa huono aika, joten siirtolaiset olivat iloisia kun saivat jotain ansiotyötä, pääsi Aatukin rautatielle rata-pölkkyjä asettelemaan paikoilleen. Tässä työssä työskenteli samaan aikaan kolme suomalaista kultaseppää ja yksi kuvernöörin kirjuri. Heistä Aatu tapasi kertoa, että ne olivat hyviä tovereita silloin kuin olivat selvin päin, mutta auttamattomia juoppoja kun olivat niin palkkansa saatua joivat ja silloin Aatu joutui niin kiusalliseen asemaan,

että hänen raittiusmiehenä oli jätettävä työpaikansa. Silloin Aatu alkoi sanomalehtialalle "Uutta Kotimaata" edustamaan ja niin hän työskenteli tällä alalla yli 30 vuotta, kuolemaansa asti. Liikkuessaan ympäri tämän laajan Amerikan maan oli Aatu saavuttanut laajan tuttavapiirin. Ystävällinen ja iloinen kun oli, niin ihmiset ottivat ilolla hänet vastaan kun hän aina uudestaan paik-

Aatu Rekosen hauta Palossa, Minn.

kakunnalle saapui. Raittiusmiehenä hän oli järkähtämätöin ja ujostelematta teki huomautuksen väkijuomain turmiollisuudesta, milloin vain siihen tilaisuus sattui. Samoin uskonnossaan hän oli horjumaton "Suomi-Synodin" kannattaja, vaikka liikemiehenä hän ei vastustanut muitakaan seurakunnallisia harrastuksia. Suomalaisuus oli niin rakas asia, että hän olisi mielellään suonut nouse-

van polven käyvän suomalaista koulua ainakin jonkunverran ja siksi hän oli aina ensimmäinen uhraamaan Suomi-Opistolle, monesti yli omain tarpeittensakin. Aatu olisi toivonut että Suomen kansa säilyttäisi jotain omatakeista täällä vieraisa oloissa. Siksi hän rakasti kokonaisuutta ja kärsi suuresti siitä, että me olemme täällä hajautuneet niin moniin ryhmiin. Maan laeille hän oli kuuliainen ja ymmärsi että on "sitä kuusta kuuleminen, jonka juurella asunto".

Varojaan ei Aatu silloin säästänyt kun oli joku yhteinen hyvä asia kysymyksessä. Niinpä hän oli aulis avustamaan niitä yrityksiä, joita kansallisuusaatteen ja uskonnon nimissä alettiin ja joissa yrityksissä hän menetti tuhansia dollareita. Näistä hän ei ollut tapana suuresti valittaa. Sanoi hän vain että: "niinhän ne on kaikki isommatkin liikkeet alettu ja jos ei olisi ollut ketään joka olisi uskaltanut uhrata niin mitään ei olisi saatu maailmassa aikaan". Aatu uskalsi yrittää ja valitan suuresti, että monet käyttivät tätä uskallusta hyväkseen väärällä tavalla. Rehellisenä miehenä hän uskoi muittenkin rehellisyyteen. Seurasi monta katkeraa pettymystä, mutta hän kärsi kaikki hiljaisuudessa ja toivoi vain ettei hän itse tulisi muille rasitukseksi. Niinpä sallimus suosi niin, että kun hän keväällä 1925 sairastui keuhkokuumeeseen ja joutui ensi kerran sairaalaan, niin silloin oli onni saada etelässä omistamaansa metsää myydyksi. Tästä tuli varoja sairauskulujen peittämiseksi. Kolme eri kertaa oli Aatu saira-

lassa tohtori Armisen hoidossa johon hän suuresti luotti ja niin parani aina, että voi toimia asioitaan, mutta ensimmäinen sairaus oli jättänyt niin vakavat jäljet, että kun hän jouluk. 16 p. tunki taas kovempaa pistosta ja kylmän ilman vuoksi ei voinut lähteä tohtori Armisen luokse Duluthiin, niin kutsuimme lähempää kotiin lääkärin, joka totesi että toinen keuhko oli palanut pahoin, sydän ja munuaistauti on jäänyt ensi sairaudesta, joten parantumisesta ei ole toivoa. Tämä oli kova kuulla, ainakin minulle, joka olin sairasta lähinnä. Lääkärin lausunto toteutui pikemmin kuin osasin aavistaakaan. Ainoastaan 8 päivää oli sairas heikompi, mutta oli ylhäällä joka päivä. Kuolinpäivänsä edellisenä iltana kävi vielä minua keittiössä katsomassa kun siellä iltatöitäni valmistelin ja sanoi: "Mitäs sinä vielä hommaat?" Oli täydellä tajulla ja vielä niin hyvissä voimissa, että ei ollut aavistustakaan että kuolema seisoi jo oven takana. Oli joulun aatto 1925, jolloin sammui se valoisa elämä uhkuva toiminta niin hiljaa ja rauhallisesti että aivan oli uskomatointa. Aamupäivällä puhelimme kaikista asioista ja edellisenä iltana hän minulle huomautti että pyytäisin jonkun toverikseni. Sanoi: "Meillä on nyt vakavat ajat, minä säälin sinua." Mutta enhän tahtonut ketään vaivata koska luulin vielä huonommankin ajan tulevan. Joulun aattona kello 3:15 nousi sairas ylös vuoteesta, mutta samalla sanoi: "Mikäs nyt?", pani maata, risti kätensä ja — henki oli paennut. Se tapahtui niin äkkiä, että en ensin

ymmärtänyt mitä tehdä. Virkoin "Jumala siunatkoon Aatua". Soitin naapuriin, josta sain kiitollista apua.

Aatu Rekonen meni avioliittoon neiti Hilja Raappanan kanssa Kalevassa, Mich., kesäk. 23 p. 1905. Oli hyvä aviopuoliso. Ei tarvinnut pelätä että olisi huonolla tuulella kotia saapunut. Aatulla oli kolme pitkää paastoa: tupakka-paasto 50 vuotta, tanssi- ja juoma-paasto 46 vuotta. Juoppo hän ei ollut koskaan, mutta oli joskus häissä viinilasini ottanut.

Lapsenaan Aatu kohteli vaimoan. Ehkäpä se johtui siitäkin, kun ikä-ero oli niin suuri. Hautauspäivän iltana lausui eräs naapuri: "Se vainaja, joka tänään kätettiin maan poveen kelpasi esimerkiksi nuorille ja vanhemmillekin aviomiehille. Aatu ei olisi suonut, että hänen Hiljansa päälle kukaan kylmää vesipisaraa heittäisi". — Kiitos Aatu kaikesta! Minun ajatukseni kertoo paljon enemmän kuin voin sanoiksi pukea. Jumalan rauha, rakas puoliso.

Palo, Minn., syysk. 6 p. 1927.

Hilja Rekonen.

Oman tupamme eteinen olisi puhdistettava.

Me raittiusväki hyvin mielellämme puhumme ja kirjoitlemme aatteellisesta raittiustyöstä ja sen saavutuksista. Olemme, varsinkin kokoukselämässä, mielestämme mainioita maailmanparantajia ja näpsiä asettamaan arvostelumme terävän kärjen kieltolain noudattamista valvovan virkamiehistöön niskaan, jos tämä ei ole onnistunut sitä tahi tätä tiedossamme olevaa viinakeittimötä hävittämään tahi saattamaan esivallan ankariin pihteihin sitä ja sitä väkijuomien salamyjää. Me olemme valmiita myöskin levittelemään juoruja ja kertomaan juttuja kuinka muka se ja sekin kieltolain valvoja ottaa lahjuksia ja silmittömästi rikastuu toimensa kustannuksella. Meillä on hyvin paljon, sanoisimmeko "kamari-innostusta", mutta ainoastaan hiukkanen käytännöllistä toimintaa, täyttääksemme edes kansalais- ja ihmisvelvollisuuksiamme kun tulee kysymykseen aktiivinen toiminta jossain, sanottakoonpa vaikka kieltolain valvonnassa. Kun taistelumme tuloksena astui voimaan kieltolaki, suurin osa meistä usкои että nyt on maailmassa kaikki hyvin. Jätimme lain kirjaimellisen voimaanpanon yksin hallituksen niskoille, emmekä ole sitten tehneet juuri mitään auttaaksemme tuota koneistoa. Olemme jättäneet voimaanpanijat yksin urillensa ja ihmette-

lemme, että viinaksia keitetään ja myydään ja juodaan "kauheasti"...

Mistä tämä tällainen asiantila johtunee, on vaikeata sanoa. Mielellämme olisimme taipuvaiset uskomaan että se johtuu suureksi osaksi suppeanäköisyydestämme, pelkuruudestamme ja luontemme muista heikkouksista. Ollessamme vuosikymmeniä raittiustyön matkassa, tehdessämme kasvatustyötä aina ulospäin, olemme paljon lyöneet laimin oman "minämme" kasvattamisessa. Meissä on paljon henkisesti epäräitistä, josta tulisi raitistua. Ja anteeksiantamatonta aikaansaattomuutta asiaimme ajamisessa, joka pitäisi kitkeä itsestämme, ollaksemme todellista raittiuskansaa sanan täydellisessä merkinnässä.

Sellaisia me olemme niitten silmissä, jotka eivät joukkoomme kuulu. Ja silmiämme vasten sinkautetaan aina silloin tällöin teräväpiikkinen arvostelun ruoska. Mutta siltikin me vain liikutellemme korviamme kuin äkimys muuli, emmekä ota ojentuaksemme...

Tekisi mieli sanoa että: olemme parantumattomia. Olemme tulleet niin kovapäisiksi että niihin ei enää mitään uutta mahdu. Ja niin laiskoiksi, että emme viitsi enää silmiämme pitää täysin avonaisina. Me torkumme silloin kuin olisi toiminnan aika ja syyttemme kanssaihmissiämme mahdollisista ja mahdottomistakin vioista ja puutteista..

Eikö tämä jo tunnu mielestämme hirveältä? Eikö jo nenissänne tunnu löyhkä oman farisealaisuutenne hapatuksesta?

Jos uskoisin kaikenlaisten voimasanojen käytämisestä olevan apua, panisin tähän kaikki ne, joita kielessämme löytyy ja lainaisin vielä lisäksi muistakin maailman kielistä, ainakin tunnetuimmista. Niin kiehuu sisimmässäni. Olen suuttunut itseeni ja olen suuttunut teihin. Senkin vetelykset...

Meissä täytyy tapahtua muutos. Pelkuruuden täytyy hävitä, katsantokantain muuttua ja mielemme raitistua.

Ennenkuin voimme täysipainoisesti asiaamme ajaa täytyy meidän oppia ensin puhdistamaan oman tupamme eteinen ja sitten vasta voimme moittia kanssaihmistemme tupien eteisten likaisuutta...

Turkka.

Viinasien kintereillä.

Se kun tässä Raittiuskansan Kalenterin toimistustyössä on aina ollut puute kirjoituksista, jotka liikkuisivat enemmän työtämme auttavan käytännöllisen toiminnan aloilla, pisti mieleeni, että eiköhän itse kieltolain voimaannpanon valvoja, hallituksen virkamies, voisi kirjoittaa oikein jännittävää kertomusta jostakin kaappauksestaan, salaisen viinatehtaan hävittämisretkestä, niin tarkoitusta varten päätin kääntyä sellaisen puoleen. Olisihan siinä vaihtelua kalenterin sisältöön. Tällainen kieltolakivalvojan puoleen kääntyminen olikin verrattain huokea, sillä onhan meillä Veljeysseuran johtokunnassakin mies, joka on kieltolain valvojan toimessa. Nimellisesti tuntee raittiuskansa hänen ja täällä Pohjois-Minnesotassa tunnetaan hän henkilökohtaisestikin raittiuskävien riveissä. Hän on Matti Viitala, Mountain Ironista, reilu ja pelkämätön. Päätin siis kiusata häntä kirjoittamaan heti kun tapaan. Tapasin hänen täällä Duluthissa.

“Hei, Matti!” oli ensimmäiset sanani kun hän vakavana asteli vastaan vilkasliikkeisimmällä kadulla. “Sinun pitää kirjoittaa raittiuskalenteriin oikein jännittävä juttu jonkun viinatehtaan hävittämisestä. Sellainen jännityskertomus, että tepsi...”

Matti katselee ihmeissään ympärilleen, arvatengin ajatellen että mistähän se sellainen ääni kuuluu, huomaa puhujan ja suu leveässä hymyssä tarttuu käteeni. Tiesin jo ennestään että Matilla ei ole paljon aikaa puheluihin, silloin kuin on asialla ja ehätkin kysymään: "Onko hoppu?", uudistaen samalla äsken esittämäni vaatimuksen.

Matti katsahti kelloonsa...

"Minulla on puoli tuntia aikaa, missähän me sen vietämme?" Satuimme juuri kahvilan kohdalle. Yhteisestä sopimuksesta työnnyimme sisälle ja painuimme perimpään soppeen. Tilasimme kahvit ja siinä juodessamme painostin hänen mieleensä tuota mielestäni sillä hetkellä kaikkein tärkeintä asiaa, saada häneltä jännityskertomus kalenteriiimme.

"Ei, hyvä veli, minulla ole aikaa kirjoittamiseen", esteli Matti. Mutta kun sattuu tässä välipää jonakin iltana, käyn luonasi ja haastelen. Voithan siitä "pykätä" haluamasi jutun."

Siinä vähän aikaa kinailtuamme, kumpi meistä kirjoituksen kirjoittaisi, sovimme vihdoin, että hän saapuu luokseni haastattelulle. Sitten erottiin.

Kului muutamia päiviä... Ajattelin jo, että ei taitanut Matilla olla aikaa... Iltasilla oli kehrännyt mielessäni kaikellaisia seikkailuja salaisten viinatehtaitten hävittämistouhussa ja olin juuri aikeissa, että aivan oman mielikuvitukseni avulla luon kertomuksen, joka käy täydestä. Mutta sa-

malla soi ovikello. Menin avaamaan ja siellä oven takana oli Matti...

"No, sehän sopi mainiosti! Pelastit minun synnistä kun saavuit! Nimittäin valheen synnistä", toimitin tulijalle, lähemmin selitellen, mitä olin juuri mielessäni päätellyt.

Matti katsahti hätäsesti kelloonsa ja istahti osoittamalleni tuolille. "Minun täytyy kello 8 olla hotellissa tapaamassa erästä "mestaria", joka aikoi tulla jotain ilmoittamaan", esitti hän.

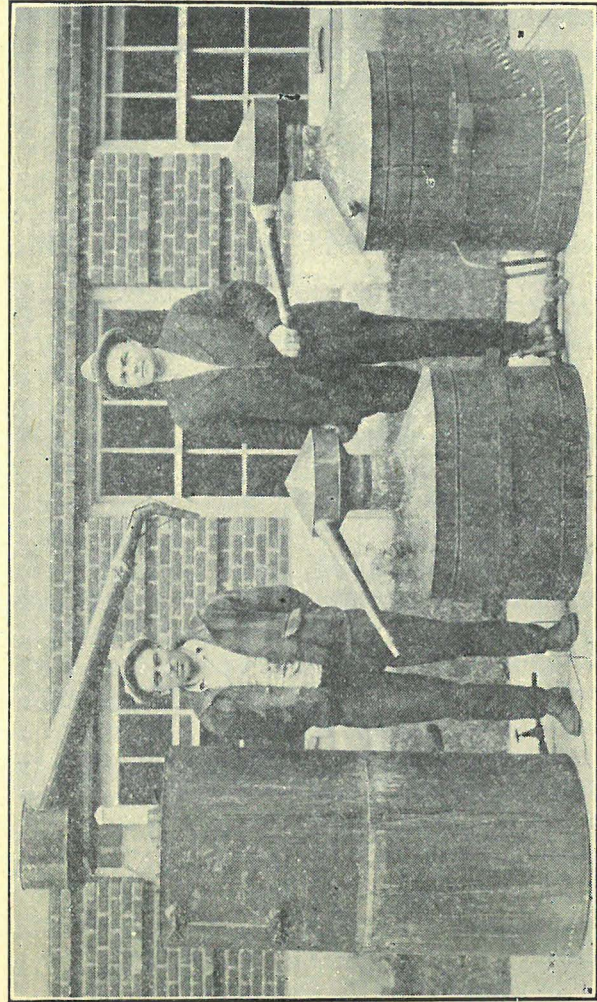
Ennätin jo mielessäni tuomita hornan tuuttiin kaikki kellot, ilmiantajajat ja muut, mutta Matti ei antanut aikaa joutavoimiseen, vaan esitti asiansa, että hän tuli nyt kertomaan. Taas katsahti kelloon ja sanoi, että "ei ole oikein tuntiakaan aikaa" ja alotti:

"Viime heinäkuun puolivälissä eräs lakia kunnioittava kunnan Amerikan kansalainen ilmoitti minulle että erään nevan laiteella, pohjoiseen Hibbingin kauppalasta, Minnesotassa, on oikein jättiläis-viinatehdas täydessä käynnissä. Samalla kun hän tuon uutisen ilmoitti, antoi hän ymmärtää, että miehet, jotka "tehdasta" käyttivät ja ylläpitivät, eivät paljon välitä toisen ihmisen hengestä, että salapolttimon kimppuun olisi mentävä hyvin varustettuna ja mahdollisimman taitavasti. Tuo tiedonanto oli minulle mieluisa, sillä olimme vainunneet jo pitemmän aikaa, että jossakin sieläläpäin pitäisi olla viinavarastoja. Olimme tehneet ympäristön metsissä risteilyjä, mutta tuolle neuvotulle paikalle emme vielä olleet osuneet, sillä

niin taitavasti olivat sinne johtavat polut peitettyt.

“Kun olin tehnyt tarpeellisia alkuvalmistuksia ja saanut luotettavat apulaiset itselleni, läksimme samoilemaan metsien halki kohden osoitettua nevaa. Se oli varhainen aamutunti kun taipaleelle painuimme. Matkalla puheltiin puoli ääneen ja korvat äärimmilleen jännitettynä kuuntelemaan kaikkia metsästä kuuluvia ääniä ja tarkastelemaan niitten äänten lähtöä, kului matka hyvin. Oltiin lyhyen matkan päässä nevan reunalta, jonka toisellapuolen salapolttimon selitysten mukaan pitäisi sijaita. Seisahduttiin, tarkastettiin aseemme ja neuvoteltiin. Kun joukkomme ei ollut sen suurempi kuin kolme miestä kaikkiaan ja emme tienneet “vihollisemme” lukua, päätimme parhaimmaksi että pysyttelemme toisiamme lähellä ja sopivan hetken tullen “iskemme äkäsesti”. Olin hyvilläni siitä, että toverini olivat karaistuja monessa kovassa kahakassa, joten voin heihin luottaa asiain menon kaikellisissa käännteissä. Päätimme että sanattomina hiivimme lähemmäksi nevan reunaa ja jatkamme hiipimistämme vielä vallitsevan pimeyden suojassa lähelle tehdasta, kaartuvaa kankaan laitaa myöten.

“Olimme jo mielestämme koko lähellä paikkaa, jossa salapolttimon pitäisi sijaita. Painauduimme maahan ja aamukajon hämärässä tarkastelimme ympäristöä. Ei jälkeäkään salapolttimosta. Ajattelin jo että jokohan, peijakkaat, ovat taas saaneet vainua tulostamme ja vie-

Hibbingin, Minn., takavarikoidut vihankeittopannut. (Oikealla Matti Viittala.)

neet pois kojeensa ja hävittäneet maan tasalle koko laitoksen. Vähän pettyneensekaisin tuntein kohotin päätäni ja katsoin itäiselle taivaanrannalle yhä enemmän valkenevaa taivasta. Huomasin tuolla etäämpänä olevassa puussa jotain liikettä. Viittasin tovereilleni havaitsemaani suuntaan, asettaen sormeni suuni poikki merkiksi, että ovat ääneti. Tarkastelimme puuta ja kun päivä vaalenemistaan vaaleni, huomasimme että puuhun oli rakennettu lava, josta tikapuut johtivat maahan. Lavalla istui mies, pyssy poikkiteloin polvilla, toinen käsi pyssyn piipulla ja toinen liipasimella, ikäänkuin olisi valmis joka hetki oikasemaan tuliluikkunsa kohden vastenmielisiä tulijoita...

“Vahti! Sittenkin on polttimo tässä lähellä... Hyväpä kuuluu”, suhahdin toverilleni. Neuvotelimme hetken kuiskien. Päätimme kaivautua mättäitten ja maata liki olevien kuusten oksien suojaan ja odottaa. Arvelimme, että ei se iankaiken tuo yksi mies puussa olisi, että tulee siinä vahdin muutoskin. Arvelimme myöskin, että “päävahti” täytyy olla itse “tehtaalla”, jonne tien osoittaa vartiopaikaltaan poistuva.

“Makasimme ja odotimme. Kauan ei meidän tarvinnutkaan odottaa, ennenkuin puussa istuva näytti eleitä että hän aikoo jotain tehdä. Hän nousi seisaalleen, tähysteli huolellisen näköisesti ympärilleen. Sydämemme löi hieman kiivaamassa tahdissa. Jos, tuo, “kotka”, huomaa meidän lymypaikastamme, on laukausten vaihto käynnissä ja viinankeittäjät hälyytetty pakoon... Ei

huomanut. Kun vahti oli vielä kerran vilkassut päinvastaiselle suunnalle, jossa olimme, laski hän pyssynsä lavalle ja alkoi kavuta tikapuita maahan.

“Emme uskaltaneet liioin hengittää, peläten että hengityksemme ääni ilmaisisi meidät. Maahan päästyään heitti mies pyssyn olalleen, vilkaisi vielä kerran ympärilleen ja läksi painumaan kankaan kuvetta eteenpäin. Päästimme hänet loittomaan niin kauas, että ryömimisestämme syntyvä kahina ei hänen huomiotaan herättäisi.

“Hetken ryömittyämme yhtäkkiä aukenee etemme pieni aava, jonka reunalle kangasmaan suojaan, murrokoon, oli rakennettu tervapaperilla päällystetty maja. Majan ovi avautui meidän puoleisesta päätyseinästä. Sinne pyssymies painautui, sulkien oven jälkeensä. Majassa ei ollut savupiippua katolle. Arvasimme että keittäminen sisällä toimitetaan öljykeittimön avulla. Tarkastelimme kaikin puolin majaa ja kun huomasimme ovesa olevan pienen tähystysikkunan, päätimme kiertää majan sivulle, jossa ei ollut ikkunaa. Ryövimme ja konttasimme. Päästyämme tarkoittamaamme paikkaan, olimme kaikki kolme jalkeella. Ei ollut aikaa siekailuun. Astuin ovelle ja potkasin sen auki äkkiä. Toverini seisivat minun takanani kaikkeen valmiina.

“Äsken majaan mennyt vahti istui pöydän ääressä, syöden eteensä asetettua aamiaista. Hän ei ollut laskenut pyssyään kauemmaksi kuin poikkiteloin polviensa päälle. Kun ovi remahti auki, teki vahti tahtomattaan liikkeen ikäänkuin ai-

koisi siepata pyssyn käteensä. Katseemme kohetasivat toisensa... Hän huomasi että hänen päättänsä kohden oli ojennettu ampuma-aseeni, lie arvellut viisaammaksi jatkaa syöntiään ja katsoa hävityksen kauhistusta niin kauan kuin annetaan katsoa...

“Astuin sisään, toverit perässäni. Kaikeksi varmuudeksi sieppasin pyssyn vahtimiehen polvelta ja vilkaisin siihen. Se oli ladattu. Toverini olivat kiinnittäneet huomionsa toiseen, majan perällä hääräilevään mieheen ja riistäneet häneltä taskuaseen. Majassa seisoi neljä isoa viinankeittokojetta, joista kolme oli täydessä käynnissä. Tämän lisäksi oli keitettäväksi valmistunutta mäskiä useimpia tuhansia gallonia ja valmista korpirojuua 250 galloniaa. Siis sievä saalis ja niinkin vähällä vaivalla.

“Kun olimme miehet saaneet vaarattomiksi asettamalla kalvosraudat käsiin, rupesi yksi joukostamme vartioimaan vankejamme ja me toiset tarkastamaan perin pohjin majan sisustaa, jotta ei edessämme olisi minkäänlaisia “rotanloukkua”, joita monta kertaa on eteemme asetettu. Kävimme sitten hävittämään tehdasta. Otti nelisen tuntia ennenkuin olimme saaneet hävitystyömme tehdyksi. Suurin noista keittokojeista “tehtaan” isännän kertoman mukaan voi tuottaa 12 galloniaa tunnissa.

“Sitten loppu jutusta kävi kuin itsestään. Mäskit kaadeltiin maahan ja miehet marssitettiin kaupunkiin. Yksi joukostamme jäi vahtimaan vii-

napannuja niin kauaksi kuin kaupungista lähetettiin kuorma-auto niitä noutamaan. Ja loppujen lopuksi otettiin valokuva, jonka varmaan tämän kirjoituksen yhteydessä esitämme.

“Niin että onhan sitä tässäkin jo?”, lopetti veli Viitala kertomuksensa ja taaskin vilkaisi kelloonsa, jatkaen: “Täytyy jo lähteä, on aikaa parempi myydä kuin ostaa!” Tarjosi kätensä ja poistui...

Veljen mentyä ajattelin kertomusta... Tuumin mielessäni että suomalaista sisua kysyy tuo toimi. Ajattelin myöskin että kunpahan olisi Setä-Samulin palvelukseen heti kieltolain voimaantultua onnistuttu saamaan Matin laisia miehiä, niin vähemmän höyryäisi metsissämme rojukeittimöitä...

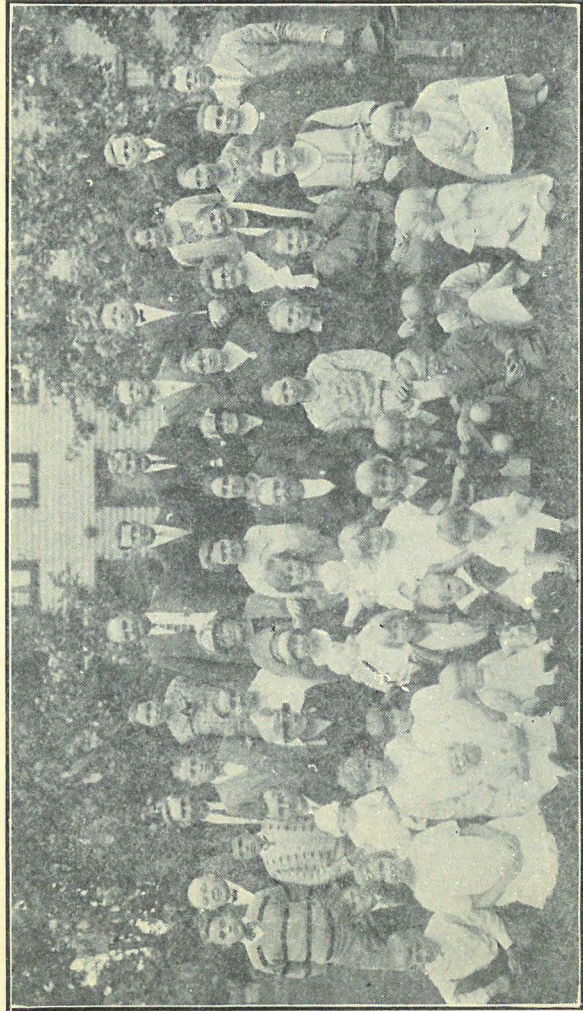
Heikki Karhu.

Taistelun muistoja.

Jo neljäs vuosikymmen on kulumassa, kun perustettiin Kilpi r.-seura, siis raittiustyö aloitettiin Conneautin suomalaisen kansan keskuudessa. Se oli ikäänkuin henkinen valon kynttilä, joka silloin sytytettiin palamaan. Se asetettiin kynttilänjalkaan, valaisemaan kansalaistemme keskelle sitä henkistä pimeyttä johon juoppous ja kapakaelämä olivat sen saattaneet.

Kuinka usein tuo sytetty valo, raittiusseuramme, on joutunutkaan monellaisten koetusten alaiseksi! On yritetty sammuttaa tuota kynttilän valoa. Kaikki ne aatevirtaukset, joita on kyläsämme liikkunut, ovat tahtoneet himmentää tuota henkistä valoa, tai saattaa sen kokonaan kannen alle, puhumattakaan väkijuomain käyttäjäistä ja raittiustyön vastustajista. Onpa seurakuntammekin taholta aina silloin tällöin tahdottu saonoin, saarnoin, ja tuomioin iskeä Kilpi-seuran toimintaan.

Mutta suurin syy noitten iskujen antamiseen on tietenkin, seuramme heikkoina hetkinä ollut seuran jäsenissä, tavassa, jolla aatteellista työtä on tehty. Väliin on laiskuuden ja väsymyksen hetket laimentaneet työtämme. Onpa myöskin osaltaan ollut petteireitakin seurassamme, jotka ovat salateitä kulkeneet ja himmentäneet raittiustyömme arvoa.

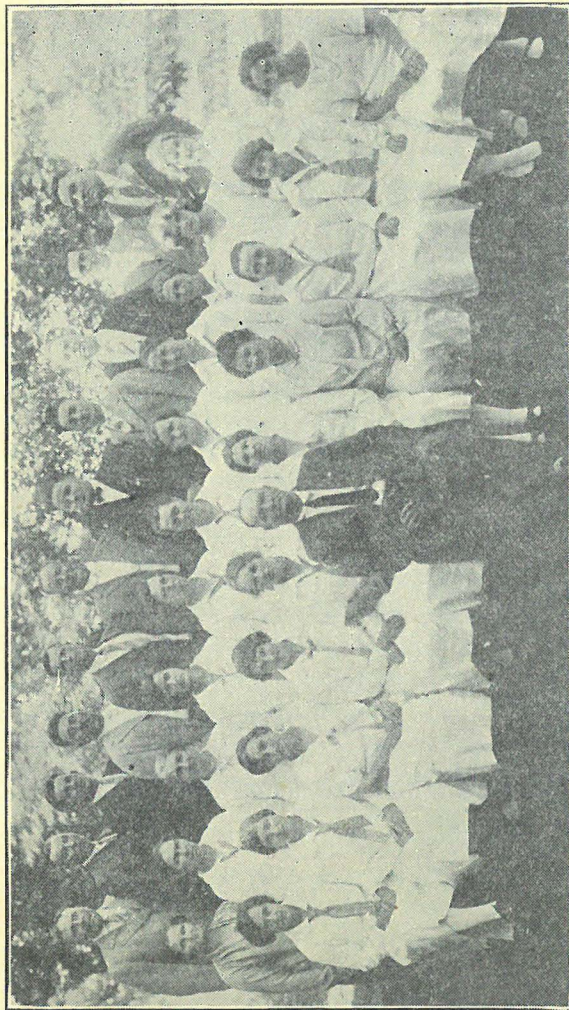

Osa "Kilpi" raittiusseuran jäsenistöstä Conneautissa, O.

Mutta onhan toki Kilpi-seurankin toimiessa kohonnut näyttämölle suuruuksiakin, jotka ovat esityksillään ja puheillaan saaneet suurta huomiota ja kunniaakin osakseen. Mutta nekin ovat pian väsyneet ja kovaa kohdatessa pakoon lähteneet.

Kaikki koetukset, kaikki puutteellisuudet, ja heikkoudet meidänkin Kilpi raittiusseurassa, sen sisäisessä ja aatteellisessa toiminnassa, kuin myöskin ulkoa päin tulevat iskut, ovat kestäneet vain ne Maijut ja Matit joista Lauttamus kerran "Koito"-lehdessä kirjoitti. Juuri nuo Maijut ja Matit ovat hoitaneet ja pystyssä pitäneet Kilpi raittiusseuraa. Ne ovat vuosia, vuosikymmeniä lähteneet kokouksiin, laittaneet iltamia, puhuneet, soittaneet, laulaneet. Lähteneet näytösharjoituksiin, lauluharjoituksiin. Kaikki taloudellinen ja henkinen toiminta on ollut vain noiden yksinkertaisten Maijujen ja Mattien hartioilla. Raittiustyö on ollut heille raskasta. He ovat tahtoneet säilyttää kansamme keskellä tuon henkisen valon, joka kerran sytytettiin valaisemaan.

Viime vuosina on seuramme toiminnassa ollut innostusta. On tehty raittiustalossa suuria korjauksia, joissa on ollut tuhannet dollarit kysymyksessä. Seuran toiminta on jaettuna neljään piiriin ja tarkoitettu saada kaikki seuran jäsenet otamaan osaa toimintaan. Siinä onkin hyvin onnistuttu. Myöskin on raittiusseuramme keskuudessa laulukuoro, joka on jo sekin toiminut yli neljä vuotta. On suuri onni jokaiselle yhdistykselle, jolla on laulukuoro. Kilpi seuran kuoro sai lisä-

Sekakuoro "Kilven Pahu", Conneantissa, Ohio.

voimia suomalaisilta henkivakuutus osastoilta miesten M. W. A. ja naisten R. N. A., jotka täällä työpäivänä juhlivat suurta juhlaa v. 1927. Ja kuoromme lauloi tuossa juhlassa, jossa kuorosta otettiin kuvakin. Myöskin on seurallamme ompeluseura, joka sekin on jo neljä vuotta toiminut ja pitänyt kokouksiaan kahdesti kuukaudessa, tiistai-iltoina. Mikä virkistävä ja samalla aineellinen hyöty onkaan ollut naistenme ompeluseurasta raittiusseuralle, sen henkisenä ja aineellisenä tukena!

Lopuksi tahtoisin mainita, että jos Kilpi-seuramme on ollut kylässämme kansallisena henkisen työn valona, on se samalla ollut kuin kotikuusi, joka on kylän keskelle kasvanut, siinä jo vuosikymmeniä humissut kylämme suomalaisen kansan korviin. Jokaisen korvan on täytynyt tuota kotoisen kuusen huminaa kuulla.

Raittiustyön vastustamista, jopa häväistystäkin kuulee usein kylässämme. Mutta ne ovat vain pintapuolisia, sillä elämämme vakavain kohtausten ja kysymysten sattuessa antavat kansalaset me vakavan tunnustuksen ja arvon raittiustyölle. Tuo raittiustyön henkinen kynttilä edelleenkin loistakoon, ja kansamme kuunnelkoon sen kuusen huminaa, jonka juurella asunto.

K. Kujala.

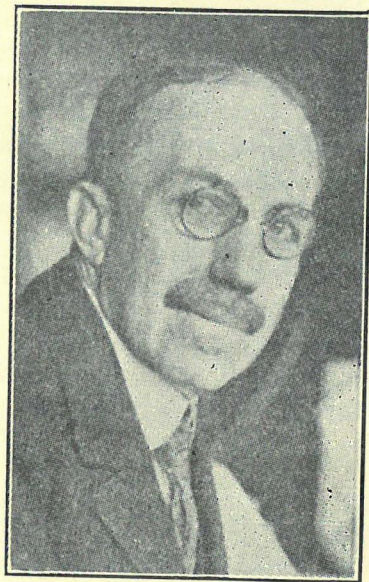
“Kilpi” raittiusseuran ompeluseuran virkailijat:
Miina Toppari, kirjuri.
Alma Hokkanen, puheenj. Maria Rajala, rah.-hoit.

Wayne B. Wheeler.

Ympäri Yhdysvaltoja ja kaikkiin sivistyneen maailman kolkkiin lennätti sähkösanomatoimisto Battle Creekista, Michiganista, syyskuun 5 päivänä 1927 sen surullisen sanoman, että sikäläisessä sairaalassa mainittuna päivänä oli silmänsä ikuisen lepoon ummistanut taistelujen mies, Anti-Saloon Liiton yleislakimies Wayne B. Wheeler, 58 vuoden ikäisenä. Lyhyessä tiedonannossa kerrottiin että hän oli tuotu kaupungin sairaalaan kolme päivää aikaisemmin kesäasunnoltaan Little Point Sablesta, jossa häntä jo pitemmän ajan vaivannut munuaistauti oli alkanut arveluttavammin vaivaamaan. Sairaalaan tuotua aikoivat lääkärin ensin tehdä leikkauksen, mutta kun huomasi, että sairas toipuu, jättivät leikkauksen tekemisen. Kuitenkin tapahtui käänne pahempaan päin viimeisenä elinpäivänään ja kuolema saapui äkkiä, yllättävänä.

Meille suomalaisillekin lienee Wheelerin elämäntyö kieltolakitaistelussa tunnettua, ainakin osittain, sillä usein huomattiin hänen nimensä sanomalehtiemme palstoilla silloin kuin taisteltiin kieltoain saavuttamisen puolesta ja sitten kun kieltolaki astui voimaan, huomattiin hänet aina eturintamassa siellä, jossa koetettiin herättää taistelua saadaksi kieltoain arvo allevedetyksi ja sen olemassaoloa järkytetyksi.

Mr. Wheeler oli syntynyt Brookfieldissä, Ohiossa, marraskuun 10 p. 1869 ja suorittanut tutkintoja Oberlin ja Muskingum Collegeissa ja Western Reserve Universityssä. Jo nuorena, opistossa ollessaan, innostui Wheeler kielto lakiasiaan ja työs-

Wayne B. Wheeler.

kenteli väsymättömällä innolla sen puolesta. Anti-Saloon Liiton lakimiehenä toimi hän vuosikymmeniä, saavuttaen toimessaan maanlaajuisen maineen. Eteviä puhuja- ja väittelijälahjojaan käytti hän aina eduksi asialleen ja näitten lisäksi oli

hänellä erinomainen järjestämiskyky ja terävä silmä. Hänen tietäjäsilmänsä keksi "märkien" salaisimmatkin vehkeet ja aina oli hän silloin hyvin varustettuna vastassa, kun siltä taholta hyökkäys tehtiin. Siksi vihasivatkin häntä väkijuomaliikkeen tukijat ehkä enemmän kuin ketään muuta raittiusväen joukosta ja häntä tuomittiin ja syytettiin. Mutta kaikki kesti tuo mies ja pulmallisimmaltakin näyttävästä otteesta selviytyi hän aina voittajana.

Lähtemättä omavaraisesti lähemmin selostelemaan edesmenneen raittiusmiehen elämäntyötä, lainaamme tähän tietoja, jotka Associated Press on antanut amerikalaisille lehdille. Niissä sanotaan:

"Wayne B. Wheelerin voimakas luonne heitti varjonsa jokaisen niiden katkerien taistelujen ylitse, joita on käyty kieltolaista ja sen voimaannosta Yhdysvalloissa, koska hän nimensä oli tullut merkitsemään kieltolakia sen kaikissa muodoissa.

Anti-Saloon Liiton ja sitä kannattavien laajojen kirkollisten järjestöjen tukemana Mr. Wheeler taisteli kauan ja sitkeästi perustuslain kahdeksannentoista lisäyksen ja sen voimaannanoasetuksen, Volsteadin lain, puolesta. Ja kun taistelu oli voitettu, työskenteli hän yhtä sitkeästi noiden lakien muuttamista tahi lieventämistä vastaan.

Hän oli kieltolakilaisten hengen todellinen perikuva, ja esitti Wheeler johtajan osaa kongressin saleissa, kapitolin ympärillä ja vieläpä Valkois-

sa Talossakin kaikkien sellaisten liikkeiden vastustamisessa, joiden hän luuli häiritsevän sitä kielto-lakitasapainoa, jonka hän ja kanssatyöskentelijänsä olivat aikaansaaneet.

On sanottu, että Wheeleriä vihasivat ja herjasivat määrät hänen toimintansa takia, vaan samalla on mainittu, että jotkut määrät ihailivat salaa kielto-lakijohtajan mainioita taisteluominaisuuksia.

Vaikkakin Anti-Saloon Liiton yleislakimies oli ilmeisesti vain liiton välikappale, oli Wheeler, mikäli Washington oli kysymyksessä, oma liittonsa ja hänen toiminnallaan siellä on tunnustettu olleen tavaton vaikutus kieltolakia koskevaan lainsäädäntöön.

Ei ollut mitään liikuntoa, olipa se miten vähäinen tahansa, kieltolain lieventämiseksi, joka olisi välttänyt tämän Ohiossa syntyneen lakimiehen terävän silmän. Nopeasti kuin salama iski hän jokaista ehdotusta, jonka hän uskoi kieltolakia vahingoittavan.

Taistelussaan asiansa puolesta Wheeler luotti melkoisessa määrässä painetun sanan arvoon ja tuli hänestä oikea mestari mielipiteittensä ilmaisemisessa sattuvin sanoin. Hänen sanomalehdistölle antamansa lausunnot olivat tavallisesti vain yhden koneella kirjoitetun paperiliuskan suuruisia, vaan jokainen sana niissä oli paikallaan.

69:n kongressin aikana Mr. Wheeler joutui vaihtamaan sanoja senaatin vaalirahastokomitean esimiehen, senaattori James A. Reedin kanssa. Tätä senaatin komitean kokousta ilmoitettiin laajalti

kahden vastakkaisen johtajan yhteentörmäykseenä, johtajan, joilla kummallakin oli aina sana valmiina ja joilla oli aivan päinvastaiset käsitykset kieltolaista. Kumpi pääsi voittajaksi, jäi ratkaisematta, sillä Wheelerin kannattajat sanovat Anti-Saloon Liiton johtajan nolanneen vastustajansa, kun taasen Reedin puolustajat olivat varmoja oman miehensä voitolle pääsystä.

Tämä oli ainoastaan yksi niistä monista yhteentoista, joita Wheelerillä oli Washingtonissa. Usein oli hän todistajana eri komiteain edessä ja kaikkialla, missä hän esiintyi, tähtäilivät mären tykkejään häntä kohden. Kuitenkin Wheeler ja hänen puolellaan olevat voimat säännöllisesti saivat torjutuksi jokaisen kieltolain vastustajien ukaaman etenemisliikkeen.

Heti Volsteadin lain säätämisen jälkeen keksi joku sanan "wheelerismi," jota käyttivät usein senaatissa ja edustajahuoneessa ne, jotka väittivät Anti-Saloon Liiton perustaneen jonkinlaisen "ylihallituksen", joka vinkautti ruoskallaan kongressia selkään ja antoi hallitusvirkaileijoiden maistaa samasta sarvesta. Leikillisesti tulkitsivat eräät henkilöt mainitun sanan merkitsevän sellaista mielentilaa, joka pani senaatin tai edustajahuoneen jäsenet nukkumaan siksi aikaa kun sotaiset mären tekivät hurjia hyökkäyksiään, herätäkseen ajoissa antamaan hyväksyvän äänen kirjurin huutaessa hänen nimensä, kun kysymyksessä oli äänestäminen jostain uudesta iskusta väkijuomaliikettä vastaan.

Wheeler oli aina valmis ilmaisemaan vastustuksensa, kun hän uskoi rahastodepartementin antaneen päätöksiä, joiden hän katsoi kieltolakia vahingoittavan. Kukaan rahastodepartementin virkailija ei ollut koskematon Wheelerin arvostelulta tällaisissa tapauksissa. Hän taisteli kauan Roy A. Haynes'in pitämiseksi kieltolakikomissionerina ja kulkeutui taistelu Valkoiseen Taloon asti. Mr. Haynes joutui lopulta häviölle, vaan samalla kun tämä tapahtui, oli apulaisrahastosihteerin Andrews'n, joka vastusti Haynesia, myös erottava."

Paitsi edelläolevaa, ovat maan johtavimmat sanomalehdet omistaneet Wheelerin muistolle, tunnustukseksi hänen elämäntyöstään, joukon kirjoituksia. Yksinpä tunnetusti "märkien" äänenkannattajakin, Baltimore Sun, antaa ylistävän tunnustuksen hänen rohkeudelleen. Tämän suuren rohkeuden arvelee lehti perustuvan kahteen päätekijään: "Ensiksikään ei kuuluisan vainajan elämässä ollut mitään intohimoa saada osakseen yleisen elämän julkisuuden kissankultaa eikä sen johdettavaa kunniaa, ja tyytyväisenä hän vaelsi ilman niitä, koska hän oli tilaisuudessa nauttimaan itse ydinmehua — nimittäin voimaa ja valtaa". Tämä on kaunis tunnustus — viholliselta.

Että raittiustyö kaikkine taisteluineen oli painunut Wheelerin koko olemukseen, todistaa hänen kuolinvuoteellaan sanelemansa kirjekin. Siinä lausuu kuoleva:

"Olemme voittaneet joka ainoan askeleen pitkässä taistelussamme kunniallisin keinoin, vaikka

olemmekin taistelleet tunnottominta ja häikäilemättömintä vihollista vastaan mitä historia tuntee. Olemme säilyttäneet voittomme hedelmät, huolimatta komersialisoidun paheen ja himojen-palvojain armeijan joukkohyökkäyksistä. Olemme myöskin taistelleet epäitsekkäästi. Raittiin Amerikan championit ovat uhranneet alttiisti aatteellemme. Vihollisemme taistelevat itsekkäissä pyyteissä, oli se sitten rahallisen hyödyn saalistamisessa tai himojen tyydyttämishalussa. Olemme taistelleet niidenkin sukupolvien hyväksi, jotka eivät vielä ole syntyneetkään.”

Wheeler oli sankari ja hänen kaatumisensa eturintamasta on antanut Amerikan raittiustyölle tuntuvan iskun. Siitä syystä tällä hetkellä täyttääkin Anti-Saloon Liiton johtomiesten ja jäsenten mielet kaipauksen tunteen lisäksi kalvava huoli siitä, kuka saadaan Wheelerin seuraajaksi?

H. K.

Raittiyslupaukseni.

Se oli myöhäinen syyskesän ilta, kaksi pientä veljeäni jo nukkuivat makeassa yö-levossaan, kun minä ja äitini aterioitsimme yksinkertaista illallis-ateriatamme. Äiti oli laittanut niin, että leipä juuri riitti minulle. Häneltä itseltään se hieman puuttui. Sen äkkäsin seuraavasta: Äiti oli irtautunut jo pöydästä loitommalle. Pieni öljylamppu tiukutti edessäni pöydällä. Ateriani päättyi. Lopui leipä. Perunia oli vielä kupissa. Muuta “sait dishiä” ei pidettykään. Kun nielasin viimeisen palani niin kysyn: “Äiti onko meidän leipä tässä kaikki? — “Niin se on. Eikö riittänyt?” — “Kyllä, mutta minä vain ajattelin josko meidän leipä on tässä kaikki”, vastasin minä. Samassa huomasin, kun äiti käänsi kasvonsa pois himmeästä lampun valosta, miten suuri, kirkas, kristallimainen *kyynel vier*i hänen kasvoiltaan alas, ja hän lausui: “*Siinä se oli taas kaikki!*” Vaikka äänensä oli hillitty, niin värähti se sittenkin.

Olin vielä hyvin lapsi. Mutta siitä huolimatta olin kehityksessä paljon ikääni edellä. Äidin kanssa olin keskustellut satoja kertoja elämän eri kysymyksistä. Leipähuolten mukana puhuttiin paljon muistakin asioista. Tosin kyllä keskustelut aina enemmän liikkui leipähuolissa, mutta puheltiin muistakin kysymyksistä. Varsinkin raittiusasiasta.

Isä oli jo ollut rikkaassa Amerikassa neljä vuotta, mutta perhe ei ollut vielä saanut sentinkään apua. Aina oli jotakin mikä esti hyvästä hankkeesta. Me jäimme avutta.

Siitä, jos isä sattuisi lähettämään vähän rahaa Amerikasta, oli monia eri suunnitelmia. Olipa sekin ajatus, että jokaiselle 10:nelle dollarille mikä Amerikasta saadaan, saisin minä lukukauden kansakoulua. Mutta rahaa ei tullut. Kun isä oli avarassa maailmassa, niin oli siitä äidillä ja minulla paljon puhumista, kun luvattua kultaa ei saatukaan.

Olin vilkasluontoinen ja utelias. Kyllästyneenäkin vastasi äiti satoihin kysymyksiin. Isää tietenkin arvosteltiin ankarasti. Puutos kotonamme johtui isän juoppoudesta. Äiti oli roteva ja terve. Kaiketi isä siksi unhoittikin meidät.

Tänä iltana ei keskusteltu. Kirkas kyynel mikä vieräi äidin silmistä puhui enempi kun mikään muu.

Nähtyäni miten äidin silmistä vierähti kyynel ja miten hän karttoi minua riitti tänä iltana keskusteluksi. Äiti ei olisi mtenkään jaksanut vastata kysymyksiini. Calumetissa oli isä. Niin! Me tiesimme ainoastaan osoitteen. Yhtä hyvin olisi jo voinut muuttaa jonnekkain toiseen paikkaan.

Pikku veikkoni kamppailivat hieman unissaan. Ei puhuttu mitään. Minä hiivin vakaasti ulos. Siellä tuntui niin tukahuttavalta. Siellä ulkona oli niin suloista. Tuhannet tähdet valaisi pimeätä taivasta. Muutamat olivat niin suuria ja kirk-

kaita. Minä katselin niitä mieltymyksellä. Tähdistä luin monta elämän tapahtumaa, ja ne tui-kuttivat minulle niin vilkkaasti. Mutta sitten yhtäkkiä eräs rauhaisa, suuri tähti, teki hirveän kii-reisiä liikkeitä. Himmeni, sammui ja taas leimahti kirkkaaksi. Viimein lensi pitkältä, pitkältä ja sammui kokonaan. Samassa muistin sielus-sani miten äiti sanoi väräjäväällä äänellä: *siinä se oli taas kaikki*. Se oli jännittävä hetki. Muistan sen elämäni loppuun. Siinä yön hiljaisuudessa miettiessäni ja tähtiä katsellessani pusertui käteni nyrkiksi. Tein päätöksen, jota en ikinä unhoita. Enkä kadu! Jospa jokainen yhdeksän vuotias poikanen tekisi samoin.

Vielä kerran kootakseni ajatuksiani koolle ja saadakseni tähdistä jotakin selvää pidin minä ensimmäisen raitiuspuheeni seuraavaan tapaan:

“Taivaallinen valtias! Sinä, joka asut siellä ylhäällä tähtien yläpuolella. Sinä joka olet niin suuri ja viisas. Sinä joka tiedät kaikki ja näet kaikki. Niin, sinä suuri Jumala olet kaikille armias ja hyvä. Sinusta puhutaan paljon ja sinua vastaan rikotaan paljon. Jos sinä olet minulle niin hyvä, että kasvatat minusta miehen, niin minä rukoulen että annat minulle paljon ymmärrystä ja hyvää tahtoa. Ymmärrystä että voin hyvin huolehtia elämäni tehtävistä ja olla uskollinen niissä. Isäni on huono mies. Tee minusta parempi. Minä lupaan sinulle etten anna lasteni ja vaimoni koskaan nähdä puutosta leivästä. Eikä ikinä pidä minua nähdä juopuneena. Minun

vaimoni ja lapseni eivät saa koskaan tulla unhoitetuksi minulta. Jos sinä teet minusta *miehen* niin minä koetan olla ja pysyä miehenä. Tämän lupaan sinulle tähtien todistajana ollen.”

Tämä puhe oli äänetöin ja kuuliakuntana oli yön pimeys ja taivaan tähdet. Olen puhunut satoja eri kertoja eri tilaisuuksissa, mutta en ole koskaan ollut puheeseeni niin tyytyväinen kuin tuona iltana. Elämän kova koulu oli puskenut minun ulos kuorestani ja minun täytyi kehittää itseni puhujaksi. Yhtähyvin voin puhujana onnistua miten sattuu, mutta siinä onnistuin mainiosti kun saan pitää aina muistossani tuon poikasena tekemän raittiyslupauksen.

K. O.

Herääminen.

Oli kesäinen sunnuntai-aamu eräällä maanviljelysseudulla.

Jussi Vallinkorpi seisoi talonsa rappusilla ja tyytyväisen näköisenä siveli tuuheahkoa leukapartaansa, luoden silmäyksittäin milloin yhtäälle, milloin toisaalle, laajoille viljelyksilleen. Heikossa aamutuulella huojui heelmöivä heinä ja uhkeilta näyttivät muutkin viljelykset. Lehmähaaksi jätetyssä aituksessa helähtelivät lehmänkellot ja kolmeenkymmeneen päähän nouseva karja haukkaili yöllisen sateen jälkeen vihannaksi käynnyttä ruohoa.

Vallinkorpi tarkasteli kartanon sivulla olevia rakennuksiaan ja kasvonsa näyttivät käyvän yhä tyytyväisemmän näköisiksi. Ja olipa siihen syytäkin, sillä talo ja rakennukset olivat sen kylän muhkeimpia. Hän kaiveli piipun taskustaan, täytti sen tupakalla ja istahti porrasaidan vierellä olevalle penkille, pöllähyttäen ilmaan vankkoja sinisenharmaita sauhuja.

— Mitähän jos tästä vaikka kirkolle, ajatteli Vallinkorpi. — Siellähän kuuluu tänään saarnavan vanhasta maasta saapunut pappi, ja ikäänkuin ajatuksensa toteutumisen varmentamiseksi sanoo puoliääneen: mitähän jos lähtisi...

Avoinna olevasta ovesta pistäytyy portaille ly-

hyenlätä, elähtänyt, mutta hyvinvoivan näköisen Vallinkorven emäntä.

— Mitä sinä siinä yksinäsi höpiset?

— Tuota, ajattelin vain että jos tässä kirkolle, vastasi Vallinkorpi, katsoen kysyvän näköisenä emäntäänsä, johon hän aina oli tottunut luottamaan. — Siellähän nyt saarnaa se Suomesta tullut pappikin, jatkoi edelleen isäntä, ikäänkuin innostaakseen emäntäänsäkin lähtöpuuhiin.

— Kyllä kai tästä joutaa, sanoi emäntä. — Mutta kun se Jaakko ennätti lähteä tuonne naapurikylälle sillä pienemmällä autolla... Se olisi ollut meille omiaan kirkkomatkalle, epäili emäntä, tietäen, että vähäinen vastusteleminen antaa vain yllykettä miehensä lähtöintoon.

— Jospahan lähdetäisiin... Lähtö oli päätetty.

Molemmat pistäytyivät sisälle. Emäntä antoi määräyksiään talon kahdelle aikuiselle tyttärelle ja isäntä pistäytyi makuuhuoneeseen vaihtamaan vaatteitaan.

Hetken kuluttua olivat sekä isäntä että emäntä pukeutuneet kirkkopukuihin ja ovella kääntyi Vallinkorpi antamaan tyttärilleen määräyksiä, jotka piti toimittaa pojalleen Jaakolle, sitten kun hän palajaa kotiin. Olivat sinä vaatehtiessa emännän kanssa tuumineet jumalanpalveluksen jälkeen pistäytyä kyläilemässä, ja isäntä arveli Jaakon tulevan kotiin ennemmin kuin he, vanhemmat.

Pian oli komea auto portaitten edessä, josta se läksi vierimään ensin kujaa myöten ja sitten sievää vauhtia valtatieä myöten kirkollekäs.

Vallinkorpi oli viime vuosina tullut ahkeraksi kirkossakävijäksi. Oli ennen kuulunut raittiusseuraankin, joka paikkakunnalla oli toiminut. Mutta kun kieltolaki saatiin maahan, katsoi hän kohdaltaan raittiustyön tehdyksi.

— Kun ihminen tulee synnintuntoon ja omistaa Jumalan armon, on hän myöskin raitis, oli kerran paikkakunnan pastori saarnassaan sanonut. — Silloin käy myöskin raittiusseura tarpeettomaksi olopaikaksi. — Nämä pastorin sanat olivat Vallinkorpea varmistaneet uskossaan, ja niin oli hän jäänyt pois seururan jäsenyydestä ja olipa vielä joillekin niistä seuraveljistään, jotka koettivat seuratoimintaa paikkakunnalla ylläpitää, ivamielin lausunut että "teette turhaa työtä".

Äänettöminä ajelivat siinä kirkkoa kohden Vallinkorven isäntä ja emäntä. Vallinkorpi tuns sydämestään kohoutuvan kiitoksen Korkeimmalle kaikesta siitä elämän yltäkylläisyydestä, jota oli saanut nauttia jo vuosikymmenet. Ja luontokin on taas noin ihanan ja satoa lupaavan näköinen...

Kauniin sunnuntaiaamun hartaus lienee emännänkin mielen saanut kiitosvireeseen, koskapa siinä isännän vierellä istuessaan pitkän vaitiolon jälkeen viritti virren:

“Mun sielun ylistä ja kiitä...”

ja pian siihen yhtyi isäntäkin. Kun virsi oli lopussa, oltiinkin pian kirkolla, jossa oli jo lukuisa au-

tojen jono odottamassa omistajiaan, jotka olivat jo painuneet kirkkoon.

Lukittuaan autonsa ovet, menivät Vallinkorven parikin kirkkoon, jossa vielä oli tilaa etupenkeissä. Sinne he istuutuivat painaen päänsä etummaisien penkin selkää vasten. Rukoilivatko vai kiittivät, sen tietää ainoastaan Kaikkinäkevä...

Kirkko täyttyi ääriään myöten. Virren veisuun jälkeen astui alttarille seurakunnan oma paimen. Ei koskaan ennen, monenkaan mielestä, ollut jumalanpalvelustilaisuus tuntunut niin juhlalliselta. Tuntuipa siltä kuin olisi todellakin itse Hyvyyden Henki majaillut tuossa vaatimattomassa Herran pyhäkössä ja voimakkaisiin messusävelmiin yhtyivät laululinnut kirkkokartanon lehteissä puissa...

Alttaritoimitukset oli pian toimitettu ja saarnavirsi veisattu. Saarnatuolille astuu vakavana lyhyenlöntä, tanakka pappi. Painaa päänsä rukoukseen. Uteliaan sanankuulijajoukon liikahduksesta syntyy hiljainen humahdus. Jokaisen kirkossaolijan katseet ovat kiinnitettynä saarnaajaan...

“Armoa armon Jumalalta, rauhaa Rauhan Ruhinaalta!”, kajahtaa voimakkaana saarnatuolilta tervehdykseksi ja tervehdyistä lausuessaan silmäilee vanhan maan saarnaaja ympäri sanankuulijajoukkoaan, ikäänkuin katseillaan sitä hallitakseen...

Kirkossa on syvä hiljaisuus... Hopeanhelähtelevänä tulvivat sanat pastorin suusta ja jokainen kirkossaolija seuraa jumalansanan julistajan selitystä kiintoisasti...

Saarna on monien mielestä ihmeellinen. Niin selvästi ymmärrettävää ja tuo eloisa varmuus sanan selittämisessä tuntuu ikäänkuin antaisi mieliin syvää uskon voimaa.

Ajan virtauksia koskettelee saarnaaja arastelematta, selittäen uskovaisen ihmisen velvollisuuksia niihin nähden. Raittäuskysymyksiinkin saa osansa...

Jussi Vallinkorpikin näyttää nyt vielä enemmän kiinnostuvan kuunteluun.

— Uskovaisen ihmisen, jumalanlapsen, velvollisuus on astua esiin kaikkialla. Hän ei saa luopua yhteiskuntaelämään rakentavasta ja luovasta työstä. Uskonsa kautta on hän tullut ikäänkuin kynttiläksi, joka pimeydessä valaisee. On ikävä ilmiö sekin, että uskovaiset ihmiset kieltolain voimaantultua ovat jääneet syrjään raittäusseurojen jäsenyydestä ja toiminnasta. Nyt, jos koskaan, tarvittaisiin raittäustyön matkassa kristushenkeä, sillä pahan valta pyrkii jo kotiemme pyhättöihin. Jumalanlapsen esiintyminen ei ole röyhkeää, eikä tuomitsevaa. Kärsivällisesti, Jumalaan luottaen, hän kaikkialla pyrkii ohjailemaan kanssaveljiään ja -sisariaan Kristus-tielle, sille tielle, jonka päästä häämöittää iankaikkisen onnen ja rauhan maa... “Älkää myöskään soimatko kanssaveljeenne uskottomuudesta, sillä Jumala yksin näkee sydämet. Jeesus sanoi opetuslapsilleen: “Te olette maan suola, jos suola tulee mauttomaksi, millä sitten suolataan?” Kristityn juuri tällä hetkellä täytyy olla maan suolana, ei kirvelevänä, vaan

pilautumista estävänä suolana, jotta Jumalan iankaikkinen hengen siemen säilyisi tuleviin aikoihin. Pimeyden ruhtinas on kavala ja tuossa kavaluudessaan se haluaisi myrkyttää väkijuomilla uudelleen ihmiskunnan. Jumalasta alkua olevan rakkauden velvoittamana on raittiusväki ponnistellut saadakseen kieltolailla tukituksi viinatulvat maailmasta. Ja kun nuo kirouksen nesteet ovat nyt saatu maallistenkin lakien turvaa vaille, teemme me kristityt väärin, jos vetäydymme syrjään raittiusväen riveistä. Ollaksemme suuren Mestariimme opin ja käskyjen mukaisia, meidän täytyy olla valona raittiusseuratoiminnassakin...

Noin saneli saarnaaja, välaisten lukuisilla jokapäiväisillä esimerkeillä selitystään. Sanat lähtivät sydäimestä ja näyttivät kulkevan sydämiin...

Sydämeen olivat sanat sattuneet Jussi Vallinkorpeakin. Kovin vakavan ja lannistunein ilme asteli hän emäntänsä kanssa ulos kirkosta. Tunsiko itsessään vallinneen farisealaisuuden hengen hallinneen itseään. Oliko hänelle selvennyt, että oli kulkenut Kristus-teiltä kaukana. Jumala yksin sen tietää. Vakavana hän vaan asteli ja tervehti tuttaviaan ketä kerkesi.

Autonsa luo tultua tuumi hän emännälleen että "saarna oli saarnojen saarna" ja esitteli että lähettäisiin kotiin. Sanoi sinne niinkuin jonkin erikoisen voiman tällä kerralla vetävän. Ei tiennyt miksi...

Ja kotia kohden he läksivät...

Äänetönnä ajoi Vallinkorpi autoa. Tuntui siltä, että autonsa vauhti on nyt niin tavattoman hidasta. Varvas painoi lisää kaasua... Vasta sitten, kun vierelläään istuva emäntä hätäillen huomautti että "johan sinä nyt vallan hurjasti...", hellitti hän. Kiiru tuntui vain kotiin olevan...

Oltiin jo lähenemässä kotia. Vallinkorven silmä huomaa kotikartanoon johtavan kujan käänteessä jotain, joka saa hänet säikähtymään...

— Siellähän on auto ojassa, sanoo hän emännälleen — Ja näyttää samanlaiselta kuin meidän auto... Eihän vain Jaakkoa ole onnettomuus kohdannut...

Lentäen kiisi nyt Vallinkorven auto ja noina silmänräpäyksinä risteili Vallinkorven mielessä monet monet ajatusten katkelmat.

— Eihän vain Jaakko...

Samassa oli auto jo onnettomuuspaikalla. Auton tunsivat Vallinkorven pari omakseen. Oli viskautunut kumoon ja alla makasi Jaakko, heidän poikansa, ylpeytensä, pahoin runneltuna, kukaties jo kuolleenakin...

— Herra Jumala! parkasi emäntä.

Isäntä ei joutanut huokailuun. Hän sieppasi autostaan autonnostotelineen ja asetti sen ojassa olevan auton laidan alle, saaden sen kohoamaan sen verran että voi vetää poikansa pois puserruksista. Siinä vetäessään kävi äkkiä hänen nenäänsä väkiviinan löyhkä... Hänelle selvisi silmänräpäyksessä onnettomuden syy... oma syyllisyyten-

sä tällaiseen seuraukseen ja tahtomattaan pääsi hänen huuliltaan:

— Herra armahda!

Enempää hän ei ennättänyt sanoa vain kaatui ojan reunalle tunnottomana poikansa viereen...

Sattui toisia kirkosta tulijoita hätään. Siinä tapasivat auton astinlaudalla voivottelevan, sydäntään painavan emännän sekä isän ja pojan tunnottomana ojan vierellä. Sattui siihen myöskin ehtimään outo herrasmies, joka alkoi jakaa käskyjään, käyden tutkimaan Jaakkoa, sittoen hänen päässään ja oikeassa kädessään olevat, verta pulppuavat haavat. Tuo outo herra oli lääkäri.

Poika ei ollut kuollut. Varovin käsin nostettiin hän lääkärin autoon ja ajettiin kotiin. Vallinkorpien alkoi virkomaan... Silmänsä kun avasi, oli ensi sanoina huulilla:

— Juovuksissa... Jaakko. Kuollut?

Emäntä oli mennyt lääkärin ja poikansa matkassa. Kun Vallinkorpea virvoitteleva naapurin emäntä oli vakuuttanut että Jaakko elää, oli tämän huulilta kuulunut heikosti:

— Kiitos Jumalalle!

Kohta tämän jälkeen oli Vallinkorpi taas vai-punut horrostilaan. Paikalle kerääntyneet toimitivat pian isännänkin autolla kotiaan. Lääkäri antoi määräyksiä hänenkin suhteensa ja ilmoitti parin tunnin kuluttua olevansa takaisin.

Seuraavana aamuna avasi Jussi Vallinkorpi silmänsä. Missä minä olen? Mitä on tapahtunut?

Hänen silmänsä siirtyvät seinästä toiseen ja vihdoin huomaa hän olevansa omassa makuuhuoneessaan. Hän huomaa emäntänsä istuvassa asennossa uinahtaneen tuolille, pöydän ääreen.

— Sanna! Mitä on tapahtunut?

Emäntä havahtuu ja astuu miehensä vuoteen ääreen. Hellästi silittää hän miehensä yön aikana harmaaksi tullutta tukkaa ja vastaa:

— Jumalan suuri armo. Jaakko elää ja sinäkin elät. — Ja sydän Jumalan armon tunnosta, onnekkudesta, täynnä hyrähtää emäntä itkuun...

Nyt muistaa Jussi Vallinkorpi tapahtuman, muistaa Suomen papin saarnan. Siinä astuu hänen sielunsa silmien eteen koko entinen elämänsä. Ja omantunnon soiman ristää hänen rinnastaan emäntänsä uudistuva todistus:

— Jumalan suuri armo... Ja he itkevät molemmat.

— Jussi Vallinkorvessa on tapahtunut herääminen...

H. K.

Niitä "siltariskuja."

Tärkeimpiä päivän kysymyksiä meillä suomalaisilla tässä maassa on kansallisuutemme säilyttämiskysymys. Ei ole saman tekevää häviämmekö me kansallisessa merkityksessä olemattomiin tässä, tahi seuraavassa vuosikymmenessä. Itsesuojelemisvaistomme vaatii meitä myymään se mahdollisimman kalliilla.

Joukossamme löytyy mielipiteitä, jotka näkevät kansallisen kuolemamme kieleemme katoamisessa ja ovat sen vuoksi toivottomia tässä kysymyksessä. Toisaalla nähdään asiaa paljon pitemmälle, uskotaan etteivät kansalliset perusominaisuutemme katoa vielä kieleemme kadotessa. Kummallekin mielipiteelle suo nykyisyys oikeutta. Jos tarkastelemme asiaa maan itäisissä valtioissa elävien kansalaistemme keskuudessa, niin se oletamus, että kieleemme kadottaminen ei samalla kertaa merkitse kaikkien muiden kansallisten ominaisuuksiemme perinpohjaista tuhoa, saa tukevaa pohjaa, sensijaan mitä lännemmäs painutaan niille seuduille, joissa siirtolaisuus on vanhempaa ja väestö paikallisiin oloihin vakiintuneempaa, huomaa helposti erikoisominaisuuksiemme vakavaa heikkenemistä, kilvan kieleemme häviämisen mukana. Kansalaisyksiemme maan sisäosissa ovat amerikalaituneet paljon pitemmälle, sillä he eivät ole olleet koske-

tuksissa läheisemmin isänmaan olojen kanssa. Heitä ympäröivissä vieraisissa oloissa on häipynyt vähitellen se perinnäinen ja tilalle ovat paikalliset tavat antaneet omaansa. Itä on läheisemmässä kosketuksessa isänmaan kanssa ja yleensä europalaisen vaikutelman ulottuvilla. Todistaahan tässä maassa käytännössä oleva englannin kielenkin asian puolesta. Idässä puhutaan se lähemmäksi kielen kotimaan murteen kanssa kuin sisä- ja länsiosissa maata. Ei siis kielenkäyttömme ole ainoa tekijä kansallisominaisuuksiemme säilyttämiselle, joskin se on voimakkain.

Että kansallisuutemme voisimme mahdollisimman kauvan tietoisesti ja olennaisesti säilyttää, tulee meidän pyrkiä kaikella tavalla läheiseen kosketukseen isänmaan olojen kanssa.

Juuri tämä onkin tärkeintä. Se on tärkeää vielä senkin vuoksi, että voisimme kansallisuusominaisuuksiemme kehittää yhdenmukaisiksi kantaheimomme kanssa Suomessa, jossa uudesti ja nopeasti kehittyvät olot muokkaavat kansaamme ajan vaatimusten tasolle. Ellemme pyri heidän mukanaan samaan suuntaan luonteemme myötävaikutuksella kehittymään, tulee meistä epämuodostumia, jotka emme tunne kuuluvamme sinne eikä tänne. Tällä ei suinkaan tarkoiteta sanoa, että meidän tulisi valautua samaan muottiin entisen kotimaamme kanssa ja siten pyrkiä kokonaan erillemme tämän maan hengestä ja kehityssuunnasta, ei, mutta pyrkimyksemme yleisinhimillisessä merkityksessä tulee olla kantaheimomme kanssa sa-

maa, voidaksemme yhtenä suomalaisena heimona sulkeutua koko ihmiskunnan suureen perheeseen. Vain silloin on meidän suomalaisuudellamme tässä maassa historiallista merkitystä.

Nykyisin käynnissä olevat vuorovierailut entisen kotimaamme kanssa ovat hyvin suotavia tältä kannalta katsottuna. Sieltä täällä vierailleet voimakkaat henkiset kyvyt, taiteilijat y. m. ovat tehneet kyseessä olevalle asialle suuria palveluksia, eikä suinkaan ole vähimmäksi arvioitava niiden suurien joukkovierailujenkaan merkitystä, joita täältäkin on Suomeen tehty, vaikka tällä kerralla ei vielä tälle seikalle ymmärretä antaa sitä arvoa, joka sille tulisi. Nämät vuorovierailut tulisi saada vain yhä laajemmassa mittakaavassa käyntäntöön. Sellaiselle Amerikan suomalaiselle, joka on jo useamman vuosikymmenen tässä maassa kulluttanut ja käynyt läpi ne monet vaikeat elämänkokemukset, jotka tämä "kultamaa" on siirtolaiselle asettanut, tuntisi tekevänsä ei ainoastaan "pyhiinvaellusta" vaan hyvin tärkeän opintoretken. Hänen vaistonsa ovat jo siksi herkäät, että hän kykenisi tajuamaan ja omaksumaan paljon kaiken sen uuden kehityksen muunnoksista, jotka hän kotimaassaan tapaisi, vaikkapa vain lyhyelläkin käyntiretkellään. Vertailut entisen ja nykyisen kehityksen välillä entisessä kotimaassa ovat varmasti mielenkiintoisia. Ilokseen saisi hän huomata sen kaikenpuolisen nousun ja edistyksen jonka nykypäivien Suomi voi nähtäväksi ja havaittavaksi tarjota. Mutta jos hän, tultuaan koske-

tuksiin siellä lähemmin kansan henkisen elämän ja sen kansallisen hengen kanssa, huomaa jotakin outoa ja uutta, syyttäköön itseään vanhoillisuudesta, sillä kansa siellä on myöskin henkisesti kehittynyt omaan määrättyyn suuntaansa, joka meille tunnustaa vieraalta. Siinäpä juuri syy, miksi meidän pitäisi päästä läheisempään kosketukseen kotimaamme kansan kanssa, pysyäksemme saman suuntaisina ja hengeltämme ehjänä suomalaisena heimona.

Että tuo matka palkitsee moninkerroin vaivansa kaikessa opittavassa ja kiinnostavassa, siitä ei liene muuta kuin yksi mielipide niiden kesken, jotka sen viimeisien vuosien kuluessa ovat tehneet. Ja päälle kaiken, sellainen henkilö joka Suomessa on lapsuus- ja nuoruusvuosiaankin viettänyt ja sieltä näihin oloihin siirtyneenä "ikänsä" elänyt, tuntee olevansa matkalla pyhällä maalla. Siellä hänen henkensä juuret joka tapauksessa elävät salattua, pyhää, muistojen elämää.

Siellä on kotimökki, mökille johtava kuja, koi-vu ja pihlaja pihaveräjän pielessä, siellä pihamaan laidassa kaivo ja kaivonvintti tulessa vieläkin väräjä. Siellä karjaveräjän takana aho ke-säisin mansikoista punertaa ja lampi tahi puro päilylee yhtä levollisen sinertävänä niittymaan kainalossa. Siellä pihapolulla astelee vielä joku rakkaista omaisista, vaikka äiti lieneekin jo kalmiston rauhaan kätkeyty. Siellä kukkuu käki lehdikossa ahon laidassa ja siellä huhuilee vielä painemenen kutsuva ääni karjalleen illansuussa. —

Niin ja siellä vielä seisoo lapsuuspäivien kirkko entisellä paikallaan yhtä juhlallisena ja vakavana ja siellä kirkossa vieläkin julistetaan sanomaa Jumalan armosta ja rakkaudesta.

Niin sanomattoman paljon on siellä pyhää ja kallista, joiden muisto on niin usein mieltä lämmittänyt elämän jäätävissä vihureissa ja joiden todellisen arvon tuntee ainoastaan se, joka niistä on jo vuosia erillään viettänyt. Kaiken uudelleen tapaaminen onkin sen vuoksi koskemattoman pyhää ja arvokasta. Näiden muistojen uusiminen luo sisäistä eheyttä kahdenvaiheilla eläneeseen mieleen ja selvittää kysymyksen isänmaan ja kotimaan välillä.

Jos Suomesta tänne siirtyneiden kotimaassaan käynnillä on kansallisen säilymisemme asialle suurta merkitystä, niin vielä suurempi arvo on täällä syntyneiden Suomi-matkalla. Heille useimmassa tapauksessa on annettu kokonaan väärä kuva Suomesta ja siihen syyllisiä ovat heidän vanhempansa. He ovat värittäneet asiat ja omat kokemuksensa siellä liioitellun roimilla väreillä, joissa tumma on aina näytellyt pääosaa. Kokemus on nyt jo todistanut sen, että niin on asian laita ollut. Ne nuoret, jotka ovat siellä matkan tehneet, ovat omin silmin nähneet uskomattomia ja ihas-tuneet ikihyviksi näkemyksiinsä. He ovat tulleet vakuutetuiksi hyvin tärkeästä asiasta, siitä, ettei heillä ole syytä hävetä missään suhteessa kuuluvansa vanhaan sivistyskansaan, jollaisesta heidän erikansallisuus toverinsa täällä, ovat ylpeilleet.

Se herättää heissä itsearvon tuntoa ja antaa tukea heidän jalkainsa alle täällä elämän kamppailuun valmistautuessaan. Usein saamme suruksemme havaita että täällä syntyneet nuoremme häpeevät kansallisuuttaan, jopa kieltävätkin sen. Syy kuitenkin ei ole heissä, vaan syy on meissä vanhemmassa polvessa. Me emme ole kyenneet kansallisuutena antamaan heille kyllin arvokasta josta he saattaisvat ylpeillä. Päinvastoin olemme hyvin usein tulleet esille asioissa, jotka voivat nostaa häpeän punan heidän kasvoilleen, sen lisäksi kodeissa kerrotaan sellaisia "vanhanmaan" asioita, jotka ovat miellyttäneet sivistymätöntä makuamme, tahi kovista kokemuksistamme elämän ankarassa ristitulessa, näin ollen he eivät tiedä sieltä mitään muuta. Ettei heidän kansallisvastainen tunteensa ole luontaista, voidaan todistaa helposti. Muistammehan esim. kun Paavo Nurmi tuli tähän maahan ja niitti voittojensa laakereita, häpesivätkö he tunnustaa olevansa Paavon kansallisuutta, ei ainoakaan heistä! Heillä oli syytä ylpeillä hänestä ja samalla kansallisuudestaan.

Milloin tilaisuus vain suinkin suo mahdollisuuksia vuorovaikutuksen ylläpitoon entisen kotimaamme kanssa, tehkäämme sen menestymikseksi voitavamme niin yksityisinä kuin joukkoinakin. Kun sieltä saamme tänne vierailijoita, ottakaamme heidät lämpimin mielin vastaan ja saattakaamme nuorisomme heidän kanssaan kosketuksiin. Jos suinkin varallisuutemme sen sallii, lähettäkäämme poikiamme ja tyttäriämme vierailulle isäinsä

maahan, etenkin sellaisia, jotka täällä pyrkivät yhteiskunnallisiin vaikutusvaltaisiin aseisiin. Ja työskennelkäämme kansallisissa seuroissamme ja harrastuksissamme siihen suuntaan, että saisimme synnyinmaamme ja kansamme valoisimmalta puolelta esille. Me emme saata vedota kansamme suuruuteen, vaan meidän tulee turvautua sen sitkeään tarmoon ja omintakeiseen kalevaiseen kulttuuriin, niin että sielläkin missä suomenkieli on lakannut kaikumasta ylinnä, kerrotaan suomalaisesta kunnosta ja sen perinnäisominaisuuksista, vaikka se käykin vieraalla kielellä. On ainakin yksi sana konsuli Rauanheimon mukaan, jota ei voida kääntää millekään vieraalle kielelle ja se on "sisu". Ja milloin tuon sanan merkityksen tulkitsemme sen varsinaisessa valoisassa tarkoituksessa, silloin on sanottu suomalaiuden puolesta tarpeeksi paljon sillä kerralla.

Hilma Hamina.

Minä jätän sinut. . . .

Kerron tässä Raittiuskansan Kalenterin luki-joille, erittäinkin tytöille, lemmen leikistä varoit-tavan tosikertomuksen, jonka täällä jutteli raittiuspuhujamatkalla ollessani eräs Jalasjärven pitäjämästä kotoisin oleva tyttö, jonka kanssa mi-nulla oli onni hevoskyydillä matkustaa Kurikan kirkolle saakka.

Matkatoverini kasvoissa huomasin suuren ar-ven, paljon suuremman kuin mitä minulla itselläni on. Kun sellainen muotoa rumentava arpi on nuoren naisen kasvoissa, herättää se tavallisesti uteliaisuutta ja kun arvelin, että tuo arpi ehkä voisi puhua paljonkin, kysäsin tyttäreltä, mistä hän oli saanut haavan, josta vielä arpeutunut merkki oli näkössä.

Tyttö oli kauan aikaa vaiti. Ajatteli kai että mitä se sinulle kuuluu. Vastausta odotellessani katsahdin tyttöä silmiin ja havaitsin niissä kyyne-liä. . . .

Vihdoin puhkesi tyttö puhumaan:

"Jos kerron sen teille, voitte rattiuspuhujana siitä mainita, varoituksena toisille". Sitten kertoi hän lyhyen, surullisen tarinansa:

"Kun olin palveluksessa, oli samassa talossa päivämies, joka vähän ryypiskeli ja jonka kanssa aloin seurustelemaan sillä ehdolla, että hän heittää juopotelunsa pois. Seurusteluamme jat-kui. Mies aina vain uudestaan ja uudestaan lu-

pasi heittää kun häntä moitin uudistuvista lankeemuksistaan. Kun hän ei näyttänyt parantuvan, sanoin hänelle että "nyt minä jätän sinun". Kun menin töihini navettaan, tuli mies sinne perässäni, kädessään partaveitsi. Ajattelin että nyt on jotain kauheaa miehellä mielessä ja läksin juoksemaan navetasta tupaan. Mies tuli perässä ja sai minut kiinni, jolloin kaaduin. Samassa silmänräpäyksessä yritti hän partaveitsellä vetää kurkkuani poikki, mutta siinä ei onnistunut syystä että painoin pääni rintaani vastaan. Poski vain meni halki. Samalla oli hän vetänyt myös oman kurkkunsakin poikki ja siihen kaatunut. Luuli kai minutkin surmanneensa. Olin kai seurustellut hänen kanssaan liian kaun toivoen että hän lakkaisi juopottelustaan. Tällainen oli seurusteluni ja toivomusteni lopputulos juoppoon mieheen nähden."

Kun tyttö oli tämän kertonut, kysyin häneltä: "Vieläkö nyt teet seuraa nuoren miehen kanssa, joka käyttää väkijuomia?"

Kauan oli tyttö vaiti. Kyynel kyyneleen perästä valui poskilleen ja kun hän hieman tyyntyi, sanoi sitten painokkaasti:

"En. En ikänäni. Jumala minua siitä varjelkoon!"

Voi, ettei siellä kaukaisessa Lännessä eikä täällä syntymämaassa tarvitseisi yhdenkään nuorukaisen ja neitosen kulkea elämäntaivalta noin surullisissa merkeissä! Sitä toivon, tosiveljeydellä.

Laihia, Suomi.

Juho Laurell.

Muistelmia [kaatuneesta elomiehestä.

Matti Mattson + 3 -- 7 -- 1927

Kun sain sähkösanoman Matti Mattsonin äkillisestä kuolemasta keuhkotulehdukseen Burtonissa, O. maalisk. 7 p. 1927, toi se sanoma ensi-iskusta toinnuttuani mieleeni satoja mieluisia muistoja ja elämyksiä joihin minä kymmenien muiden kansalaisten keralla olen saanut osallistua tämän sitkeän raittiustoverin viehättävällä pientilalla Burtonissa, O. Tuntui, että tuoni oli yhdellä ainoalla, saisiko sanoa epätervetulleella viikatteenpyyhkäisyllä vienyt minulta suloisten elämyksieni luotettavan haltijan, joka oli kodintuntuisessa pesässään minullekin lukemattomat kerat vieraanvaraisuutta suonut. Kuitenkin sivullisen yksilön menetys hänessä on vähäinen verrattuna puolisonsa kärsimään menetykseen, sillä hän sai aina olla tämän aurinkoisen persoonallisuuden poutaisimmalla puolella.

Matti Mattson oli yksi niitä väsymättömiä raittiustyön tekijöitä, jolla on työhönsä elävä innostus, ja joka ei milloinkaan asettanut kynttiläänsä vakan alle, vaan oman työnsä ohella oli aina valmis edesauttamaan tämänkin pienen suomalaisasutuksen valistusta ja kunnia-arvoisuutta edistäviä pyrintöjä, joiden tyyssijana Onnen Toivo raittiusseura on ollut.

Tunnustusta ansaitsevana on Matti Mattsonin työ ollut siinäkin suhteessa, että hän puolestaan auttoi paikkakunnan amerikalaista väestöä tykkäänään muuttamaan mielipiteensä suomalaisiin nähden, joka mielipide oli kymmeniä vuosia siten vallinneen tilanteen jäliltä melko lailla nurja. Ollen itsehankkimansa tietoisuuden avulla kykenevä kertomaan amerikalaisille kansamme paremmista ominaisuuksista sekä kansallisista aarteistamme, hän siinä suhteessa vaikutti osaltaan mitä runsaimmassa määrässä. Hänellä oli sen lisäksi arvokkuutta ja mielenkiintoa herättävä kertomis- ja kuvailukyky, joka loisti hänen harvinaisen vaatimattoman persoonallisuutensa vastakohdassa sitäkin kirkkaammin.

Matti Mattsonin kuolema oli tuntuva isku tälle ehkä vanhimmalle suomalaisasutukselle Ohiossa. Sen kahden viimeisen vuosikymmenen harrastuksien sydän ja sielu on nyt mennyt. Tulisi vaikertava valitusvirsi jos minä tai joku muu yksityinen alkaisi luettelemaan mitä tässä syvien rivien miehessä yksityisestikin menetettiin, ja sen ymmärtäisivät vain sellaiset kuin minä — ja niitä on useita — jotka ovat sekä aurinkoisina päivinä että synkempinä hetkinä hänen kodissaan vuosien varrella saaneet nauttia viihdyttävintä ja vilpittömintä ystävällisyyttä ja omaisen tapaista lämpöisyyttä. Vaikka tämä pieni muistokirjoitus onkin kirjoitettu osalta ensimmäisessä persoonassa, voisivat saman sanoa lukuisat vainajan kanssa kosketuksiin tulleet heimoveljet, joiden

nimistä tulisi kokonainen muistoadressi. Olen varma, että jokainen hänen vaikutuksestaan osallistunut tuntee Mattia kohtaan samaa kiitollisuutta, samaa hivelevää kaipausta ja samaa tappiontunnetta kuin minäkin.

Usein saivat Pohjois-Ohion piirin raittiusihmiset kuulla kokeneen Matin herkänvaikuttavia kuvauksia todellisesta elämästä mikäli se kohdistuu yksilön kamppailuun oman itsensä voittamiseksi. Hänen kansanomaisen puhujatyylinsä, jossa useinkin kuvasti sekä huumoria että paatosta, oli valloittava. sillä kuvaukset aina vaikuttivat uskottavilta.

Matti Mattson on sekä yksityisellä että yhteiskunnallisella elämällään rakentanut itsellensä paikkakunnalleen sellaisen muistopatsaan, joka ei ole murenevaa eikä häviävää ainetta, vaan kohtaa näkymättömänä mutta sangen elävänä siinä yhteiskuntapiirissä ja niiden hyvien siveellisten harrastusten piirissä jossa niin kauan vaikutti.

Ihmisenä oli hän todellinen lähimmäinen, joka oivalsi tilanteet niiden esille tultua, joihin hän heti, elämässä paljon kokeneena, voi yhteen sulautua ja kussakin tapauksessa ohjata, lohduttaa ja rohkaista, kuinka tilanne kulloinkin edellytti. Todella inhimillinen ja lämminsydäminen ihminen, jota jokaisen oli niin helppo lähestyä. Hän myöskin eli niinkuin hän saarnasikin, — teki hyvin hyvyyden itsensä vuoksi, eikä palkan toivossa. Me, jotka häntä kaipaamme, jatkakaamme sitä veljes-

työtä jota tämä raittiusveteraani teki uupumatta kunnes kuolon viikatemies lopetti hänen hyvin tehdyn päiväntyönsä. Siten parhaiten voimme kukittaa tämän siveellisten ja kansallisten aarteittemme vaalijan ja kartuttajan veli Matti Mattsonin hautakumpua lakastumattomin kukkasin.

Hannes Elenius.

Sua lemmin.

Sua lemmin — kaipaen kaihoten vuottain.
 Sun luoksesi liitävi aatokseni!
 Ma sinusta unelmoin — lempeesi luottain.
 Vain sinulle sykii mun sydämeni.

On ääretön lempeni mitta ja määrä!
 On autuuden unia uneni mun.
 Tää tunteeni pyhä ei olla voi väärä.
 Myös jäästä ei olla voi syömmeesi sun!

Siks' lemmin ja kaipaen vain kaihoten aina.
 Mun lempeni voima on taivahista!
 Lapsille maan, on lempi vain laina —
 Utuisten autuuden unelmista.

Mitä kutsumme lemmeks',
 Mun lempein ei sitä —
 Ei maisia koruja lempeni mun.
 Mun tunteeni turulla ijäisyys itää.
 On täytymys sieluain lempiä sun!

Viola Tricolor.

Muistosanoja waimajille.

Edessämme tässä on taaskin tuo suruntuttu, paljon puhuva kuva. Kuoleman enkeli viikatteineen, sureva nainen, toivon enkeli, omaisten ja ystävien muistoseppeleet, ne muistuttavat meille äärettömän paljon. Jos kuolon enkeli on käynyt lähellä meitä, katkaisten rakkaimpamme elämänlangan, löydämme tuosta vaatimattomasta otsikkokuvasta monet tuskaiset tunnut, niin katkerat että monet toiveet turhiin hävittävät. Jos taas si-

vultamme on poistunut hyvä taistelutoveri, jonka aukkoa riveissä on vaikea täyttää, otamme sen vastaan miedommin, ja tässä kummallisessa elämässä täyttyvät nuo poismenneitten jälkeensä jättämät aukot ikäänkuin itsestään ja unhotuksen tuulet puhaltavat pois meistä sen lamaanuksen, jonka veljemme ja sisaremme pois meno toi. Muistot mennehistä kyllä palajavat, mutta kuta enemmän aikaa kuluu, sitä miedoimpina ne mieleen tulevat. Ne eivät enää tunnu tuskien tuiveruksilta, vaan sielua puhdistavilta, viihdykettä antavilta. On ikäänkuin haavoittunut rintamme noitten muistojen mukana saisi jotain parantavaa, tynnyttävää lääketta. Ja tällaisina hetkinä valtaa mielemme jonkinlainen ikävän tunne, ikävä jonnekin rauhaan, lepoon. . . .

Veljeysseuran jäsenien joukosta on vuoden kuluessa kuolon enkeli niittänyt runsasta satoa. Poistunut on moni, jonka aukon täyttämisen tällä hetkellä tuntuu mahdottomalta. Pylväitä kaatuu. Siitä, kun viime kerralla näitä muistosanoja laadimme, on poistunut monet, jotka mielellämme olisimme vielä elää suoneet, joita olisimme sivullamme taistelussa tarvinneet. Mutta Kaikkivalan järkähtämätön tahto on ollut kutsua heidät ja meidän täytyy tuon tahdon alle alistua ja odottaa vuoroamme, sillä se varmasti tulee. . . .

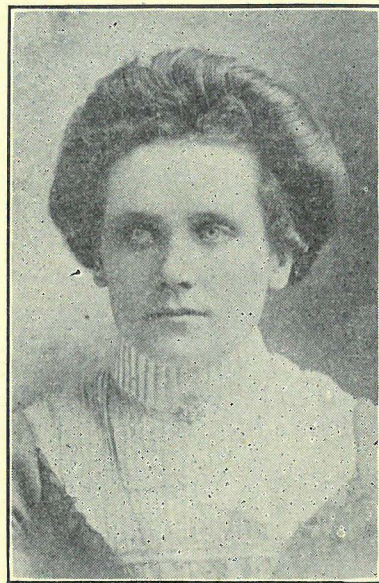
Menetyksemme kuluneena vuotena selvenee seuraavasta:

John Skantze. Syntynyt Reisjärvellä, Oulun läänissä, kesäkuun 24 p. 1862. Saapunut Amerikkaan 1893. Oli amatiltaan ulkotyömies. Vaimonsa kuollut jo aikaisemmin. Kuului jäsenenä Vesi raittiusseuraan No. 22 Elyssä, Minn. Kuoli sydänhalvaukseen ollessaan kyläilymatkalla Embarrasissa, Minn., lokakuun 19 p. 1926. Toimi seurassa velvollisuudentuntoisena veljenä nuhteettomasti.

Aliina Nirva, o. s. Tastula, oli syntynyt Kaustisissa, Vaasan läänissä, toukokuun 23 p. 1872. Saapunut Amerikkaan 1900. Oli avioliitossa Samuel Nirvan kanssa 24 vuotta. Yhtyi Vesi raittiusseuraan Elyssä, Minn., maaliskuun 16 p. 1913. Kuoli halvaukseen Eyssä, Minn., marraskuun 6 p. 1926, jättäen äkillinen poismenonsa syvän surun puolisolleen ja muille lähiomaisille sekä seuraajille ja siskoille kaihon, kaipuun. Toimi Vesi-seurassa utterana jäsenenä.

Matleena Pyykkönen, o. s. Hiltunen, syntyi Suomussalmella, Oulun läänissä, toukokuun 17 p. 1869. Saapui Amerikkaan heinäkuulla 1890 miehensä, Israel Pyykkösen luokse, jonka kanssa oli avioliitossa 38 vuotta. Yhtyi Metsän Kukka raittiusseuraan lokakuun 1 p. 1905 ja toimi kaiken aikaa seurassa rehellisenä ja utterana sisarena. Kuoli tammik. 12 p. 1927 kotonaan Uudessa Suomessa, Michiganissa, vesitautiin, jättäen lähiomaisilleen katkeran kaipuun ja seuransa jäsenille mieluisat muistot.

Elina Maria Vainio, o. s. Jokipii, syntyi Karijoella, Vaasan läänissä, lokak. 10 p. 1879. Tuli Amerikkaan Coloradoon toukokuulla 1901. Muutti Soudaniin, Minn. 1904. Yhtyi Pohjan Leimu raittiusseuraan Soudanissa, Minn., tammikuun 22 p.

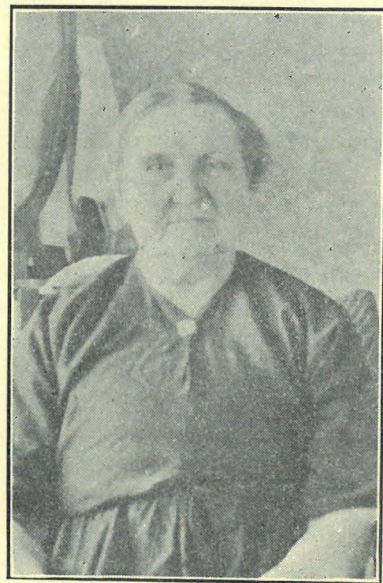
Elina Maria Vainio.

1905. Oli avioliitossa 20 vuotta Kalle Vainion kanssa. Toimi utterana jäsenenä seurassa kuolemaansa saakka. Kuoli kotonaan Soudanissa, Minn., joulukuun 24 p. 1926 halvauksesta johtuneeseen tautiin.

Alma Koski, o. s. Pyykölä, syntynyt Ishpemin-gissä, Michiganssa, heinäkuun 15 p. 1899. Kuoli keuhkotaudin murtamana kotonaan Palmerissa, Mich., helmikuun 22 p. 1927, oltuaan avoliitossa neljä ja puoli vuotta Mr. Antti Kosken kanssa. Yhtyi Taimi raittiusseuraan Palmerissa, Michiganissa, lokakuun 15 p. 1915, josta saakka uhrasi raittiustyöhön kaiken aikansa, joka suinkin hänen muilta toimiltaan liikenä. Innokkana, uhrautuva-na seurasisarena saavutti hän kaikkien kunnioituksen ja jätti hänen poismenonsa tuntuvan aukon riveihimme.

Matti Mattson syntyi Säkkijärvellä, Viipurin läänissä, syyskuun 2 p. 1871. Saapui Amerikkaan toukokuulla 1891. Toimi eri työaloilla Clevelan-dissa, Ohiossa, jossa myöskin yhtyi Suomen Ruusu raittiusseuraan. Muutettuaan perheensä kanssa Burtoniin, O., yhtyi hän muuttokortilla Onnen Toivo raittiusseuraan marraskuun 10 p. 1912. Kuoli maaliskuun 7 p. 1927 keuhkotulehdukseen kotonaan Burtonissa. Oli avioliitossa 21 vuotta Josefiina Saaren kanssa. Toimi maanviljelijänä. Hänessä menettivät seuraveljet yhden parhaimmista, lämminsydämisimmistä ja uutterimmista tovereistaan ja koko rintamamme yhden tukipylväistään. Muistonsa elää kauan niitten miellissä, jotka hänen tunsivat ja tyhjältä tuntuu se aukko, jonka poismenonsa aiheutti Onnen Toivo-seuran jäsenien joukossa. — (Muistokirjoitus toisessa paikassa tässä kalenterissa.)

Emilia Puranen, o. s. Paananen. Syntynyt Mureppään kylässä Oulun läänissä toukokuun 2 p. 1869, josta jo hyvin nuorena muutti vanhempiensa mukana Haapajärvelle. Sieltä muutti hän Amerikkaan heinäkuulla 1910 miehensä, William

Emilia Puranen.

Purasen luokse. Yhtyi Ilon Ääni raittiusseuraan Sand Couleessa, Mont., syyskuun 23 p. 1912 ja toimi uutterana jäsenenä kuolinhetkeensä saakka, ollen viimeksi seuran puheenjohtajana. Kuoli kotonaan Sand Couleessa, tammik. 28 p. 1927 sydän-

tautiin. Mieheensä kuoli päivän päälle kolme vuotta aikaisemmin. Lähinnä jäivät kaipaamaan kaksi tyttäätä, jotka asuvat Palo Altossa, Californiasa. Kristillismielisenä saavutti herttainen poiskutsuttu sisar paljon ystäviä, jotka kaihotuntein muistelevat häntä.

Anna Nyman, o. s. Heikkilä. Syntyi Kuivasniemessä, Oulun läänissä, heinäkuun 24 p. 1871. Saapu Amerikkaan vuonna 1883. Yhtyi Vesi raittiusseuraan Elyssä, Minn., maaliskuun 30 p. 1913. Kuoli helmikuun 23 p. 1927 kotonaan Elyssä keuhkotautiin. Oli avioliitossa 35 vuotta Mr. Gust. Nymanin kanssa. Toimi utterasti ja moitteettomasti Vesi-seurassa elämänsä loppuun saakka.

Victor Ikkela oli syntynyt Kauhajoella, Vaasan läänissä, 1873, josta nuorena miehenä muutti Amerikkaan. Toimi puusepän ja sepän tehtävissä viimeksi Covingtonissa, Mich. Yhtyi Onnen Sattama raittiusseuraan tammikuun 7 p. 1900. Toimi utterana raittiusveljenä seurassaan, ollen kuollessaan seuran pöytäkirjurina ja rahastonhoitajana. Toiminnassaan esiintyi edesmennyt veli aina järkähtämättömänä vakaumuksen miehenä. Kuoli maaliskuun 14 p. 1927 Hancockin suomalaisessa sairaalassa sisällisten tautien takia.

John Jalonen, syntynyt Laitilassa, Turun läänissä, syyskuun 30 p. 1885. Saapui Amerikkaan maaliskuun 28 p. 1911. Toimi myllytyöläisenä. Oli avioliitossa 12 vuotta Fanny Kleiman kanssa. Yhtyi Toivon Alku raittiusseuraan Girardissa, O., elokuun 23 p. 1914 ja toimi sen jäsenenä kiittä-

västi kuolemaansa saakka. Kuoli Girardissa munuaistaudin murtamana kesäkuun 6 p. 1927, jättäen katkeran kaipuun lähiomaisilleen ja kaihon tunteet seuraveljiinsä ja sisariinsa.

Meimi Sofia Miettunen.

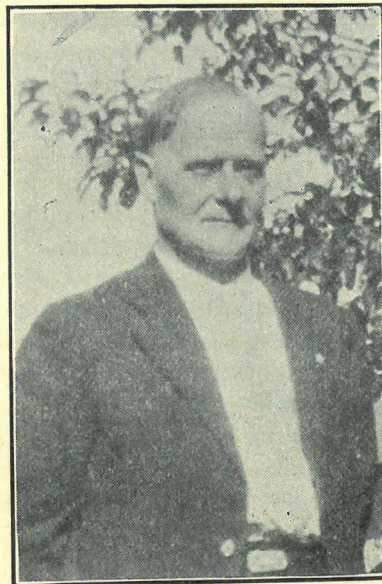
Meimi Sofia Miettunen syntyi Soudanissa, Minn., marraskuun 7 p. 1900. Yhtyi Pohjan Leimu raittiusseuran nuorten osastoon kesäkuun 15 p. 1913, josta sirtyi täyttämään jäsenvelvollisuuttaan aikuisten osastoon joulukuun 31 p. 1916. Kuoli keuhkotaudin murtamana Nopemingin saira-

lassa elokuun 9 p. 1927, sairastettuaan tuota paljon uhreja viepää tautia ainoastaan lyhyen ajan. Paitsi vanhempia ja muita lähiomaisia, jäi nuorta lämminsieluisista sisarta kaipaamaan Pohjan Leimu raittiusseuran jäsenet, joiden riveissä hän oli toiminut kiitettävällä ahkeruudella huolimatta siitä, että luku-uransa otti häneltä paljon aikaa. Toimi opettajattarena valtion koulussa siihen saakka kunnes tauti murtti hänen voimansa.

Matti Niemitalo syntyi Alajärvellä, Vaasan läänissä, helmikuun 2 p. 1867. Saapui Amerikkaan 37 vuotta sitten, asettuen asumaan Hancockiin, Mich. Oli aviolitossa 39 vuotta Riika Saukon kanssa. Toimi eri työaloilla ja 1902 antautui maanviljelijäksi. Yhtyi Pohjan Tähti raittiusseuraan jo Hancockissa ollessaan ja siirryttyään Onnelaan yhtyi Elon Toivo raittiusseuraan lokakuun 15 p. 1905. Otti aikoinaan innokkaasti osaa kaikkiin raittiusseuratoimiin. Kuului myöhempinä vuosina apost. seurakuntaan, mutta siltikin piti kiinni rakkaasta raittiustyöstään, ollen seuransa välittäjänä viimeiseen sakka. Kuoli kotonaan Onnelassa, Mich., heinäkuun 27 p. 1927 halvauksen seurauksista. Lähinnä suremaan jäivät kunnan päivätyönsä päättänyttä vaimo, neljä tytärtä, kaksi poikaa, kaksi sisarta ja kaksi veljeä ja kaivaten muistavat häntä lukuisat kansalaisveljet ja sisaret.

Väinö Johannes Lehto oli syntynyt Virtain seurakunnassa, Vaasan läänissä, elokuun 24 p. 1872. Tullut Amerikkaan huhtikuulla 1890. Toimi kai-

ken täällä olonsa ajan kaivantomiehenä. Oli avioliitossa 36 vuotta Briita Liisa Alatalon kanssa, joka kuoli jo toistakymmentä vuotta sitten. Yhtyi Kaleva raittiusseuraan Wolverinessa, Mich., elok. 7 p. 1894 ja toimi seurassaan innokkaasti, ollen

Väinö J. Lehto.

seuran eri luottamustoimissa kuolemaansa saakka. Kuoli aivoissa sattuneen verisuonen katkeaman takia Mohawkin sairaalassa elokuun 23 p. 1927.

Näin äkkiä poistunut seuraveljemme jätti jäl-

keensä aukon, jota on vaikea täyttää. Oman uuteruutensa avulla oli veli Lehto kehittänyt itseään harvinaisen pitkälle. Hän oli lennokas, lämminsydäminen puhuja, laulumies ja kaikkien kansallisten rientojen innokas kannattaja. Musiikissakin oli hän kehittynyt niin pitkälle, että johti kotikylässä sekakuoroa vuosikausia. Paitsi toimintaansa raitiusseurassa, oli Lehto innokas uurastaja seurakuntatyössä, ollen seurakuntansa luottotoimissa aina. Siitä saakka kun Wolverineen perustettiin pyhäkoulu, toimi hän sen johtajana kuolemaansa asti.

Esimerkiksi kelpaava oli veli Lehdon elämäntyö. Hän koetti elää periaatteittensa mukaisesti eikä pakoillut velvollisuuksiaan raittusmiehenä ja seurakunnan jäsenenä. Ja ennen kaikkea halusi hän aina olla sielultaan ja mieleltään suomalainen.

Olli Aittola oli syntynyt Suomussalmella, Oulun läänissä, syyskuun 6 p. 1863. Saapunut Amerikkaan toukokuulla 1887. Oli avioliitossa 43 vuotta Katariina Haapalaisen kanssa. Yhtyi Taimi raittiusseuraan Palmerissa, Mich., 1889. Kuoli elokuun 24 p. 1927 munuais- ja sydäntulehdukseen.

Nuorempana toimi veli Aittola innokkaasti seuransa toimissa, mutta vanhuuden ikään tultuaan katseli toimintaa enempi syrjästä, kuuluen kuitenkin seuran jäsenyyteen viimeiseen saakka. Kaiken elämänsä ajan tunnettiin poiskutsuttu veli horjumattomaksi vakaumuksien mieheksi ja oli kehittänyt itseään hämmästyttävän pitkälle monilla aloilla. Hän toimi m. m. siviili-insinöörin teh-

tävissä, vaikka ei ollut siihen saanut erityistä koulupetusta. Seurakuntatoimintaan otti hän myöskin innokkaasti osaa ja oli valmis palvelemaan onnistuneesti kanssaihmiisiään aina silloin kuin hänen apuaan pyydettiin loukkaus- ja sairaustapauksissakin, joissa hänellä oli harvinaisen hyvä tieto ja kokemus. Monet kansalaisveljet ja sisaret siunaavat hänen muistoaan.

Serafia Knuuttila, o. s. Hietämäki. Syntyi Kauhavalla, Vaasan läänissä, tammikuun 14 p. 1879. Saapui Amerikkaan 1890. Meni avioliittoon 1899 Mr. John V. Knuuttilan kanssa, ollen siis avioliitossa 28 vuotta. Yhtyi Kasvi raittiusseuraan Fairport Harborissa, O., josta siirtyi Onnen Toivo raittiusseuraan Burtonissa marraskuun 13 p. 1898. Toimi innokkaasti ja uhrautuvasti seuransa keskuudessa. Kuoli kotonaan Burtonissa, O., syyskuun 9 p. 1927 keuhkokuumeeseen.

*

Paljon todellakin olemme vuoden vierähtäessä menettäneet! Paljon surua ja sielun tuskaa on näitten rakkaitten veljien ja sisarten poismeno lähiympäristöön tuottanut. Mutta surun ja tuskain keskelle loistaa ikuisista lähteistä lohdutuksen tuli. Sen lämpö parantaa haavat. Se antaa valoa toivolle jälleennäkemisestä kuolemanportin toisella puolella. Ja siitä olkaamme iloisia, että nämä edesmenneet ovat pysyneet uskollisina aatteellemme viimeiseen saakka. Toivokaamme poistuneille suloista lepoa.

H. K.

SISÄLLYS:

Rukous — H. K.	3
Almanakka	5
Ilmatietoja	19
Osoite-osasto	31
Terve uusi vuotemme (runo) — M. Johanson	39
Toimintamme kuluneena vuotena. — H. K.	41
Tottele taivaista näkyä. — Frans Kärki	51
Korkealla — matalalla (runo) — Hugo Hillilä	56
Onko kieltolaki kansan moraalia turmeleva? — Mikko Mikkola	58
Kun nuoruuden aika on ruusuinen. — John A. Pennala ..	63
Vanhoja muistoja ja uusia toiveita. — M. Johanson	68
Kieltolaki ja raittius. — T. A.	75
Amerikalaistuttamisesta. — V. R.	80
Tahrautunut papinkirja. — A. W. H.	86
Metsämies. — J. Lauttamus	91
Uskossa voittohon (runo) — Heikki Karhu	102
Ja maasta olet sinä tullut... — Mikko Mikkola	104
Kaksi ruhtinasta — kumpaaako palvelet? — J. B.	107
Hoi! Vartiat, valveille! (runo) — Mikko Mikkola	117
Kaksi maailman suurinta voimaa. — J. K. K.	119
Tervehdys uuden ajan sankareille (runo) — Mikko Mikkola	126
Minnesotan Raittiusliiton historiaa. — J. E. Laukka	129
Joka talossako olutta? — Staava Rasku	138
Hautakummulta. — Hilja Rekonen	141
Oma tupamme eteinen olisi puhdistettava — Turkka	146
Viinaksien kintereillä. — H. K.	149
Taistelun muistoja. — K. Kujala	158
Wayne B. Wheeler. — H. K.	164
Raittiuslupaukseni. — K. O.	171
Herääminen. — H. K.	175
Niitä "siltariskuja". — Hilma Hamina	184
Minä jätän sinut... — Juho Laurell	191
Muistelmia kaatuneesta elomiehestä. — Hannes Elenius ..	193
Sua lemmin (runo) — Viola Tricolor	197
Muistosanoja vainajille. — H. K.	198

Baltic-America Line, Inc.

Välittää matkustusliikettä nopeasti ja mukavasti

Yhdysvalloista ja Canadasta Suomeen

upeilla valtamerilaivoilla

S/S "POLONIA"
(Lippulaiva)

S/S "ESTONIA"

S/S "LITUNIA"

Hyvät, puhtaat hytit, hyvä, maukas ruoka, hyvä, miellyttävä kohtelu ja alhaiset hinnat:

KOLMAS LUOKKA:

Menomatka \$103.50 — Edestakaisin \$171.00.

TURISTI-KOLMAS LUOKKA (ent. 2:n luokka):

Menomatka \$113.50 — Edestakaisin \$186.00.

CABIN LUOKKA:

Menomatka \$138.00. — Edestakaisin \$261.90.

Linja järjestää joka vuosi suomalaisille huvimatkoja suoraan Suomeen, joista lähemmin ilmoitetaan sanomalehdissä.

Kaikissa matkustusta koskevista asioista antaa neuvoja linjan suomalainen yleisasiainmies

CARL H. SALMINEN,

General Finnish Agent.

31 E. MICHIGAN ST., DULUTH, MINN.

HUOM! Kun suunnittelette Suomi-matkaa tai päättätte tuottaa omaisianne Yhdysvaltoihin, niin kirjoittakaa Baltic-America Linjan edustajalle.

Lukekaa ja laulakaa!

Suomen Almanakka v. 1928	12c
Perhe Keittokirja, yli 700 ruokalajia..	\$1.25
Uuteen Mailmaan, sidottuna	\$1.00
Uudessa uskossa, 3 osaa, yhteensä ...	\$1.00
Väsyneen haudalla	25c
Jaloluontoinen vaimo	25c
Sibillan ennustus	10c
Amerikan tuulahduksia, kirj. Lauttamus	50c
Valkosen tytön ritari, kirj. Lauttamus ..	75c
Suomalainen orjatyttö, kirj. E. Witkala	50c
Unisampo, yli 3,000 unelle	50c
Virsikirjoja 30c, 40c, 60c, 75c, \$1.00 ja \$1.50	
Siionin Laulukirja	50c
Laulut ja Virret	\$1.00
Hartauslaulukirja	20c
Päivälehti, 1 vuosikerta	\$5.00
Siirtolainen, 1 vuosikerta	\$2.00
Valvoja, 1 vuosikerta	\$3.50
Auttaja, 1 vuosikerta	\$2.00
Perjantai tahi Lauantai, 1 vuosik.	\$2.00
Suomen Kuvalehti, 1 vuosikerta	\$4.00

Tilatkaa osoitteella:

A. Maunula,

R. 1. Box 10. — ALMENA, WIS.

GRAN & MÄKI, Lakimiehet

Puhelin Mel. 2076

208 Fargusson Bldg. 402 W. Superior St.

DULUTH, MINN.

DULUTH STEAM BATH CO.

Höyrykylpyjä ja hierontaa

J. VAINIO, liikk.-hoit. — T:ri GEO. PALONEN hieroja.

Reumatismi-, hermosärky-, lonkkienpakotus ja hermostumisviiolle annetaan menestyksellistä hoitoa.

18-20 North First Ave. E.

PUHELIN: MELROSE 3508. DULUTH, MINNESOTA

Täält' tulee Remsujeff...

Täält' tulee Remsujeff! — Hei! Tuttu vanhastaan!

Hän mittoo miehet, *mallit oivat näyttää.*

On laadut mainiot häi' *pukukankaistaan* —

Niin verrattomat *palttoonakin käyttää!*

Ja teko tunnettu, tuo *Sorsen Veljesten*

Se haastaa käyttäjille varmaa kieltä

Ja sanan Remsujeff, jonk' antaa luvaten

On taattu; — siksi tilannette hältä.

GEORGE REMSUJEFF

625 N. 11th St.

DE KALB, ILL.

RAITTIUSSEURA

POHJAN LEIMU NO. 9

SOUDAN, MINNESOTA

TOIVON ALKU RAITTIUSSEURA

pitää kokouksiaan joka sunnuntai-ilta klo 7:30 omalla talollaan.

Seuran välittäjä:

MR. JOHN PENNALA, 343 E. Wilson Ave.

Seuran postiosoite:

Box 605, GIRARD, OHIO

KUKKONEN STUDIO

VALOKUVAAMO

HANCOCK, MICH.

RAAMIKAUPPA

DOVER MUSIC HOUSE

Pianoja ja fonograafeja.

Erikoisalana suomalaiset fonograafilevyt.

HANCOCK, MICHIGAN

Y. SUNDQUIST & CO.

Lihaa ja Ruokatavaraa. Tuoreita hedelmiä ja kasviksia.

HANCOCK, MICHIGAN

KALEVA KAHVILA

Kaksi hyvää ruokailupaikkaa:

Meillä ja kotonanne.

HANCOCK, MICHIGAN

E. W. SIVULA, Hammaslääkäri

Nurkittain Peninsula pankkia ja sivuttain 5 ja 10 sentin stooria.

ISHPEMING, MICHIGAN

Ensiluokkainen Kenkäkauppa

Kaikille perheen jäsenille, myös kengänkorjaus suoritetaan odottaissanne.

ABEL NIEMI,

118 So. 1ST STREET, ISHPEMING, MICH.

KOSKI MERCANTILE COMPANY

Vanhin ja luotetuin suomalainen

SEKATAVARA- JA VAATEKAUPPA

ISHPEMING, MICH.

GWINN, MICH.

HANS GUNDERSON

Vakutus-, Rahanperimis- ja Kiinteistöliike.

Matkalippuja myydään Euroopan ja sieltä tänne. Rahaa välitetään joka maahan ympäri maailman.

Konttori Jenks Block,
ISHPEMING, MICHIGAN

THE PENINSULA BANK

ISHPEMING, MICHIGAN

Perustettu 1887

Pääoma	\$100,000.00
Ylijäämä	100,000.00
Jakamaton voitto	90,907.06
	\$290,907.06

CHILDS ART GALLERY

C. D. COLE, liikkeenh. — THOMAS J BENNETT

Kaikenlaatuista valokuvausta.

115 W. DIVISION ST.

ISHPEMING, MICH.

KIRKISH'S STORE

Leninkikankaita, pukutarpeita ja kenkiä.

269 S. Main St. — Puh. 460. — ISHPEMING, MICH.

A. KETTUSEN RÄÄTÄLINLIIK- KEESSÄ

Valmistetaan edelleen suuresta varastosta pukuja miehille ja naisille.

ISHPEMING, MICHIGAN

MINERS NATIONAL BANK

ISHPEMING, MICHIGAN

KATSOKAA!

Jos ostate kivihiiltä otaksunan mukaan menetätte rahaa. Kivihiilen erilaisuudet on varustanut luonto. Palamattomat aineet: carbon, oxygen, hydrogen vaihtelevat paljouteen nähden hiilessä sen mukaan mistä ne ovat kaivettu. **Eri kivihiillillä on polttoaineena eri arvot.** Hiiltenne ostc on onnistunut, jos teette tilauksenne meiltä. Ne ovat valittu ja ostettu ehdottomalla ajatuksella: saada mahdollisimman paljon lämmintä vähimmällä tuhlauksella tuhaksi ja korkein vastike rahalle, jonka ostaja käyttää hiiliin. Kukaan ei väliä hiilestä hiilenä, mutta siihen lämpimään, minkä hiilet antavat, ovat kaikki kiintyneitä. Eri hiilet antavat eri määrän lämmintä ja kuitenkin kaikki hiilet myydään painon mukaan. Tästä syystä on parasta ostaa hiiliä, jotka on valittu kuumuusarvon perusteella ja tästä syystä me myöskin sanomme: ostakaa meidän hiiliä. Olemme olleet liikkeessä pitkän aikaa, emmekä olisi enää täällä, elleimme olisi tarjonneet suuria arvoja. Kokeilkaa meidän hiiliä, ne ovat erilaisia.

Lehigh Valley Anthracite hiilet tyydyttävät.

Consolidated Fuel & Lumber Co.

MARQUETTE, Puhelin 41 NEGAUNEE, Puhelin 41
ISHPEMING, Puhelin 591

Tower Mercantile Company

Kaikenlaista Ruokatavaraa
y. m.

TOWER

-0-

MINN.

OSCAR J. KORPI

Palovakuutusasiamies

SOUDAN,

MINNESOTA

ADOLPH HERRANEN

Miesten Vaatetusliike

TOWER,

—o—

MINN.

DAHLQUIST MOTOR CO.

välittää

WHIPPET ja WILLYS KNIGHT

hienovalmisteisia autoja.

Korjauksia päivin ja öin. Autojen osia ja palvelusta. Talereita ja Autotarpeita. Käytettyjä osia kaikkiin autoihin.

PUHELIN 510. — CLOQUET, MINN.

SUOMALAINEN RUOKATALO

CLOQUET, MINN.

Saarella, lähellä rautatieasemaa.

SWAN AHLGREN

GOMSI & NEWMAN

Suosittelenne lihaliikettämme Evelethin suomalaisille.

PUHELIN 96. — EVELETH, MINNESOTA

THE FIRST NATIONAL BANK

EVELETH, MINNESOTA

Pääoma ja vararahasto

\$150,000.00

Amerikan Suomalainen

on kolme kertaa viikossa ilmestyvä, Amerikan suomalaisten parhaita harrastuksia palveleva lehti.

AMERIKAN SUOMALAISEN uutistiedot ovat asiallisia ja vapaita puolue- ja mielipidevärytyksestä.

AMERIKAN SUOMALAISEN toimitusohjelman mukaisesti pysytetään sen toimituskirjoitukset arvokkaina ja oikeamielisinä — inhimillisiä heikkouksia ei pyritä esittämään suosittavina — vikoja ja raa-kuuksia hauskoina — ja hyveitä typerinä. — Lukijain mielenkiintoa ei tavoitella räikeillä ja "repäisevillä" keinoilla — eikä tyrkytetä vihan oppia koettamalla saada lukijakunta uskomaan, että jotkut toiset ihmisryhmät ovat kaiken hyvän ja edistyksen vihollisia.

AMERIKAN SUOMALAINEN julkaisee palstoillaan harvinaisen runsaasti opettavia ja kiintoisia kirjoitelmia eri aloilta — kirjallisuudesta ja taiteesta — urheilusta — raittiudesta — kirkollisilta aloilta — tieteen saavutuksista — kodin piiriin kuuluvista asioista — naisten harrastuksista y. m.

AMERIKAN SUOMALAISEN toimituskuntaan kuuluvat vakituisten toimittajain (Onni Syrjäniemen ja Reino W. Suojasen) ohella toimitusavustajina useat tunnetut sanomalehtimiehet ja kynäilijät, täällä ja Suomessa.

AMERIKAN SUOMALAISEN tilaushinnat ovat — koko vuosikerta \$4.00, puoli vuotta \$2.50, kolme kuukautta \$1.50. Tilataan osoitteella:

Amerikan Suomalainen

BOX 347, FITCHBURG, MASS.

THE FAIR STORE

Tunnuslauseemme on TYYDYTYKS.

105-109 Grant Ave. Puhelin 130. EVELETH, MINN.

EVELETH HARDWARE CO.

JACOB KORPI, omist.
RAUTATAVARAA

EVELETH, —O— MINNESOTA

KOVANIEMI AUTO SALES CO.

HUDSON ja ESSEX AUTOJA

Litening Gasoliinia. Parhaita moottori-öljyjä.
219 Grant Ave. — Puh. 307-W. — Eveleth, Minn.

MATSON'S GROCERY

KAIKENLAISTA
KAUPPATAVARAA

PUHELIN 96 EVELETH, MINN.

J. E. RAJANEN,

R. & R. AUTOPAJAN OMISTAJA
BUICK autojen myyjä.

PUHELIN 676 EVELETH, MINN.

ALEX. WIITAMÄKI

EVELETHIN JOHTAVIN JUVELIKAUPPIAS
Puhelin 94

213 GRANT AVE. EVELETH, MINN.

Peoples State Bank

EVELETH, MINNESOTA

Amerikan Sanomat,

Ainoa suomenkielinen ja ääysin puolueeton sanoma-
lehti Ohiossa.

J. L. OLLILA, toimittaja.

Ilmestyy kahdesti viikossa, joka tiistai ja perjantai.

Etusivulla kerrotaan päivän tapahtumat lyhyesti ja asiallisesti. Suomen uutisosastolla seurataan tarkoin isiemme maan yleisiä, valtiollisia ja taloudellisia tapahtumia ja henkisiä pyrkimyksiä. Toimitusosastolla käsitellään tasapuolisesti ja kokonaan puoluerajojen ulkopuolella kansalaistemme rientoja ja harrastuksia, ilmaistaan toimituksen kanta koko maata koskevissa kysymyksissä ja selostellaan yleisiä maailman tapahtumia. Lehdessä julaistaan lisäksi mielenkiintoisia, jännittäviä ja opettavia romaaneja ja kertomuksia y. m. kaunokirjallisia aiheita käsitteleviä kirjoituksia.

Tilatkaa puolueeton ja vilkkaasti toimitettu uutislehti itsellenne tai omaisillenne.

Maksaa vuosikerta Amerikkaan \$3.00; puoli vk. \$1.50 ja Suomeen ja Canadaan tilattuna \$4.00 vuosikerta.

Ensiluokkainen kirjapaino, jossa suoritetaan kaikkia kirjapainoalalle kuuluvia töitä. Täydellinen kirja-kauppa. Pyytäkää kirjaluetteloamme.

Amerikan Sanomat,

BOX 8. — FAIRPORT HARBOR, OHIO.

MINNESOTAN RAITTIUSLIITTO

Sam Koskela, p.-joht. 104—2nd Ave. So., Virginia, Minn.

John Romppainen, kirjuri, Box 1674, Hibbing, Minn.

AND OPTOMETRISTS

S. P. LAMPI

SUOMALAINEN PARTURILIIKE

FIRST AVENUE SO.

HIBBING, MINN.

A. L. MAKI, Ruokatavaraa

Välittää kaikenlaatuista ruokatavaraa tukuttain ja vähittäin ajan alimpiin hintoihin. — Tavara ajetaan teille kotiin. — Jauhoja, eläinten rehuja ja heiniä ostetaan ja myydään vaununlastittain sekä vähittäin. 4TH AVE. — Telefooni 1499. — SO. HIBBING, MINN.

BROOKLYN AUTO COMPANY

ADOLPH SALLILA, omistaja.

Käsittelee Chandler autoja. Gasolinia, öljyä ja auto-tarpeita, Duco maalia autoja, huonekaluja, ovia ja akkunoita varten. 312 Second Ave., Brooklyn Puhelin 929-J. Asuntoon 1756. HIBBING, MINN.

MT. IRONIN FIRST STATE BANK

Vararahasto yli \$250.000.00.

Kutsumme teitä liikeyhteyteemme.

Talletuksista maksetaan 3 pros. korkoa.

G. A. APULI

Rauta- ja huonekalukauppa.

Myös täydellinen varasto miesten pukutarpeita ja kenkiä.

PUHELIN 62-R. MOUNTAIN IRON, MINN.

Suomen Ruusu Raittiusseura No. 194

Kirjeenvaihtaja: Serafiina Häkli.

Puhelin 2212-J.

3509 DETROIT AVE.

CLEVELAND, OHIO

Tilatkaa

VALVOJA

Amerikan suosituin suomalainen sanomalehti, joka ilmestyy Amerikan suomalaisten vanhimmassa asutuskeskuksessa, Calumetissa, joka tiistai-, torstai- ja lauantai-aamu.

VALVOJA

sisältää luotettavat yleiset uutiset tuoreina ja asiallisina, runsaasti paikallisia uutisia Amerikan vanhimmalta asutusseudulta, yliopiston opettajan toimittaman maanviljelijäin osaston, aina jännittävän novellin, tuoreet uutiset kotimaasta sekä runsaasti kirjeenvaihto-uutisia eri osista maattamme.

Tilauhinnat: Koko vuosi \$3.50, puoli vuotta \$2.00 ja kolme kuukautta \$1.15.

Tilaukset on tehtävä osotteella:

VALVOJA

DRAWER 188,

CALUMET, MICH.

KOSKI MOTOR COMPANY

BUICK AUTOJEN MYYNTI JA PALVELUSPAIKKA
VIRGINIA, MINN.

ERICK ANTILA

Muotokuva- ja liike-valokuvausta.

103 SECOND AVE. N. VIRGINIA, MINN.

ARVID KOLEHMA

Tupakka- ja Makeiskauppa sekä Piletti ja Rahavälityslieki. Myöskin kansan kahvila ja pehmein juomain tarjoilu.

220 N. 2ND AVE. W. VIRGINIA, MINN.

SERVICE GARAGE

LAMBERT MOTOR SALES

W. J. ALTONEN, omistaja.

CHRYSLER 52-62-72-82

Rogersin hopeakaluston annamme vapaasti jokaisesta ostoksesta.

Gasoliinia, öljyä, auto-osia ja tarpeita. U. S. taiereita ja sisägumeja. Palvelusta annamme yöllä ja päivällä.

PUHELIN 351.

123-125 Chestnut St. Virginia, Minnesota

Muistakaa kartuttaa Veljeysseuran puhujarahastoa Raittiusviikolla, joka alkaa helmikuun 19 p.

W. K. MONTAGUE, LAKIMIES

American Exchange Bank Bldg. — VIRGINIA, MINN.

WALTER NELIMARK

Rauta-alueen matkustava asiamies Duluth & Iron Range Railroad Co:n ja Chicago, Rock Island & Pacific Ry. Co:n maaosastolle.

PUHELIN: Konttoriin 975-W. Asuntoon 975-R.

P. O. Box 261. — 107½ Second Ave. S.

VIRGINIA, MINNESOTA

City Hardware & Furniture Co.

315 Chestnut St., VIRGINIA, MINN.

Huonkaluja, Rautatavaraa ja urhelluvälineitä.

J. I. FRASA, pres.

MATTSONIN LEIPOMO

Valmistan monenlaisia korppuja ja kovaa leipää.

Puhelin 584-W.

223 Second St. North, Virginia, Minn.

T:ri JOHN RAIHÄLÄ

VIRGINIA, MINNESOTA

NORTHWESTERN MOTOR SALES COMPANY

Valtuutettu FORD autojen välittäjä.

Suurin Fordien korjauspaja Rauta-alueella. — 24 tunnin palvelusaika. — Taierien korjausta suoritetaan.

JOHN SALMINEN ja ALBERT SKYTTÄ,

Suomalaiset myymämiehet.

STATE BANK OF VIRGINIA

VIRGINIA, MINNESOTA

Pääoma \$50,000.00.

\$1,150,000.00

Ylijäämät \$45,000.00

Turvallinen paikka säästöillene.
J. E. TAKKUNEN, apulais-rahastonhoitaja.

J. M. THURSTON CO., ASIOIMISTO

FARMI- JA YLEISIÄ VAKUUTUKSIA

326 First National Bank Bldg.
VIRGINIA, MINNESOTA

HAROLD W. JOHNSON, Lakimies

Puhelin 797

222½ CHESTNUT ST., VIRGINIA, MINN.

STAR BAKERY

EDW. C. A. JOHNSON, omistaja.

“HONEY KRUST” LEIVÄN TEKIJÄ

Piirakoita, korppuja ja muita leivoksia.

Leipomo 205-207 1st St., So.

PUHELIN 77

VIRGINIA, MINN.

S. S. DAHL, Lakimies

First National Bank Building,
PUHELIN: Konttoriin 10. Asuntoon 493.
VIRGINIA, MINNESOTA

OSCAR TUREN

SUOMALAINEN KELLOSEPPÄ

Puhelin 304.

124 CHESTNUT ST.

VIRGINIA, MINN.

T:ri O. E. PETERSON

Suomalainen Hammaslääkäri

Tunnit: 9—12 a. p., 1—5 ja 7—8 i. p.

222 CHESTNUT ST.,

VIRGINIA, MINN.

(Savolainen & Co:n yläkerrassa)

B. MILAVETZIN APTEEKKI

Ensiluokan Rohdoskauppa

112 No. 2nd Ave. West. — Puhelin 63.

VIRGINIA, MINNESOTA

Virginia Transfer & Fuel Line

M. A. MURPHY, omistaja.

Koleja ja puita. Santaa ja soraa. — Erilinen huomio
omistetaan huonekalu- ja tavara-ajolle.

413 Chestnut St. — Puh. 105. — VIRGINIA, MINN.

Virginia Steam Bath — Sauna

Auki tiistaisin ja perjantaisin kello 11 a.p. — Lauan-
taisin kello 10:stä aamulla kello 12 yöllä.

195 First Street, South

VIRGINIA, MINNESOTA

MR. & MRS. HENRY KERÄNEN,
omistajat.

Suomalainen

RAUTA- ja HUONEKALUKAUPPA

Vanha ja luotettava paikka tehdä ostoksensa.

PELTO & KOSKI

VIRGINIA, MINNESOTA

RANGE AUTO SALES COMPANY

OLDSMOBILE ja RICKENBACKER
AUTOJA

Talereita, tarpelta ja osia. Autojen säilytystä. Gaso-
liinia ja öljyä. Autonkorjauspaja. Ensiluokkainen työ
ja palvelus.

Frank Toivonen ja John Kari, omistajat

102-106 Chestnut St. — Puhelin 1043.

VIRGINIA, MINNESOTA